

Hjemløshed i Danmark 2022

National kortlægning

Hjemløshed i Danmark 2022 – National kortlægning

© VIVE og forfatterne, 2022

e-ISBN: 978-87-7582-087-0

Modelfoto: Ricky John Molloy/VIVE

Projekt: 301912

Finansiering: Social- og Ældreministeriet

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

I denne rapport præsenteres resultaterne af den landsdækkende kortlægning af hjemløshed i Danmark, baseret på hjemløsetællingen i uge 6, 2022. Den første kortlægning blev gennemført i 2007, og kortlægningerne er siden blevet gennemført hvert andet år med undtagelse af 2021, hvor kortlægningen blev aflyst på grund af covid-19-situationen og udsat til 2022.

Formålet med kortlægningen er at følge udviklingen i hjemløsheden, både på landsplan og i de enkelte kommuner. Samtidig giver kortlægningen en viden om hjemløshedens karakter og ændringer i profilen blandt borgere i hjemløshed. Kortlægningen giver også en viden om årsagerne bag hjemløsheden, og hvilke sociale indsatser borgere i hjemløshed modtager.

Vi retter en stor tak til de mange borgere i hjemløshed, sociale tilbud, sundhedstilbud og lokale myndigheder, der har medvirket i undersøgelsen.

Rapporten har været kommenteret i en følgegruppe, der takkes for kommentarer. To anonyme reviewere på rapporten takkes ligeledes for kommentarer.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Lars Benjaminsen, der også har været projektleder. Forsker Heidi Hesselberg Lauritzen har medvirket til undersøgelsens dataindsamling.

Undersøgelsen er gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd i samarbejde med Danmarks Statistik og Social- og Ældreministeriet.

Undersøgelsen er finansieret gennem Udviklings- og Investeringsprogrammet (UIP) under Social- og Ældreministeriet.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Social

Indholdsfortegnelse

DEL 1 Afrapportering	7
----------------------	---

Hovedresultater	8
-----------------	---

1	Indledning	13
1.1	Rapportens opbygning	14

2	Hjemløshedens omfang	15
2.1	Hjemløshedens omfang på landsplan	15
2.2	Udviklingen i hjemløsheden	18

3	Geografisk fordeling	23
3.1	Hjemløsheden fordelt efter byområder	23
3.2	Hjemløshedssituationer og byområder	25
3.3	Hjemkommune og registreringskommune	29
3.4	Hjemløsheden fordelt på kommuner og regioner	32

4	Demografisk profil	46
4.1	Alder og hjemløshed	46
4.2	Køn og hjemløshed	50
4.3	De hjemløses børn	53

5	Varighed af hjemløsheden	57
5.1	Varighed og hjemløshedssituation	57
5.2	Varighed, alder og køn	58
5.3	Varighed og byområde	59

6	Helbred og sygdom	61
6.1	Fysisk sygdom	61

6.2	Psykisk sygdom	64
6.3	Afhængighed af rusmidler	66
<hr/>		
7	Indkomst og forsørgelse	73
7.1	Indkomstgrundlag og hjemløshedssituation	73
7.2	Indkomst, alder og køn	75
<hr/>		
8	Årsager til hjemløsheden	77
8.1	Årsager til hjemløsheden – køn og alder	77
8.2	Årsager og hjemløshedssituation	80
8.3	Funktionel hjemløshed	83
8.4	Veteraner i hjemløshed	84
<hr/>		
9	Sociale indsatser	86
9.1	Indsatser fordelt på køn og alder	86
9.2	Indsatser og hjemløshedssituation	89
<hr/>		
10	Etniske minoriteter i hjemløshed	92
10.1	Nationalitet og hjemløshedssituation	92
10.2	Indvandrere og efterkommere	94
10.3	Indvandrerbaggrund, alder og køn	95
10.4	Byområde, nationalitet og indvandrerbaggrund	96
<hr/>		
11	Migranter uden fast ophold	99
11.1	Hjemløshedssituation for migranter uden fast ophold	99
11.2	Øvrige karakteristika	100
<hr/>		
DEL 2 Dokumentation		104
<hr/>		
12	Definition af hjemløshed	105
12.1	Udgangspunkt i ETHOS-klassifikationen	105
12.2	Den danske hjemløshedsdefinition	106

13	Metode og data	109
13.1	De sociale tilbud og lokale myndigheder	109
13.2	Kortlægningens gennemførelse	110
13.3	Svarprocent og deltagelse	112
13.4	Personskemaet	114
13.5	Migranter uden fast ophold	114
13.6	Kontrol for dobbelttællinger	115
13.7	Omfanget af underestimering	116

	Litteratur	119
--	------------	-----

	Bilag 1 Personskemaet	121
--	-----------------------	-----

	Bilag 2 Vejledning og definition	123
--	----------------------------------	-----

	Bilag 3 Bilagstabeller	133
--	------------------------	-----

DEL 1

Afrapportering

Hovedresultater

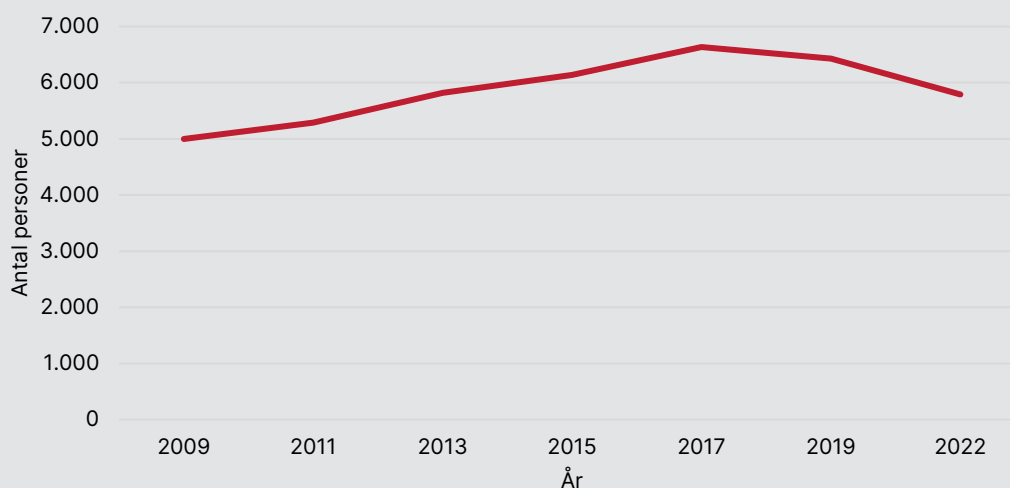
I denne rapport præsenteres resultaterne af den ottende kortlægning af hjemløshed, der blev gennemført i uge 6, 2022. Kortlægningerne har været gennemført hvert andet år siden 2007 med undtagelse af 2021, hvor kortlægningen blev aflyst på grund af covid-19-situationen og udsat til 2022. Rapporten tegner et billede af omfanget af og udviklingen i hjemløsheden og af hjemløshedens fordeling på byområder, regioner og kommuner. Ligeledes afdækkes den demografiske og sociale profil i forhold til fx køn, alder og helbredsmæssige forhold.

Fald i hjemløsheden

Der er ved kortlægningen i 2022 sket et fald i hjemløsheden sammenlignet med 2019. Udviklingen i hjemløsheden fra 2009 til 2022 er vist i Figur 1.

Figur 1 **Antal borgere i hjemløshed, 2009-2022**

Figuren viser antallet af borgere i hjemløshed, der er registreret ved kortlægningerne fra 2009 til 2022.

Anm: Da der blev foretaget en justering i definitionen af hjemløshed efter den første kortlægning i 2007, vises udviklingen fra 2009 og frem.

Kilde: Egne beregninger, samt de tidligere kortlægninger af hjemløshed.

Frem til 2017 var der en betydelig stigning i hjemløsheden, hvorefter der er registreret et fald ved de seneste kortlægninger. Ved kortlægningen i uge 6, 2022, blev der registreret 5.789 borgere i hjemløshed, mens tallet i 2019 var 6.431.

Antallet af borgere i hjemløshed er fraregnet en gruppe på 322 hjemløse migranter uden fast ophold i landet, som er registreret ved kortlægningen, men som ikke indgår i rapportens generelle opgørelser. Denne gruppe opgøres separat i rapportens kapitel 11 på grund af den større metodiske usikkerhed omkring dette antal.

Fald i antallet af gadesovere

Borgere i hjemløshed kan befinde sig i forskellige hjemløshedssituationer. Siden den forrige kortlægning er der sket et betydeligt fald i antallet af gadesovere, fra 732 personer i 2019 til 535 personer i 2022. Mens antallet af gadesovere er faldet, er der omvendt sket en stigning i antallet af personer på herberg og forsorgshjem, fra 2.290 personer i 2019 til 2.736 personer i 2022. Til gengæld er der sket et fald i antallet af registrerede sofasovere (som overnatter blandt familie og venner på grund af hjemløshed) fra 1.630 personer i 2019 til 1.152 personer i 2022.

Fald i hjemløsheden blandt unge

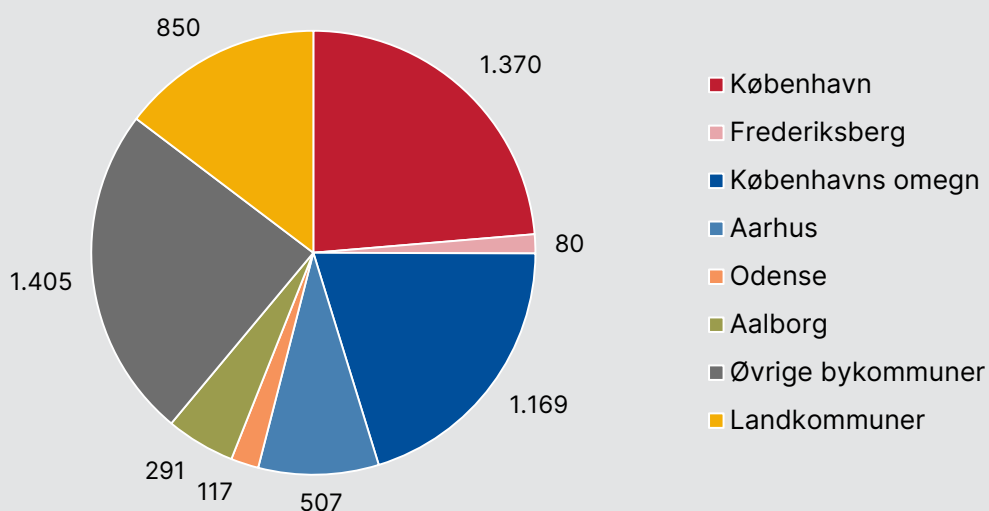
I forhold til aldersgrupper har faldet i hjemløsheden været størst blandt de unge. Særligt blandt de 18-24-årige i hjemløshed er der sket et betydeligt fald fra 1.023 personer i 2019 til 744 personer i 2022. Det kan forklare en del af faldet i antallet af sofasovere, da der generelt er mange unge i denne gruppe. I aldersgruppen af 25-29-årige har der ikke været et lige så kraftigt fald med 905 personer i 2019 og 842 personer i 2022. Blandt de 30-39-årige er antallet af borgere i hjemløshed derimod stort set uændret med 1.312 personer i 2019 og 1.300 personer i 2022. I aldersgruppen 60 år og derover har der været en lille stigning i antallet fra 414 i 2019 til 451 i 2022.

Geografisk fordeling

Hovedparten af borgere i hjemløshed er hjemmehørende i de store og mellemstore byer. I den forbindelse skal det anføres, at rapportens opgørelser generelt er baseret på borgerens hjemkommune, der ikke altid er sammenfaldende med registreringskommunen (opholdskommunen), hvor personske maet til kortlægningen er udfyldt. I Figur 2 er vist fordelingen af hjemløsheden på forskellige byer og kommunetyper, hvor der ud over de fem storbykommuner er sondret mellem Københavns omegnskommuner, de øvrige bykommuner og landkommunerne. Der er sammenlagt 2.619 borgere i hjemløshed i hovedstadsområdet under ét (København, Frederiksberg og Københavns omegn), heraf 1.370 personer i Københavns Kommune, 80 personer på Frederiksberg og 1.169 personer i omegnskommunerne. Der er 507 borgere i hjemløshed i Aarhus, 117 i Odense og 291 i Aalborg. Desuden er der 1.405 borgere i hjemløshed i de øvrige bykommuner tilsammen og 850 i landkommunerne under ét.

Figur 2 Borgere i hjemløshed fordelt på byområder

I figuren er vist fordelingen af borgere i hjemløshed på de forskellige byområder/kommunetyper.

Kilde: Egne beregninger

Der har været en forskellig udvikling i hjemløsheden i de forskellige byområder. Der har særligt været et betydeligt fald i hjemløsheden i Aarhus fra 750 personer i 2019 til 507 personer i 2022. Også på Frederiksberg har der været

et markant fald fra 167 personer i 2019 til 80 personer i 2022. I København har der været et fald fra 1.442 personer i 2019 til 1.370 personer i 2022. I Odense ligger hjemløsheden på nogenlunde samme niveau som ved den forrige kortlægning med 125 personer i 2019 og 117 personer i 2022. Som den eneste af landets større byer har der derimod været en stigning i hjemløsheden i Aalborg fra 253 personer i 2019 til 291 personer i 2022. Endelig er tendensen til en stigning i hjemløsheden i de øvrige bykommuner og i landkommunerne, som vi har set ved de tidligere kortlægninger, brudt, idet der har været et lille fald i hjemløsheden i de øvrige bykommuner fra 1.481 personer i 2019 til 1.405 personer i 2022, mens der i landkommunerne har været et fald fra 976 personer i 2019 til 850 personer i 2022.

Konklusion og perspektivering

Kortlægningen viser generelt, at der er sket et fald i hjemløsheden på landsplan siden den forrige kortlægning i 2019. Der er blandt andet et fald i antallet af gadesovere, ligesom der også er et fald i antallet af unge i hjemløshed. Endvidere er der en del lokal variation i udviklingen, hvor der er nogle kommuner med forholdsvis store fald i hjemløsheden, mens der er andre kommuner, hvor der er sket små fald, samt nogle kommuner, hvor der er sket stigninger.

Kortlægningen siger ikke i sig selv noget om årsagerne til udviklingen. Når det samlet set er lykkedes at vende udviklingen, hænger det dog med stor sandsynlighed sammen med forskellige initiativer og tiltag, der er iværksat på hjemløshedsområdet gennem de senere år. Der har blandt andet været et strategisk fokus på at omstille indsatsen på hjemløshedsområdet med afsæt i 'Housing First'-tilgangen, hvor der lægges vægt på at tilvejebringe bolig- og støtteløsninger til borgere i hjemløshed. På den måde kan faldet i hjemløsheden formentlig i høj grad tilskrives sådanne tiltag. Samtidig tyder også de forholdsvis specifikke mønstre i tallene generelt på en sammenhæng mellem udviklingen og forhold omkring indsatserne på hjemløshedsområdet. Det gælder fx det forhold, at hjemløsheden blandt unge er faldet, mens der stort set ikke er sket nogen ændring i antallet af 30-39-årige i hjemløshed. Det er en nærliggende forklaring, at faldet i hjemløsheden blandt unge i høj grad hænger sammen med, at der i en del kommuner har været initiativer og er sat tiltag i gang med et særligt fokus på gruppen af unge i hjemløshed. Når vi ikke ser samme tendens i tallene for flere af de øvrige aldersgrupper, kan det hænge sammen med, at der ikke har været samme tyngde af initiativer og tiltag for disse aldersgrupper.

Særligt hvad angår faldet i antallet af gadesovere, er en mulig forklaring dog også, at der under covid-19-pandemien blev gjort en del erfaringer med at få gadesoverne under tag. Derved kan der både være gadesovere, der er blevet

hjulpet videre, ligesom erfaringerne med, at det kan lade sig gøre at afhjælpe gadehjemløsheden, kan være blevet båret videre i indsatsen. En anden mulig forklaring på faldet i antallet af gadesovere kan også være, at der i de senere år er sket en kraftig stigning i antallet af § 110-boformer (herberger for borgere i hjemløshed) og i antallet af pladser på disse tilbud. Det kan have medvirket til, at flere gadesovere har fået en herbergsplads. Stigningen i antallet af pladser på § 110-boformerne forklarer naturligvis også stigningen i antallet af borgere i hjemløshed i denne kategori i sig selv.

Endelig kan også de geografiske forskelle i udviklingen hænge sammen med forhold omkring indsatsen. I den sammenhæng er det forholdsvis få kommuner, der tegner sig for en betydelig del af det samlede fald i hjemløsheden. Nogle af de kommuner, der har oplevet store fald i hjemløsheden, herunder Aarhus, har gennem de senere år iværksat en række tiltag og initiativer på området med særligt fokus på øget brug af Housing First-tilgangen. Forskellene i udviklingen på tværs af kommunerne kan således også hænge sammen med, at nogle kommuner er længere end andre med at etablere bolig- og støtteløsninger, der kan hjælpe borgere ud af hjemløshed.

Samlet set peger kortlægningens resultater derfor på, at det er vigtigt at fastholde det strategiske fokus på at nedbringe hjemløsheden ved at tilvejebringe langvarige bolig- og støtteløsninger. Det er også vigtigt at understøtte, at dette fokus styrkes yderligere, fx ved en udbredelse til flere kommuner og en øget anvendelse i kommuner, der allerede har et sådant fokus. Med afsæt i erfaringerne med at vende udviklingen blandt de unge, kan der også peges på potentialet ved i højere grad at overføre disse erfaringer til indsatsen for de øvrige aldersgrupper.

1 Indledning

I denne rapport fremlægges resultaterne fra den nationale kortlægning af hjemløshed i Danmark i 2022. Rapporten tager udgangspunkt i datamateriale fra en landsdækkende tælleuge, uge 6 i 2022. Kortlægningen er gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd i samarbejde med Danmarks Statistik og Social- og Ældreministeriet. Et stort antal sociale tilbud, lokale myndigheder mv. i hele landet har deltaget i dataindsamlingen til kortlægningen.

Kortlægningerne af hjemløshed er siden 2007 blevet gennemført hver andet år, og den seneste kortlægning skulle oprindeligt have været gennemført i uge 6, 2021. På grund af covid-19-situationen i vinteren 2020/2021 med nedlukning af dele af samfundet blev kortlægningen i 2021 imidlertid aflyst og udsat i ét år. Denne kortlægning i 2022 er således gennemført tre år efter den forrige kortlægning i 2019.

Kortlægningerne af hjemløshed har generelt til formål at afdække hjemløshedens omfang og karakter, herunder hvordan hjemløsheden udvikler sig over tid, både på landsplan og i de enkelte kommuner. Samtidig bidrager kortlægningen med en viden om profilen af de borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation. Kortlægningen udgør dermed et vidensgrundlag for den fortsatte udvikling af den sociale indsats på hjemløshedsområdet.

Opgørelserne i rapporten belyser omfanget af hjemløshed på landsplan og fordelt på kommuner og regioner. Resultaterne sammenholdes med den forrige kortlægning i 2019 og med de tidligere kortlægninger. Det afdækkes også, hvordan de borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation, fordeler sig på demografiske forhold som køn, alder og nationalitet, ligesom der også ses på forekomsten af fysisk sygdom, psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler blandt borgere i hjemløshed. Derudover afdækkes de væsentligste årsager til, at borgeren befinder sig i en hjemløshedssituation, samt de sociale indsatser, som borgeren modtager.

Der er i kortlægningen gjort brug af samme metode som ved de tidligere kortlægninger. I tælleugen har en række sociale tilbud, lokale myndigheder mv. udfyldt et spørgeskema for hver enkelt person, de har været i kontakt med eller haft kendskab til, som befandt sig i en hjemløshedssituation i løbet af denne uge. Metoden bag kortlægningen er beskrevet detaljeret i rapportens del 2, der udgør rapportens dokumentationsdel.

1.1 Rapportens opbygning

Rapportens del 1 udgør afrapporteringen af kortlægningens resultater. Rapportens del 2 udgør undersøgelsens dokumentationsdel, hvor metode og datagrundlag gennemgås i detaljer, herunder også kortlægningens definition af hjemløshed.

Del 1 består af analysekapitlerne 2-11. I kapitel 2 belyses omfanget af hjemløshed på landsplan og udviklingen over tid. I kapitel 3 beskrives, hvordan hjemløsheden fordeler sig geografisk mellem de enkelte byer, kommuner og regioner, ligesom der også ses på udviklingen i hjemløsheden over tid i forskellige områder af landet. I kapitel 4 afdækkes, hvordan borgere i hjemløshed fordeles sig på alder og køn. Desuden ses der på antallet af børn i hjemløshed, herunder om der opholder sig børn sammen med de hjemløse voksne. I kapitel 5 beskrives varigheden af hjemløsheden, det vil sige, hvor længe borgeren har været i hjemløshed. Kapitel 6 beskriver helbredsmæssige forhold blandt borgere i hjemløshed i form af forekomsten af fysiske og psykiske lidelser samt afhængighed af rusmidler. I kapitel 7 afdækkes indkomstgrundlaget blandt borgere i hjemløshed. Kapitel 8 afdækker de væsentligste årsager til borgernes hjemløshed, og i kapitel 9 opgøres, hvilke sociale indsatser borgeren modtager. Kapitel 10 belyser fordelingen på nationalitet blandt borgere i hjemløshed, og der ses nærmere på, hvad der kendetegner gruppen af indvandrere og efterkommere i hjemløshed. I kapitel 11 beskrives gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold i landet.

Del 2 udgør rapportens dokumentationsdel. I kapitel 12 beskrives definitionen af hjemløshed, der er anvendt i kortlægningen. I kapitel 13 beskrives kortlægningens metode og datagrundlag.

2 Hjemløshedens omfang

I dette kapitel beskrives omfanget af hjemløsheden fordelt på de forskellige hjemløshedssituationer, der indgår i kortlægningens definition af hjemløshed. Desuden beskrives udviklingen i omfanget og karakteren af hjemløshed i 2022 sammenlignet med de tidligere kortlægninger.

2.1 Hjemløshedens omfang på landsplan

I Danmark som helhed er der i alt registreret 5.789 personer, som befandt sig i en hjemløshedssituation i uge 6 i 2022. Det svarer til cirka 0,10 % af befolkningen i Danmark, der var på 5.873.420 indbyggere pr. 1. januar 2022. Det var således cirka 1 ud af 1.000 borgere i Danmark, der blev registreret som værende i en hjemløshedssituation i tælleugen. I Tabel 2.1 fremgår antallet af borgere i hjemløshed fordelt på de enkelte hjemløshedssituationer.

Tabel 2.1 Borgere i hjemløshed, fordelt på hjemløshedssituationer. Antal og procent.

Hjemløshedssituation	Antal	Procent
Gaden	535	9
Natvarmestue	248	4
Herberg	2.736	47
Hotel	121	2
Familie/venner	1.152	20
Udslusning	98	2
Kriminalforsorg	49	1
Hospital	146	3
Andet	319	6
Uoplyst	385	7
I alt	5.789	100

Anm.: Kategorierne i tabellen refererer til hjemløshedssituationerne, opgjort i Tabel 12.1, kapitel 12 om kortlægningens definition. I denne og de følgende tabeller er der gjort brug af forkortelser for de enkelte situationer, defineret i Tabel 12.1. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke til 100.

Kilde: Egne beregninger.

Det er 535 personer, svarende til 9 % af alle borgere i hjemløshed, der er registreret som gadesovere og lignende. Det er personer, der i løbet af tælleugen har overnattet på gaden, i en trappeopgang, i et skur eller lignende. Til gruppen af gadesovere er også medregnet dem, hvor det i personskeemaets kategori 'andet' er anført, at borgeren overnatter i en skov eller i et telt, som således sidestilles med at være gadesover. Det skal bemærkes, at der ved kortlægningen også er registreret en gruppe på 115 gadesovere, som er migranter uden fast ophold i landet. Denne gruppe er ikke medregnet i opgørelsen i Tabel 2.1 og opgøres særskilt i rapportens kapitel 11 på grund af den væsentligt større usikkerhed for registreringerne af hjemløse migranter uden fast ophold.¹

En del af de borgere, der er registreret i kortlægningen, har i løbet af tælleugen befundet sig i flere forskellige hjemløshedssituationer. Det vil sige, at de i ugens løb fx både har overnattet på gaden, på en natvarmestue og på et herberg, ligesom nogle har lånt en sofa hos venner og bekendte, samtidig med at de har befundet sig i nogle af de øvrige hjemløshedssituationer. Fordelingen i Tabel 3.1 er opgjort hierarkisk 'oppefra' på den måde, at hvis en person på noget tidspunkt er registreret som gadesover, er personen opgjort i denne kategori, uanset om personen også har opholdt sig på fx en natvarmestue eller et herberg eller har overnattet hos familie og venner. Det er en del af gadesoverne, der i ugens løb også har befundet sig i en eller flere af de øvrige hjemløshedssituationer. I tælleugen har 149 gadesovere også opholdt sig på natvarmestuer, 68 gadesovere har benyttet sig af herberger og forsorgshjem, mens 134 gadesovere også har overnattet hos familie og venner. Ud af de i alt 534 personer, der er registreret som gadesovere, er det cirka halvdelen – 253 personer – der udelukkende er registreret som gadesovere, og som således ikke er registreret i nogen af de øvrige hjemløshedssituationer.

Der er 248 personer, der har overnattet på en natvarmestue, svarende til 4 % af de borgere, der er registreret i en hjemløshedssituation. Heri er, ud fra det hierarkiske opgørelsesprincip, ikke inkluderet de 149 gadesovere, der også oplyser at have benyttet natvarmestuerne i løbet af uge 6. Medregnes denne gruppe, er det således 397 personer, der opgøres til at have overnattet i en natvarmestue i tælleugen. Blandt brugerne af natvarmestuer er der desuden en del borgere, der også har benyttet herberger eller forsorgshjem.

Der er 2.736 personer, som er registreret som brugere af herberger og forsorgshjem, svarende til 47 % af de borgere, der har befundet sig i en hjemløshedssituation i uge 6. Denne kategori består først og fremmest af brugerne af § 110-boformerne (serviceloven), og det er således den hjemløshedssituation, som flest personer har befundet sig i. Når også de gadesovere og brugere af natvarmestuer, som i løbet af tælleugen har overnattet på herberger

¹ Gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold er ligeledes ikke medregnet i tallene for de øvrige hjemløshedssituationer i Tabel 2.1. Fordelingen på hjemløshedssituationer blandt de hjemløse migranter er i stedet vist i Tabel 11.1 (kapitel 11).

og forsorgshjem, medregnes, er antallet af borgere, der har benyttet sig af herberger og forsorgshjem på et tidspunkt i uge 6, oppe på 2.860 personer.

Der er i alt 121 borgere, svarende til 2 %, som er registreret med ophold på hotel, vandrerhjem eller lignende, anvendt som en midlertidig løsning på grund af hjemløshed. Denne kategori dækker typisk over private tilbud med karakter af hotel/pensionat. Der er tale om et midlertidigt ophold uden lejekontrakt, og man betaler for overnatningen pr. nat eller for en kort periode. Sådanne opholdssteder findes i enkelte byer rundt i landet.

Borgere, der overnatter midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte, udgør den næststørste gruppe af personer, der er registreret i kortlægningen. Det er 1.152 personer, svarende til 20 %, der er opgjort i denne hjemløshedssituation. Hertil kommer også personer, der er opgjort i kategorierne af gadesovere, brugere af natvarmestuer, herberger/forsorgshjem eller hoteller, men som ligeledes har overnattet hos familie og venner i tælleugen. Medregnes disse, er det i alt 1.369 personer, hvor det er anført i personske maet, at borgere i løbet af tælleugen har opholdt sig midlertidigt hos familie, venner eller bekendte. Denne kategori kan spænde vidt fra borgere, der overnatter hos bekendte i et misbrugsmiljø præget af høj ustabilitet, til borgere, der i en periode opholder sig hos et familiemedlem grundet hjemløshed.

Det er 98 personer, svarende til 2 % af alle borgere i hjemløshed, der opholder sig i et midlertidigt udslusningstilbud. Det drejer sig typisk om udslusningstilbud, der er tilknyttet § 110-boformerne, mens ophold på en midlertidig § 107-boform efter serviceloven ikke medregnes (jf. definitionen af hjemløshed i kapitel 12).

Der er 49 personer, svarende til lidt under 1 % af alle borgere i hjemløshed, der står foran en løsladelse fra Kriminalforsorgen inden for en måned, uden at der er fundet en boligløsning. 146 personer, svarende til 3 %, opholder sig på et hospital eller behandlingstilbud, hvorfra de står foran en udskrivning inden for en måned, uden at der er fundet en boligløsning. Det kan fx være borgere, der er indlagt på psykiatriske afdelinger eller på somatiske hospitalsafdelinger eller opholder sig på behandlingstilbud på misbrugsområdet, men hvor der således ikke er fundet en boligløsning forud for en udskrivning.

Det er 319 personer, svarende til 6 % af alle borgere i hjemløshed, der er opgjort i kategorien 'andet' og dermed ikke befinder sig i en af de otte definerede hjemløshedssituationer. Ved andet-kategorien er det muligt at anføre, hvilken specifik situation borgerne befinder sig i, og det fremgår af disse beskrivelser, at denne gruppe blandt andet inkluderer en del borgere, der opholder sig i kolonihavehuse eller campingvogne. For en del borgere i 'andet'-kategorien har det dog også været anført, at de befinder sig hos 'familie' eller 'venner' eller er

'sofasovere'. I disse tilfælde er den enkelte borger ved bearbejdningen af oplysningerne blevet opgjort i kategorien 'familie og venner' i stedet for i 'andet'-kategorien. Det må også antages, at der i 'andet'-kategorien kan være sofasovere, uden at det er anført i beskrivelsen.

Endelig er der 385 personer, svarende til 7 % af de personer, der er registreret i kortlægningen, hvor der ikke er kendskab til deres hjemløshedssituation, hvorfor de er registreret i kategorien 'uoplyst'. Der kan fx være tale om personskeemaer, der er udfyldt af en medarbejder på et socialcenter eller et jobcenter, som har kendskab til, at personen er i en hjemløshedssituation, men ikke ved, hvor personen befinder sig i tælleugen. Da disse borgere samtidig ikke er registreret på herberger og forsorgshjem, må det formodes, at en del af dem også er 'sofasovere', uden at fx en sagsbehandler eller anden medarbejder har haft kendskab til deres konkrete situation i tælleugen.

2.2 Udviklingen i hjemløsheden

Antallet af borgere i hjemløshed, der er opgjort ved kortlægningerne fra 2009 og frem, er vist i Tabel 2.2 fordelt på de forskellige hjemløshedssituationer. Desuden vises den procentvise ændring mellem 2019 og 2022, altså siden den forrige kortlægning for tre år siden. I den efterfølgende Tabel 2.3 er den procentvise fordeling mellem de forskellige hjemløshedssituationer opgjort for hver enkelt kortlægning.

På baggrund af erfaringerne fra den første kortlægning i 2007 blev der ved den anden kortlægning i 2009 foretaget nogle justeringer af definitionen af hjemløshedssituationerne, som de efterfølgende kortlægninger også har været omfattet af. Tallene fra kortlægningen i 2007 indgår derfor ikke i tabellen. Kortlægningerne fra 2009 og frem er således baseret på samme definition af hjemløshedssituationerne.

Som det ses af Tabel 2.2, er antallet af borgere i hjemløshed, der er registreret ved kortlægningerne faldet fra 6.431 personer ved den forrige kortlægning i 2019 til 5.789 personer i 2022. Det er et fald på 642 personer, svarende til cirka 10 % i løbet af den treårige periode mellem de to kortlægninger. Det fald, der indtraf i hjemløsheden i 2019 sammenlignet med 2017, er således fortsat fra 2019 til 2022. Set over den samlede periode, hvor hjemløsheden har været målt gennem kortlægningerne, skete der således en vedvarende stigning i perioden fra 2009 og frem til 2017, hvor hjemløsheden 'toppede' med 6.635 borgere i hjemløshed registreret i uge 6, 2017. Mens faldet fra 2017 til 2019 var forholdsvis lille, er faldet fra 2019 til 2022 væsentligt større. Samlet set er antallet af borgere i hjemløshed faldet med cirka 850 personer, fra tallet toppede i 2017 og frem til den seneste kortlægning i 2022. Ved den forrige kortlægning

i 2019 var der endvidere forhold ved indberetningen, der betød, at faldet i hjemløsheden fra 2017 til 2019 til dels kunne tilskrives en lidt svagere indberetning i 2019 sammenlignet med 2017. Som beskrevet i denne rapportes metode er der derimod ikke på tilsvarende vis forhold omkring indberetningen ved denne kortlægning i 2022, der kan forklare det fortsatte fald i hjemløsheden fra 2019 til 2022. Der skal dog peges på, at der generelt vil være en usikkerhed forbundet med tallene pga. den højere kompleksitet, der generelt er forbundet med at indsamle data om hjemløsheden på tværs af mange forskellige enheder og tilbud. Når faldet i antallet af personer registreret i hjemløshed må udlægges som et reelt fald, skyldes det samtidig, at rapportens videre analyser også peger på, at faldet fra 2019 til 2022 skyldes et samspil mellem flere specifikke tendenser, der tilsammen trækker udviklingen i retning af et fald i hjemløsheden. Særligt er der sket et forholdsvis kraftigt fald i hjemløsheden i specifikke kommuner (jf. kapitel 3). Der er ligeledes en tendens til, at antallet af unge i hjemløshed er faldet betydeligt siden den forrige kortlægning (jf. kapitel 4).

Tabel 2.2 Borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for hver kortlægning 2009-2022. Antal.

Hjemløsheds-situation	Antal 2009	Antal 2011	Antal 2013	Antal 2015	Antal 2017	Antal 2019	Antal 2022	Procentvis ændring 2019-2022
Gaden	506	426	595	609	648	732	535	-27
Natvarmestue	355	283	349	345	305	313	248	-21
Herberg	1.952	1.874	2.015	2.102	2.217	2.290	2.736	+19
Hotel	88	68	70	113	165	191	121	-37
Familie/venner	1.086	1.433	1.653	1.876	2.177	1.630	1.152	-29
Udslusning	164	227	211	178	169	121	98	-19
Kriminalforsorg	86	88	64	90	68	72	49	-32
Hospital	172	173	119	138	149	148	146	-1
Andet	316	367	370	339	258	380	319	-16
Uoplyst	273	351	374	348	479	554	385	-31
I alt, antal	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	5.789	-10

Kilde: Egne beregninger, samt de tidligere kortlægninger af hjemløshed.

Tabel 2.3 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation, 2009-2022. Procent.

Hjemløsheds-situation	Procent 2009	Procent 2011	Procent 2013	Procent 2015	Procent 2017	Procent 2019	Procent 2022
Gaden	10	8	10	10	10	11	9
Natvarmestue	7	5	6	6	5	5	4
Herberg	39	35	35	34	33	36	47
Hotel	2	1	1	2	3	3	2
Familie/venner	22	27	28	31	33	25	20
Udslusning	3	4	4	3	3	2	2
Kriminalforsorg	2	2	1	1	1	1	<1
Hospital	3	3	2	2	2	2	3
Andet	6	7	6	6	4	6	6
Uoplyst	6	7	6	6	7	9	7
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, antal	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	5.789

Kilde: Egne beregninger, samt de tidligere kortlægninger af hjemløshed.

Samtidig med at der er sket et generelt fald i hjemløsheden ved den seneste kortlægning, er der også sket forskydninger mellem de enkelte kategorier af hjemløshedssituationer. Mens der har været et fald i antallet af personer i de fleste hjemløshedssituationer, herunder i antallet af gadesovere og antallet af sofasovere, er der omvendt sket en forholdsvis kraftig stigning i antallet af personer i kategorien, der har overnattet på herberg.

Ser vi på antallet af gadesovere, er der sket et fald fra 732 registrerede gadesovere ved kortlægningen i 2019 til 535 ved den seneste kortlægning i 2022, svarende til et fald på 27 % (Tabel 2.2). Der er også sket et fald i antallet af personer, der opgjort i kategorien på natvarmestuer fra 313 i 2019 til 248 i 2022. Det største antalsmæssige fald ser vi kategorien af personer, der har overnattet midlertidigt hos familie og venner, der er faldet fra 1.630 personer i 2019 til 1.152 personer i 2022, svarende til et fald på 29 %. Desuden er der også sket fald i antallet af personer i de øvrige kategorier, herunder antallet af personer, der overnatter på hotel, vandrerhjem og lignende, og antallet af personer i midlertidige udslusningstilbud. Mens der således er sket et fald i hjemløsheden i de fleste kategorier, er der imidlertid sket en forholdsvis kraftig stigning i antallet af personer opgjort i kategorien af herbergsbrugere fra 2.290 personer i 2019 til 2.736 personer i 2022, hvilket er en stigning på 19 %.

Disse forskelle i udviklingen mellem de enkelte kategorier giver sig også udslag i forskydninger i den forholdsmæssige, procentvise fordeling mellem kategorierne (Tabel 2.3). Ved den seneste kortlægning i 2022 udgør herbergsbrugerne 47 % af alle registrerede borgere i hjemløshed, hvilket er en betydeligt højere andel end i 2019, hvor herbergsbrugerne udgjorde 36 % af alle registrerede borgere. Sofasovernes andel er derimod faldet fra 25 % i 2019 til 20 % i 2022, og gadesovernes andel er faldet fra 11 % til 9 %.

Kortlægningen giver ikke i sig selv en viden om, hvad der ligger bag disse forskydninger mellem kategorierne, herunder faldet i antallet af gadesovere og sofasovere samtidig med stigningen i antallet af herbergsbrugere. Der er dog flere nærliggende forklaringer. Når antallet og andelen af herbergsbrugere er steget, kan det hænge sammen med, at der inden for de seneste år er sket en betydelig stigning i antallet af § 110-boformer i landet og dermed også en stigning i antallet af pladser på disse tilbud. Det kan have betydet, at flere gadesovere og sofasovere har fået mulighed for at få en plads på en boform.

Samtidig kan også andre forhold have spillet ind. Under covid-19-epidemien var der et presserende behov for at skaffe nødovernatning til landets gadesovere, og der blev samtidig gjort erfaringer i en del kommuner med, at det var muligt i større omfang at få gadesoverne 'under tag', end hvad der var praksis tidligere. Nedlukningerne og de medfølgende foranstaltninger for borgere i hjemløshed og udsathed kan helt konkret have gjort et indhug i antallet af gadesovere, hvoraf nogle eventuelt er blevet hjulpet videre til forskellige tilbud. Samtidig kan erfaringerne generelt have påvirket tilgangen til gruppen af gadesovere, herunder bidraget med en øget forståelse af, at det er muligt at hjælpe gadesoverne væk fra gaden, hvis vel at mærke de får relevante alternativer til at overnatte på gaden.

Covid-19-situationen kan imidlertid også have haft en indvirkning på det fald, der er sket i antallet af brugere af natvarmestuer. Ved den seneste kortlægning i uge 6, 2022, var der således fortsat begrænsninger på antallet af overnatningspladser på natvarmestuerne af hensyn til afstandskrav mv. for at reducere risikoen for covid-19-smitte. Det kan have medvirket til, at færre personer har overnattet på natvarmestuerne i tælleugen på grund af det reducerede antal pladser. Samtidig kan der være brugere af natvarmestuer, der er søgt ind på § 110-boformerne i takt med det stigende antal pladser på boformerne.

Når vi ser på faldet i antallet af sofasovere kan dette fald ligeledes hænge sammen med det stigende antal § 110-pladser, der er til rådighed, derved at en del personer, der ellers ville have søgt ophold rundt omkring hos venner og bekendte, eventuelt i stedet er søgt ind på en boform. En anden faktor, der også kan ligge bag det faldende antal sofasovere, er, at det fald i antallet af unge i hjemløshed, der allerede viste sig ved kortlægningen i 2019, er fortsat

frem til den seneste kortlægning, hvor der er registreret et yderligere fald i antallet af unge i hjemløshed (jf. kapitel 4). Gruppen af unge i hjemløshed er generelt den aldersgruppe, hvor vi ser langt den højeste andel af sofasovere. Når antallet af unge i hjemløshed falder, er det forventeligt, at vi derfor også ser et generelt fald i antallet af sofasovere.

Endvidere skal det som nævnt tages i betragtning, at der generelt kan være et 'mørketal' i forbindelse med opgørelserne. Særligt gruppen af sofasovere udgør i den sammenhæng den mest skjulte form for hjemløshed. Det vil generelt kun være de personer, som de lokale myndigheder og sociale tilbud har haft kontakt med eller kendskab til i tælleugen, som indgår i kortlægningen. Det må formodes, at der vil være personer, der har overnattet hos familie og venner, som de lokale myndigheder og sociale tilbud ikke er i kontakt med eller ikke har kendskab til. Ligeledes kan der være personer, der overnatter hos familie og venner, som ikke er blevet talt med, selvom de er i kontakt med forskellige lokale myndigheder og sociale tilbud. Det kan fx være, fordi nogle medarbejdere ikke har kendskab til, at disse borgere befinder sig i en hjemløshedssituation, eller de ikke er opmærksomme på, at gruppen af 'sofasovere' indgår i kortlægningens definition. Selvom der ikke er metodiske indikationer på, at et sådant mørketal skulle være større ved denne kortlægning end ved de tidligere kortlægninger, er der grund til en vedvarende opmærksomhed på (i kommunerne og på de sociale tilbud), at også gruppen af sofasovere er borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation, og at de er målgruppe for de sociale indsatser og bør indgå i indberetningen til kortlægningen.

3 Geografisk fordeling

I dette kapitel afdækker vi den geografiske fordeling af hjemløsheden. Det opgøres, hvordan hjemløsheden fordeler sig mellem forskellige byområder, kommuner og regioner, og hvordan de geografiske mønstre i hjemløsheden har udviklet sig over tid.

I forbindelse med de geografiske opgørelser benytter vi begreberne 'hjemkommune' og 'registreringskommune'. Disse begreber henviser til, at den hjemløse borger i en del tilfælde opholder sig i en anden kommune (registreringskommunen) end den kommune, som borgeren kommer fra eller boede i, sidst borgeren var i bolig (hjemkommunen). Med registreringskommune menes således den kommune (opholdskommunen), hvori registreringen til kortlægningen er foregået, mens hjemkommunen er den kommune, hvori borgeren er hjemmehørende, og som typisk også vil være 'betalingskommunen' i det tilfælde, at borgeren benytter tilbud i en anden kommune. Rapportens opgørelser af antallet af borgere i hjemløshed, fordelt på kommuner eller byområder, er generelt opgjort på basis af borgerens hjemkommune. Det gælder blandt andet de kommunefordelte tabeller 3.6-3.10. I kapitlets andet afsnit ser vi på sammenhængen mellem borgerens hjemkommune og registreringskommunen. Derudover er antallet af borgere i hjemløshed fordelt efter registreringskommune opgjort i rapportens bilagstabeller. Forskellen i de kommunefordelte tal i henholdsvis tabellerne i indeværende kapitel og i bilagstabellerne, er således, at tabellerne i kapitlet er opgjort efter hjemkommune, mens bilagstabellerne er de tilsvarende kommunefordelte opgørelser, men baseret på registreringskommune, det vil sige, i hvilken kommune personskeemaet er udfyldt.

3.1 Hjemløsheden fordelt efter byområder

I dette afsnit ser vi på omfanget af hjemløsheden fordelt på forskellige byområder. Da mere end halvdelen af hjemløsheden på landsplan er koncentreret i de fire største byområder, udskiller vi disse særskilt, og hvor vi i hovedstadsområdet ydermere opdeler kategorierne på henholdsvis København, Frederiksberg og det øvrige hovedstadsområde, som vi benævner 'Københavns omegn'.² Desuden indgår kommunerne Aarhus, Odense og Aalborg særskilt i disse opgørelser. De øvrige kommuner grupperes i henholdsvis 'øvrige bykommuner' og 'landkommuner', hvor vi benytter en enkelt opdeling efter, om kommunens hovedby har over eller under 20.000 indbyggere. Tabel 3.1 viser antallet af borgere i hjemløshed registreret i kortlægningerne fordelt på disse

² Kategorien 'Københavns omegn' udgøres af samtlige kommuner i Region Hovedstaden (på nær København, Frederiksberg og Bornholm), samt kommunerne Greve, Køge, Solrød og Roskilde i Region Sjælland.

forskellige byområder (storbyerne og de øvrige kommunetyper), for perioden 2009-2022, samt den procentvise ændring inden for hvert enkelt byområde siden den forrige kortlægning fra 2019 til 2022. Tabellen er opgjort efter borgerens hjemkommune (og ikke registreringskommunen).

Det er cirka en fjerdedel af alle borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i Københavns Kommune, hvor der ved denne kortlægning i 2022 er opgjort 1.370 borgere i hjemløshed. Det er lidt færre end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der var 1.442 borgere i hjemløshed, der var hjemmehørende i København. Der er også en forholdsvis stor gruppe af borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i den øvrige del af hovedstadsområdet. Særligt på Frederiksberg er der sket et forholdsvis stort fald i antallet af borgere i hjemløshed, fra 167 borgere i hjemløshed 2019 til 80 borgere i 2022. Ud over i København og Frederiksberg er der i 2022 registreret 1.169 borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i de øvrige kommuner i hovedstadsområdet, mens der blev registreret 1.237 borgere i hjemløshed som hjemmehørende i disse kommuner ved den forrige kortlægning i 2019. Ser vi således på hovedstadsområdet som helhed (ikke vist i tabellen), er der således tale om et fald i antallet af borgere i hjemløshed fra 2.846 personer ved kortlægningen i 2019 til 2.619 personer i 2022. Selvom der er sket et vist fald i hjemløsheden i hovedstadsområdet, er det fortsat næsten halvdelen (45 %) af alle borgere i hjemløshed på landsplan, der er hjemmehørende i hovedstadsområdet.

Ser vi på landets øvrige storbyer, har der særligt været et bemærkelsesværdigt fald i hjemløshed i Aarhus. Ved kortlægningen i 2019 blev der registreret 750 borgere i hjemløshed i Aarhus, mens der ved denne kortlægning i 2022 er registreret 507 personer i hjemløshed i Aarhus. Det svarer til, at hjemløsheden i Aarhus er faldet med cirka en tredjedel i løbet af de tre år. I Aalborg er der derimod sket en stigning i hjemløsheden fra 253 personer ved kortlægningen i 2019 til 291 personer i 2022, svarende til en stigning på 15 %. I Odense er hjemløsheden generelt væsentligt lavere end i både Aarhus og Aalborg og ligger med 117 personer i 2022 på nogenlunde samme niveau som i 2019, hvor dette antal var 125 personer. Ser vi på de fire største byområder tilsammen er det således 3.534 personer, der er registreret i Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg set under ét. Det svarer til 61 % af hjemløsheden i landet som helhed.

Den øvrige del af hjemløsheden fordeler sig med 1.405 personer i kategorien af øvrige bykommuner, der er defineret ved, at den største by i kommunen har 20.000 indbyggere eller derover, samt 850 personer i kategorien af landkommuner, hvor den største by i kommunen har mindre end 20.000 indbyggere. I begge kategorierne er der sket et fald i antallet af borgere i hjemløshed sammenlignet med den forrige kortlægning, hvor der var 1.481 personer i hjemløs-

hed hjemmehørende i de øvrige bykommuner og 976 personer i landkommunerne under ét. Dermed er den langvarige tendens til stigning i hjemløsheden i disse to kategorier ophørt ved den seneste kortlægning og afløst af et fald.

Tabel 3.1 Borgere i hjemløshed 2009-2022, særskilt for byområde og opgjort ud fra borgerens hjemkommune. Antal personer samt procentvis ændring 2019-2022.

Byområde	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2022	Procentvis ændring 2019-2022
København	1.494	1.507	1.581	1.562	1.482	1.442	1.370	-5
Frederiksberg	233	203	178	226	242	167	80	-52
Københavns omegn	701	1.028	1.341	1.364	1.518	1.237	1.169	-5
Aarhus	466	588	617	668	767	750	507	-32
Odense	208	178	110	173	113	125	117	-6
Aalborg	218	231	259	241	261	253	291	15
Øvrige bykommuner	1.056	1.053	1.198	1.300	1.457	1.481	1.405	-5
Landkommuner	622	502	536	604	795	976	850	-13
I alt	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	5.789	-10

Kilde: Egne beregninger.

3.2 Hjemløshedssituationer og byområder

Vi har også set på, hvordan borgerne i hjemløshed fordeler sig på hjemløshedssituationer inden for de enkelte byområder/kommunekategorier (Tabel 3.2). Tabellen viser, at andelen af gadesovere er lidt højere i de store byer end i de øvrige bykommuner og landkommunerne. I København og Aarhus er det således henholdsvis 11 % og 12 % af borgerne i hjemløshed, der er gadesovere, mens denne andel er 7 % i både kategorierne af øvrige bykommuner og landkommuner. En undtagelse er dog Odense, hvor kun 4 % af borgerne i hjemløshed er registreret som gadesovere, hvilket er den laveste andel i alle kategorierne af byområder/kommunetyper. I alle kategorierne udgør herbergsbrugerne den største gruppe blandt borgerne i hjemløshed. Der er dog en del variation i andelen af herbergsbrugere, der er højest i Aalborg med 60 % af alle borgere i hjemløshed, mens den er lavest i Københavns omegn, hvor kun

33 % af borgerne i hjemløshed er registreret i denne kategori. Ser vi på andelen af sofasovere, er der også en del variation i denne andel på tværs af byområderne, hvor denne andel er højest i Aarhus, hvor den udgør 33 % af alle borgere i hjemløshed. Den laveste andel af sofasovere finder vi i Aalborg, hvor kun 10 % af borgerne i hjemløshed er registreret i denne hjemløshedssituation.

Tabel 3.2 Borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer. Særskilt for byområde (hjemkommuner). Procent.

	Gaden	Natvar- mestue	Herberg	Hotel	Familie og venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorg	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent	I alt, antal
København	11	9	52	<1	15	<1	<1	2	2	7	100	1.370
Frederiksberg	18	3	40	3	20	0	1	8	3	6	100	80
Københavns omegn	11	2	33	2	23	4	<1	3	13	9	100	1.169
Aarhus	12	5	40	1	33	<1	1	1	2	4	100	507
Odense	4	15	50	<1	15	<1	<1	3	4	6	100	117
Aalborg	10	7	60	1	10	2	<1	2	4	4	100	291
Øvrige bykommuner	7	2	52	5	21	2	<1	3	4	4	100	1.405
Landkommuner	7	1	53	1	19	1	1	3	6	9	100	850
I alt	9	4	47	2	20	2	<1	3	6	7	100	5.789

Kilde: Egne beregninger.

Vi har desuden særligt set på antallet af gadesovere i de forskellige områder og udviklingen heraf over tid. I Tabel 3.3 er opgjort antallet af gadesovere i de forskellige byområder/kommunetyper ved kortlægningerne fra 2009 til 2022. Som tidligere nævnt er der generelt registreret et betydeligt lavere antal af gadesovere ved den seneste kortlægning i 2022 i forhold til den forrige kortlægning i 2019. I København, hvor der er det største antal gadesovere, er antallet faldet fra 198 ved kortlægningen i 2019 til 155 ved den seneste kortlægning i 2022, mens antallet af gadesovere, der er hjemmehørende i de københavnske omegnskommuner, er faldet fra 141 i 2019 til 123 i 2022. Som tidligere nævnt er der generelt sket et ret stort fald i hjemløsheden i Aarhus fra 2019 til 2022. Ser vi specifikt på antallet af gadesovere i Aarhus, er der dog kun sket et mindre fald fra 69 personer i 2019 til 61 personer, og ser vi på tallene fra alle de tidligere kortlægninger, har antallet af gadesovere i Aarhus ligget på nogenlunde samme niveau hen over hele perioden. I Aalborg blev der ved den forrige kortlægning i 2019 registreret en forholdsvis stor stigning i antallet af gadesovere. Antallet af gadesovere i Aalborg er dog ved den seneste kortlægning faldet igen, og der er i 2022 registreret 29 gadesovere, som er hjemmehørende i Aalborg. Endelig er der også samlet set en del gadesovere i kategorierne af øvrige bykommuner og landkommuner, hvor der dog typisk er tale om ret få borgere, der er gadesovere i hver enkelt kommune i disse kategorier. Ligesom for de øvrige kategorier ser vi også i både de øvrige bykommuner og landkommunerne et generelt fald i antallet af gadesovere fra 2019 til 2022.

Tabel 3.3 Gadesovere 2009-2022, særskilt for byområde (hjemkommuner). Antal.

	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2022
København	174	139	259	227	185	198	155
Frederiksberg	28	13	18	30	51	26	14
Københavns Omegn	81	100	107	140	157	141	123
Aarhus	66	53	61	56	66	69	61
Odense	34	8	9	17	8	14	5
Aalborg	13	24	20	23	22	57	29
Øvrige bykommuner	69	54	90	77	106	147	93
Landkommuner	41	35	31	39	53	80	55
I alt, antal	506	426	595	609	648	732	535

Anm: I tabellen er opgjort antallet af gadesovere ved kortlægningerne fra 2009 til 2022 særskilt for byområde/kommunetype. Opgørelsen er baseret på borgerens hjemkommune.

Kilde: Egne beregninger.

3.3 Hjemkommune og registreringskommune

Der kan generelt være forskel på, hvilken kommune borgeren opholder sig i, og hvilken kommune der er borgerens 'hjemkommune'. I personschemaet indgår en oplysning om, hvorvidt borgeren er hjemmehørende i en anden kommune end den, hvor registreringen foretages. Med 'hjemkommune' menes som tidligere nævnt den kommune, hvor borgeren sidst har haft folkeregisteradresse, eller den kommune, som er betalingskommune i de tilfælde, hvor borgeren er indskrevet på et socialt tilbud i en anden kommune. Som tidligere nævnt baserer vi generelt hovedparten af rapportens opgørelser på borgerens hjemkommune. Registreringen kan derimod være foregået i en anden kommune, som fx på en boform eller et andet tilbud, i den kommune hvor borgeren opholder sig. Med 'registreringskommune' mener vi i denne sammenhæng den kommune, hvor indberetningen til kortlægningen er foretaget. Der kan i den forbindelse også være tilfælde, hvor der er indberettet flere personschemaer for samme borger, og hvor ét skema er udfyldt i opholdskommunen (fx på en boform), mens et andet skema er udfyldt i hjemkommunen (fx af en myndighedsafdeling). I dette tilfælde opgøres førstnævnte kommune (opholdskommunen) som registreringskommunen, mens den sidstnævnte kommune er opgjort som hjemkommunen.

Tabel 3.4 viser antallet af borgere i hjemløshed særskilt for hvert byområde opgjort for henholdsvis borgerens hjemkommune og registreringskommunen. Dermed får vi en indikation af, hvorvidt antallet af borgere i hjemløshed, der opholder sig i et område, adskiller sig væsentligt fra antallet, der er hjemmehørende i området. Der skal dog i forbindelse med disse opgørelser tages et generelt forbehold for, at der kan være tilfælde, hvor oplysningerne ikke er fyldestgørende, fx hvis de sociale tilbud, der har foretaget indberetningerne, ikke har haft kendskab til borgerens hjemkommune. I de fleste kategorier af byområder er der et nogenlunde lige stort antal borgere, der er hjemmehørende i den pågældende kategori, som antallet af borgere, der er registreret i en kommune i den pågældende kategori. Særligt på Frederiksberg, i Aarhus og i Odense er der lidt flere borgere, der er registreret i disse kommuner, end antallet af borgere, der er hjemmehørende i disse kommuner. Det er udtryk for, at der er en del borgere fra andre kommuner (fx omkringliggende kommuner), der opholder sig (eller på anden måde er registreret) på tilbud i disse kommuner. I både kategorien af øvrige bykommuner og kategorien af landkommuner er der derimod lidt færre med registreringskommune i disse kommuner, end som er hjemmehørende i disse kommuner, hvilket tilsvarende er udtryk for, at nogle borgere fra disse kommuner er søgt mod tilbud i de større byer. I København, Københavns omegn samt i Aalborg er der nogenlunde lige så mange personer, der er registreret i kommunerne i forbindelse med kortlægningen, som der er borgere, som er hjemmehørende i disse kommuner.

Tabel 3.4 Borgere i hjemløshed, særskilt for byområde. Opgjort efter henholdsvis hjemkommune og registreringskommune. Antal og procent.

Byområde	Hjemkommune, antal	Hjemkommune, procent	Registreringskommune, antal	Registreringskommune, procent
København	1.370	24	1.361	24
Frederiksberg	80	1	132	2
Københavns omegn	1.169	20	1.126	20
Aarhus	507	9	555	10
Odense	117	2	136	2
Aalborg	291	5	295	5
Øvrige bykommuner	1.405	24	1.381	24
Landkommuner	850	15	803	14
I alt	5.789	100	5.789	100

Kilde: Egne beregninger.

Hvor opgørelsen i Tabel 3.4 viser det aggregerede antal personer i hver kategori, viser tabellen derimod ikke, hvor mange borgere der er registreret i ét område, men hjemmehørende i et andet. Det er således ikke nødvendigvis de samme personer, der optræder med hhv. hjemkommune og registreringskommune i de to kolonner i tabellen. I Tabel 3.5 uddybes forskellen yderligere, idet tabellen viser kombinationerne af registrerings- og hjemkommuner for hver af de otte kategorier af geografiske områder. Tabellens rækker (vandret) angiver borgerens hjemkommune, mens tabellens kolonner (lodret) angiver registreringskommunen. Ser vi fx på København, viser opgørelsen, at ud af de i alt 1.370 personer i hjemløshed, der er hjemmehørende i København, er de 1.141 registreret på tilbud, der er beliggende i Københavns Kommune, mens der eksempelvis er 51 personer, der er registreret på tilbud i Frederiksberg og 122, der er registreret på tilbud i de kommuner, der indgår i kategorien Københavns omegn. Ser vi i stedet på de 1.361 personer, der som led i kortlægningen er registreret på tilbud beliggende i København, er der ud over de 1.141, der også er hjemmehørende i København, 6 borgere, der var hjemmehørende på Frederiksberg, 118 borgere, der var hjemmehørende i Københavns omegn, og så fremdeles. I det nederste højre hjørne af tabellen ser vi fx tilsvarende, at ud af de 850 personer, der var hjemmehørende i landkommunerne, er de 580 også registreret på tilbud i disse kommuner, mens der eksempelvis var 150 personer, der var hjemmehørende i landkommunerne, men som blev registreret på tilbud i kategorien af 'øvrige bykommuner'. Tilsvarende var der 122 af dem, der

var hjemmehørende i de 'øvrige bykommuner', der blev registreret i en landkommune.

Opgørelserne i Tabel 3.5 viser også, at bevægelserne mellem forskellige områder af landet, herunder mellem større og mindre byer, i vid udstrækning går 'begge veje'. Der er således ikke blot borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i de mindre kommuner, som søger mod de store kommuner, men også borgere fra de store kommuner, der opholder sig (er blevet registreret) i andre kommuner. Ud over disse 'bevægelser' på tværs af byer/kommunetyper, der kan ses ud fra tabellen, er der endvidere borgere med en forskellig hjemkommune og registreringskommune *inden for* de kategorier, der indbefatter flere kommuner, det vil sige indbyrdes mellem de københavnske omegnskommuner, de øvrige bykommuner eller indbyrdes mellem landkommunerne. Disse bevægelser har vi ikke opgjort, men der er taget højde for dem ved opgørelsen af borgernes hjemkommune, som rapportens tabeller generelt er baseret på.

Tabel 3.5 Borgere i hjemløshed, fordelt efter registreringskommune (kolonner) og hjemkommune (rækker). Antal.

Byområde	København	Frederiksberg	Københavns omegn	Aarhus	Odense	Aalborg	Øvrige bykommuner	Landkommuner	I alt, antal
København	1.141	51	122	4	2	6	19	25	1.370
Frederiksberg	6	63	9	0	0	1	0	1	80
Københavns omegn	118	11	963	5	2	7	25	38	1.169
Aarhus	8	1	1	466	5	6	12	8	507
Odense	8	0	1	4	84	1	15	4	117
Aalborg	5	1	3	4	1	236	16	25	291
Øvrige bykommuner	40	2	9	47	14	27	1.144	122	1.405
Landkommuner	35	3	18	25	28	11	150	580	850
I alt, antal	1.361	132	1.126	555	136	295	1.381	803	5.789

Anm.: Tabellen viser krydsfordelingen mellem henholdsvis 'registreringskommunen', hvor personskeamet er udfyldt/registreret (kolonner/lodret) og 'hjemkommunen' hvor borgeren er hjemmehørende (rækker/vandret).

Kilde: Egne beregninger.

3.4 Hjemløsheden fordelt på kommuner og regioner

I dette afsnit ser vi på omfanget af hjemløsheden fordelt på kommuner og regioner. Vi opgør antallet af borgere i hjemløshed og fordelingen på hjemløshedssituationer inden for hver kommune, og opdelt for de fem regioner. Tabellerne 3.6-3.10 viser antallet af hjemløse borgere fordelt på hjemløshedssituationer inden for hver af de fem regioner og i hver enkelt kommune. Tallene er opgjort for hjemkommuner, det vil sige den kommune, hvor den hjemløse borger er hjemmehørende. Tabellerne angiver også det samlede antal hjemløse borgere i hver kommune ved både denne og den forrige kortlægning. Endelig er antallet af hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere i 2022 opgjort for hver kommune og region.

3.4.1 Region Hovedstaden

I Tabel 3.6 er opgjort antallet af borgere i hjemløshed i kommunerne i Region Hovedstaden. Der er ved den seneste kortlægning i 2022 registreret 2.476 borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i kommunerne i Region Hovedstaden. Det er 190 personer færre end i 2019, hvor der blev registreret 2.666 personer i hjemløshed som hjemmehørende i regionen. Med 1,3 personer i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere ligger hjemløsheden i Region Hovedstaden over landsgennemsnittet, der som tidligere nævnt er på 1,0 personer pr. 1.000 indbyggere. Det er også i Region Hovedstaden, at vi generelt finder en betydelig del af landets gadesovere med i alt 274 personer, der er registreret i denne kategori.

Den største gruppe af borgere i hjemløshed i regionen er hjemmehørende i København, hvor der med 1.370 personer er 2,1 borgere i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere, hvilket er det dobbelte af landsgennemsnittet. I regionens øvrige kommuner er der tilsammen 1.106 personer i hjemløshed. Disse borgere fordeles sig bredt ud over regionens mange kommuner, dog med en tendens til, at niveauet af hjemløsheden er lidt højere i de vestlige forstadskommuner end i de nordlige forstadskommuner. Eksempelvis er der registreret 80 personer i hjemløshed i Hvidovre og 67 personer i Høje Taastrup, mens der er registreret 37 personer i hjemløshed i Gentofte. I Helsingør, der er den næststørste by i regionen uden for det storkøbenhavnske byområde, er der 104 borgere i hjemløshed i 2022, hvilket er lidt flere end i 2019, hvor der var 89 personer i hjemløshed, der var hjemmehørende i Helsingør.

Der er særlige forhold, der gør sig gældende vedrørende tallet i Dragør, hvor der i 2022 er registreret 121 personer i hjemløshed i kommunen, mod 2 personer i 2019. Det skyldes en opmærksomhed i kommunen på et område, hvor et stort antal personer bor i campingvogne og lignende, og hvor der for langt de flestes vedkommende formentlig er tale om, at borgeren er flyttet til området pga. hjemløshed/boligløshed, og hvor der samtidig er tale om en tilflytning fra hele det storkøbenhavnske byområde. Det skal påpeges, at denne problematik formentlig også i nogen grad har gjort sig gældende allerede i 2019, uden at være blevet 'talt med' i den forrige kortlægning. Da det generelt er vigtigt, at kortlægningen afspejler forandringer i hjemløsheden over tid, er disse personer medregnet i kortlægningens opgørelser i 2022. I så henseende er det også vigtigt at kortlægningen kan indfange indvirkningen på hjemløsheden af væsentlige strukturelle faktorer i samfundet, og hvor der i dette tilfælde således generelt er tale om, at den omfattende boligmangel i hovedstadsområdet giver anledning til, at en del personer flytter i campingvogne og lignende.

Tabel 3.6 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Hovedstaden. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorg	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Borgere i hjemlø- shed pr. 1.000 ind- byggere, 2022
Albertslund	4	1	20	4	15	2	0	0	0	6	52	58	27.599	1,9
Allerød	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	23	25.867	0,0
Ballerup	1	1	15	3	8	6	1	4	0	2	41	33	49.274	0,8
Bornholm	1	0	6	0	3	0	1	0	0	0	11	28	39.638	0,3
Brøndby	3	0	9	0	5	0	0	1	0	1	19	25	35.651	0,5
Dragør	0	0	1	0	0	0	0	1	117	2	121	2	14.640	8,3
Egedal	0	0	4	0	5	0	0	0	0	1	10	16	44.375	0,2
Fredensborg	0	0	12	0	1	0	0	0	0	0	13	21	41.211	0,3
Frederiksberg	14	2	32	2	16	0	1	6	2	5	80	167	103.608	0,8
Frederikssund	4	0	6	0	13	0	0	0	1	4	28	22	45.800	0,6
Furesø	6	0	8	0	4	0	0	1	0	0	19	8	41.402	0,5
Gentofte	5	3	6	1	10	0	0	4	0	8	37	43	74.217	0,5
Gladsaxe	9	1	33	1	10	0	0	3	2	3	62	71	69.259	0,9
Glostrup	2	1	11	0	4	0	0	1	1	1	21	45	23.514	0,9
Gribskov	3	0	17	0	14	0	0	1	4	0	39	31	41.147	0,9
Halsnæs	1	0	7	0	2	0	0	1	2	6	19	10	31.344	0,6
Helsingør	15	4	23	0	15	19	3	1	11	13	104	89	62.875	1,7
Herlev	3	0	17	0	4	0	1	0	1	11	37	17	28.867	1,3

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorg	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Borgere i hjemlø- shed pr. 1.000 ind- byggere, 2022
Hillerød	8	0	12	0	9	17	0	1	3	6	56	75	53.257	1,1
Hvidovre	11	1	33	0	28	1	2	0	1	3	80	115	53.267	1,5
Høje-Taastrup	8	1	42	1	10	0	0	3	0	2	67	84	53.053	1,3
Hørsholm	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	6	24.761	0,1
Ishøj	1	1	15	0	14	0	0	1	2	0	34	44	23.225	1,5
København	155	128	705	13	200	3	10	33	25	98	1.370	1.442	644.431	2,1
Lyngby-Taarbæk	9	1	5	0	5	0	0	0	0	0	20	24	57.826	0,3
Rudersdal	0	0	16	0	17	0	0	2	0	1	36	19	57.247	0,6
Rødovre	3	0	12	1	5	4	0	0	0	3	28	55	41.382	0,7
Tårnby	7	2	17	0	32	0	1	1	0	1	61	92	42.723	1,4
Vallensbæk	1	0	3	0	1	0	0	0	0	3	8	1	16.488	0,5
I alt	274	147	1.088	26	450	53	20	66	172	180	2.476	2.666	1.867.948	1,3

Kilde: Egne beregninger.

3.4.2 Region Sjælland

I kommunerne i Region Sjælland er der tilsammen registreret 781 personer i hjemløshed ved kortlægningen i 2022 (Tabel 3.7). Det er 114 personer færre end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev registreret 895 personer i hjemløshed, der var hjemmehørende i regionens kommuner. Hjemløsheden i 2022 svarer til 0,9 personer pr. 1.000 indbyggere, hvilket er tæt på landsgennemsnittet, der som tidligere nævnt er 1,0 personer pr. 1.000 indbyggere.

Det største antal personer i hjemløshed blandt regionens kommuner finder vi i Slagelse, hvor der er registreret 149 personer i hjemløshed i 2022. Det er dog færre end i 2019, hvor der var 170 personer i hjemløshed i Slagelse. Det næsthøjeste antal finder vi i Guldborgsund, med 98 personer i 2019, hvilket er nogenlunde uændret sammenlignet med 100 personer i 2019. I Næstved er der registreret 84 personer i hjemløshed i 2022, mens tallet var 94 personer i 2019.

I regionens øvrige kommuner er der i nogle tilfælde sket små stigninger i tallet, mens der i andre tilfælde er sket fald. I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at der også kan være tilfældige fluktuationer i, hvor stort et antal personer der befinder sig i hjemløshed i kortlægningsugen. Ligeledes kan der i den enkelte kommune være forskelle i kvaliteten af indberetningerne, når vi sammenligner tallet fra de enkelte kortlægninger, fx i forhold til, om alle relevante enheder i kommunen har deltaget.

Tabel 3.7 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Sjælland. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorg	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Borgere i hjemløs- hed pr. 1.000 ind- byggere, 2022
Faxe	3	0	8	1	6	0	0	1	1	1	21	10	37.161	0,6
Greve	7	0	12	0	11	0	2	2	2	3	39	47	50.818	0,8
Guldborgsund	0	2	84	0	2	0	1	2	6	1	98	100	60.310	1,6
Holbæk	3	0	38	0	9	0	1	1	0	2	54	31	72.810	0,7
Kalundborg	8	0	20	0	21	0	2	2	5	14	72	49	48.368	1,5
Køge	3	0	10	5	11	0	1	2	3	3	38	76	61.718	0,6
Lejre	0	0	4	2	3	1	0	0	0	15	25	36	28.623	0,9
Lolland	1	0	18	0	1	0	0	1	0	0	21	35	40.107	0,5
Næstved	4	0	45	2	21	0	1	1	5	5	84	94	83.801	1,0
Odsherred	1	0	5	1	9	0	0	0	0	0	16	10	32.881	0,5
Ringsted	2	0	22	1	5	0	1	2	3	6	42	56	35.141	1,2
Roskilde	9	1	20	1	16	0	0	1	2	25	75	70	89.447	0,8
Slagelse	10	2	37	63	13	0	1	7	4	12	149	170	79.691	1,9
Solrød	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	15	23.794	0,1
Sorø	0	0	6	0	2	0	0	1	1	0	10	41	30.018	0,3
Stevns	2	0	6	1	1	0	0	0	5	0	15	28	23.473	0,6
Vordingborg	0	0	9	0	6	0	0	1	3	1	20	27	45.352	0,4
I alt	53	6	345	77	137	1	10	24	40	88	781	895	843.513	0,9

Kilde: Egne beregninger.

3.4.3 Region Syddanmark

Ved kortlægningen i 2022 er der registreret 868 personer i hjemløshed, som er hjemmehørende i Region Syddanmark (Tabel 3.8). Det er et fald på 164 personer sammenlignet med den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev registreret 1.032 personer som hjemmehørende i regionen. Ser vi på de større byer i regionen, har der været et forholdsvis stort fald i hjemløsheden i Esbjerg, hvor der i 2022 er opgjort 113 personer i hjemløshed som hjemmehørende i kommunen, mod 169 personer i 2019. I både Odense og Vejle er tallet derimod nogenlunde uændret. I Odense er der registreret 117 borgere i hjemløshed i 2022 mod 125 i 2019, mens de tilsvarende tal i Vejle er 109 personer i 2022 og 102 i 2019. Ved en sammenligning mellem de tre kommuner skal det dog tages i betragtning, at der er næsten dobbelt så mange indbyggere i Odense Kommune som i Vejle og Esbjerg, og antallet af borgere i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere, er dermed noget lavere i Odense med 0,6 personer i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere, mod 1,0 i Esbjerg og 0,9 i Vejle. I Kolding er antallet af borgere i hjemløshed noget lavere end i de andre større byer i regionen med 55 personer i 2022, hvilket er et fald fra 72 personer i 2019. Opgjort pr. indbygger er hjemløsheden i Kolding på samme niveau som i Odense med 0,6 personer pr. 1.000 indbyggere. I de øvrige kommuner i regionen er der i nogle tilfælde sket fald i hjemløshed, mens der også har været stigninger i nogle kommuner. Eksempelvis er der i både Faaborg-Midtfyn, Haderslev, Aabenraa registreret væsentligt færre borgere i hjemløshed i 2022 end i 2019, mens der i fx Fredericia, Svendborg og Sønderborg er registreret lidt flere borgere i hjemløshed i 2022 end i 2019. Som tidligere nævnt skal man i den sammenhæng også være opmærksom på, at der i de lidt mindre kommuner er tale om forholdsvis få personer i absolutte tal, og at der også kan være en vis tilfældig fluktuation i antallet af personer, der har været i hjemløshed i kortlægningssugen. Ligeledes kan der have været forskelle mellem kortlægningerne i kvaliteten af indberetningen i de enkelte kommuner, hvilket også kan give udsving i tallene.

Tabel 3.8 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Syddanmark. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Nat-varme-stue	Her-berg	Hotel	Familie/venner	Ud-slus-nings-bolig	Krimi-nalfor-sorg	Hospi-tal	Andet	Uop-lyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Borgere i hjem-løshed pr. 1.000 indbyg-gere, 2022
Assens	4	2	14	1	3	0	0	4	2	3	33	21	40.972	0,8
Billund	2	0	8	0	4	0	0	0	1	2	17	10	26.631	0,6
Esbjerg	3	2	68	1	25	4	0	4	3	3	113	169	115.459	1,0
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.427	0,0
Fredericia	5	2	38	0	11	0	0	3	1	2	62	41	51.606	1,2
Faaborg-Midtfyn	4	1	5	0	11	1	1	2	3	0	28	75	51.849	0,5
Haderslev	0	1	23	0	1	0	0	1	1	0	27	70	55.340	0,5
Kerteminde	0	0	1	0	5	0	0	0	0	2	8	0	24.034	0,3
Kolding	1	3	39	0	6	0	0	1	4	1	55	72	93.544	0,6
Langeland	0	0	3	0	0	0	0	0	0	8	11	35	12.316	0,9
Middelfart	0	0	12	0	11	0	1	1	2	1	28	20	39.603	0,7
Nordfyn	0	1	15	0	3	0	0	0	1	2	22	24	29.714	0,7
Nyborg	1	0	8	0	5	0	1	0	1	1	17	37	32.098	0,5
Odense	5	18	58	1	18	1	1	3	5	7	117	125	205.978	0,6
Svendborg	4	1	33	1	5	0	0	2	0	7	53	40	59.193	0,9
Sønderborg	1	2	34	0	7	2	1	0	4	3	54	45	73.711	0,7

Hjemkommune	Gaden	Nat-varme-stue	Her-berg	Hotel	Familie/venner	Ud-slus-nings-bolig	Krimi-nalfor-sorg	Hospi-tal	Andet	Uop-lyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Borgere i hjem-løshed pr. 1.000 indbyg-gere, 2022
Tønder	1	0	10	1	5	0	0	1	2	0	20	21	36.849	0,5
Varde	2	0	28	0	0	1	1	3	0	0	35	32	49.664	0,7
Vejen	0	1	10	1	6	0	0	0	0	2	20	17	42.596	0,5
Vejle	11	0	26	1	48	9	0	4	5	5	109	102	119.060	0,9
Ærø	0	0	2	0	1	0	0	0	5	0	8	11	6.025	1,3
Aabenraa	3	2	17	0	2	0	0	2	1	4	31	65	58.693	0,5
I alt	47	36	452	7	177	18	6	31	41	53	868	1.032	1.228.362	0,7

Kilde: Egne beregninger.

3.4.4 Region Midtjylland

I Region Midtjylland er der ved den seneste kortlægning i 2022 registreret 1.199 personer i hjemløshed som hjemmehørende i regionen (Tabel 3.9). Det er 265 personer færre end i 2019, hvor der blev registreret 1.464 personer. Faldet i antallet af personer i hjemløshed for regionen som helhed er dermed af nogenlunde samme størrelse som det store fald i antallet af borgere i hjemløshed i Aarhus, hvor der som tidligere nævnt er registreret 507 personer i hjemløshed i 2022, mod 750 personer i 2019. Ser vi på regionens øvrige større byer, er der også et forholdsvis højt antal borgere i hjemløshed i Horsens, hvor der er registreret 150 personer i hjemløshed som hjemmehørende i kommunen i 2022. Det er dog færre end i 2019, hvor der blev registreret 181 personer i hjemløshed i Horsens. I Randers er der derimod registreret lidt flere personer i hjemløshed i 2022 med 90 personer i 2022 mod 72 i 2019. I Herning er antallet derimod uændret med 102 personer i både 2022 og 2019, og også i Silkeborg er antallet stort set uændret med 83 personer i 2022 og 82 personer i 2019. I de øvrige kommuner i regionen er der i nogle tilfælde sket små stigninger eller fald i tallene, hvor det skal tages i betragtning, at der er også kan være tilfældige svingninger i antallet af personer i hjemløshed i optællingsugen.

Tabel 3.9 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Midtjylland. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Her- berg	Hotel	Familie/ venner	Ud- slus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorgen	Hospi- tal	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Hjemløse pr. 1.000 indbyggere, 2022
Favrskov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	48.880	0,0
Hedensted	0	0	7	0	1	0	0	1	0	0	9	10	47.099	0,2
Herning	12	5	61	0	16	0	0	2	2	4	102	102	89.230	1,1
Holstebro	3	0	30	0	7	0	0	2	3	0	45	36	58.553	0,8
Horsens	12	1	50	0	68	1	1	1	16	0	150	181	94.443	1,6
Ikast-Brande	4	0	12	0	7	0	0	0	1	1	25	32	41.885	0,6
Lemvig	1	0	6	0	0	0	0	1	0	0	8	10	19.398	0,4
Norddjurs	0	0	8	0	1	0	0	0	0	0	9	19	36.921	0,2
Odder	1	0	3	0	14	0	0	0	1	0	19	5	23.304	0,8
Randers	8	0	35	0	20	9	3	4	3	8	90	72	98.988	0,9
Ringkøbing-Skjern	4	0	24	0	1	0	0	0	4	0	33	18	56.203	0,6
Samsø	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3.716	0,3
Silkeborg	9	7	49	0	14	0	0	0	2	2	83	82	97.358	0,9
Skanderborg	0	0	9	0	8	0	0	0	1	12	30	40	64.318	0,5
Skive	1	0	6	0	0	0	1	0	0	0	8	12	45.078	0,2
Struer	1	0	6	0	2	0	0	0	1	0	10	3	20.802	0,5

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Her- berg	Hotel	Familie/ venner	Ud- slus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorgen	Hospi- tal	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyggere i kommunen, 2022	Hjemløse pr. 1.000 indbyggere, 2022
Syddjurs	3	0	7	0	9	3	1	0	0	1	24	15	43.596	0,6
Viborg	0	0	43	0	2	0	0	0	0	1	46	62	96.847	0,5
Aarhus	61	25	201	5	168	3	5	7	11	21	507	750	355.238	1,4
I alt	120	38	557	6	338	16	11	18	45	50	1.199	1.464	1.341.857	0,9

Kilde: Egne beregninger.

3.4.5 Region Nordjylland

Som den eneste af landets regioner er der i Region Nordjylland registreret flere borgere i hjemløshed ved kortlægningen i 2022 med 465 personer end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor antallet var 374 personer (Tabel 3.10). Som tidligere nævnt er der sket en stigning i antallet af borgere i hjemløshed i Aalborg, hvor der er registreret 291 borgere i hjemløshed i 2022, mens tallet var 253 i 2019. Tallet er ligeledes steget i flere af de øvrige kommuner, herunder i Hjørring, hvor antallet er 47 i 2022 sammenlignet med 25 i 2019. I de fleste af landkommunerne i regionen er der dog fortsat tale om små tal i de enkelte kommuner, typisk omkring 10-15 borgere i hjemløshed i hver kommune.

Tabel 3.10 Borgere i hjemløshed fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Nordjylland. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvar- mestue	Her- berg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- nings- bolig	Krimi- nalfor- sorgen	Hospi- tal	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019	Indbyg- gere i kommun- nen, 2022	Hjemløse pr. 1.000 ind- byggere, 2022
Brønderslev	1	0	4	0	4	0	1	0	0	0	10	18	36.194	0,3
Frederikshavn	3	2	22	0	4	0	0	0	1	0	32	19	58.878	0,5
Hjørring	1	0	33	2	6	0	0	1	4	0	47	25	63.839	0,7
Jammerbugt	0	0	10	0	1	0	0	0	0	0	11	5	38.187	0,3
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.769	0,0
Mariagerfjord	0	0	19	0	0	1	0	0	0	0	20	13	41.662	0,5
Morsø	3	0	12	0	1	0	0	0	0	0	16	14	20.068	0,8
Rebild	1	0	7	0	2	0	0	0	2	2	14	9	30.646	0,5
Thisted	1	0	3	0	2	2	0	0	3	0	11	5	43.089	0,3
Vesthimmerland	2	0	10	0	1	0	0	0	0	0	13	13	36.326	0,4
Aalborg	29	19	174	3	29	7	1	6	11	12	291	253	221.082	1,3
I alt	41	21	294	5	50	10	2	7	21	14	465	374	591.740	0,8

Kilde: Egne beregninger

4 Demografisk profil

I dette kapitel beskrives den demografiske profil af borgere i hjemløshed i Danmark ud fra alder og køn. Der ses også på, om der befinder sig mindreårige børn i en hjemløshedssituation, herunder børn, der befinder sig sammen med en hjemløs forælder.

4.1 Alder og hjemløshed

I dette afsnit ser vi på aldersfordelingen blandt borgere i hjemløshed. Tabel 4.1 viser antallet af borgere i hjemløshed fordelt på aldersgrupper for hver af kortlægningerne fra 2009 til 2022. Ligesom ved de øvrige kortlægninger er der et antal personer med uoplyst alder. Det er i 2022 tilfældet for 290 af de i alt 5.789 personer, der er registreret ved kortlægningen. Mens der som tidligere nævnt er sket et generelt fald i hjemløsheden som helhed, har udviklingen været forskellig i de forskellige aldersgrupper. Særligt i gruppen af unge mellem 18 og 24 år har der været et ret kraftigt fald på 27 % fra 2019, hvor der blev registreret 1.023 personer i denne aldersgruppe, til 2022, hvor dette antal var faldet til 744 personer. Dermed er det fald i hjemløsheden blandt unge, der satte ind ved den forrige kortlægning, fortsat frem til den seneste kortlægning. I aldersgruppen af 25-29-årige er der også sket et fald i antallet fra 905 til 842, hvilket svarer til et fald på 7 %, hvilket dog således ikke er ligeså kraftigt som blandt de 18-24-årige. I aldersgruppen af 30-39-årige er antallet af personer i hjemløshed derimod næsten uændret med 1.312 personer i 2019 og 1.300 personer i 2022. For de 40-49-årige er der sket et fald fra 1.365 til 1.140 personer. En tendens ved de tidligere kortlægninger har været en vedvarende stigning i hjemløshed i aldersgrupperne af 50-59-årige og på 60 år og derover. Ved den seneste kortlægning har der imidlertid været et fald i hjemløsheden blandt de 50-59-årige fra 1.131 til 1.003 personer, svarende til et fald på 11 %. Derimod har der været en fortsat stigning blandt dem på 60 år og derover, fra 414 personer i 2019 til 451 personer i 2022, svarende til en stigning på 9 %. Når vi generelt ser en forskellig udvikling i hjemløsheden i de forskellige aldersgrupper, kan det være et tegn på, at der er forskel på, hvilke indsatser og tiltag, der er sat i værk for de forskellige aldersgrupper gennem de senere år. Særligt det ret kraftige fald i hjemløsheden blandt de 18-24-årige oven på den langvarige stigning frem til 2017 må vi antage, i høj grad hænger sammen med, at der – netop på grund af de tidligere års kraftig stigning i hjemløsheden blandt de unge – blev sat tiltag i gang for unge i hjemløshed i en del kommuner, herunder også som led i forskellige statslige programtiltag med deltagelse af en del kommuner (Se fx Rambøll & VIVE, 2018; Benjaminsen & Grønfeldt, 2022). Når tallet derimod stort set ikke har ændret sig i

gruppen af 30-39-årige, kan det være tegn på, at de forskellige tiltag kun i begrænset grad har været rettet mod denne aldersgruppe. Ligeledes kan det, når faldet i hjemløsheden ikke har været ligeså kraftigt blandt de 25-29-årige som blandt de 18-24-årige, være tegn på, at tiltagene særligt har været rettet mod de unge under 25 år. Der er også grund til opmærksomhed på den fortsatte stigning i hjemløsheden blandt de ældste på 60 år og derover. En undersøgelse af hjemløsheden blandt udsatte ældre pegede i den forbindelse på udfordringer med mangel på botilbud og boligløsninger og med at kunne give en tilstrækkeligt intensiv og specialiseret bostøtte til denne gruppe (Benjaminson & Lauritzen, 2021).

Tabel 4.1 Borgere i hjemløshed fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for 2009-2022. Antal og procentvis ændring.

Alder	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2022	Procentvis ændring, 2019-2022
≤ 17 år	200	204	144	96	39	13	19	46
18-24 år	633	1.002	1.138	1.172	1.278	1.023	744	-27
25-29 år	490	596	617	799	1.014	905	842	-7
30-39 år	1.221	1.155	1.189	1.261	1.328	1.312	1.300	-1
40-49 år	1.357	1.263	1.414	1.423	1.270	1.365	1.140	-16
50-59 år	744	734	833	951	1.057	1.131	1.003	-11
≥ 60 år	235	232	289	301	347	414	451	9
I alt	4.880	5.186	5.624	6.003	6.333	6.163	5.499	-11
Uoplyst alder	118	104	196	135	302	268	290	

Kilde: Egne beregninger.

Ved kortlægningen i 2022 er der endvidere registreret 19 mindreårige børn under 18 år. De 19 børn er dem, hvor der er registreret et selvstændigt personschema for barnet. Der kan dog være en udfordring med, at der ikke udfyldes selvstændige personschemaer for børn, der opholder sig sammen med en hjemløs forælder. For at få mere viden om, hvorvidt der opholder sig børn sammen med de voksne i hjemløshed, indgår der også spørgsmål herom i personschemaet. Det ser vi nærmere på i afsnit 4.3 sidst i dette kapitel. På grund af det lille antal børn under 18 år med selvstændige personschemaer udelader

vi generelt gruppen af børn fra hovedparten af de øvrige opgørelser i rapporten, herunder fra de følgende tabeller om sammenhængen mellem alder og hjemløshedssituation.

Tabel 4.2 viser procentfordelingen opgjort på aldersgrupper inden for hver hjemløshedssituation, og i den efterfølgende Tabel 4.3 er procentfordelingen 'vendt rundt', idet den er opgjort inden for hver enkelt aldersgruppe. Børn under 18 år er udeladt af begge tabeller. Når vi udelader den lille gruppe af børn under 18 år i disse tabeller, skyldes det, at de fleste af disse børn er angivet at opholde sig sammen med deres forældre, og at den hjemløshedssituation, som børnene befinder sig i, dermed i de fleste tilfælde er afledt af forældrenes hjemløshedssituation. Tabel 4.2 viser, at når vi ser på grupperne af gadesovere, natvarmestue- og herbergsbrugere, er de midaldrende og ældre aldersgrupper i overtal, mens der blandt dem, der overnatter hos familie og venner, omvendt er en højere andel i de yngre aldersgrupper.

Tabel 4.2 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	7	16	24	26	19	7	100	471
Natvarmestue	4	13	22	26	23	12	100	228
Herberg	12	13	23	21	22	10	100	2.698
Hotel	11	9	23	21	16	21	100	57
Familie og venner	23	22	24	18	11	3	100	1.123
Udslusning	32	18	17	12	11	12	100	95
Kriminalforsorg	24	22	26	20	9	0	100	46
Hospital	13	15	33	20	9	11	100	140
Andet	7	9	23	23	25	14	100	303
Uoplyst	14	24	28	19	12	4	100	319
Alle	14	15	24	21	18	8	100	5.480

Anm.: Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen. Internt bortfald: 290 personer (uden oplysning om alder). P=0,000.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 4.3 viser fordelingen på hjemløshedssituationer inden for hver aldersgruppe. I alle aldersgrupperne er det kategorien af herbergsbrugere, der er

den mest udbredte hjemløshedssituation. Blandt både de 18-24-årige og de 25-29-årige er der dog også en forholdsvis stor gruppe af sofasovere, der overnatter blandt familie og venner.

Tabel 4.3 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituationer. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	Alle
Gaden	4	9	9	11	9	8	9
Natvarmestue	1	3	4	5	5	6	4
Herberg	43	40	48	50	59	59	49
Hotel	1	1	1	1	1	3	1
Familie og venner	35	29	21	17	12	8	21
Udslusning	4	2	1	1	1	2	2
Kriminalforsorg	2	1	1	1	0	0	1
Hospital	2	3	4	3	1	3	3
Andet	3	3	5	6	8	9	6
Uoplyst	6	9	7	5	4	3	6
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, antal	744	842	1.300	1.140	1.003	451	5.480

Anm.: Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen. Internt bortfald: 290 personer (uden oplysning om alder). P=0,000

Kilde: Egne beregninger.

Som tidligere nævnt er der ved den seneste kortlægning i 2022 sket et markant fald i antallet af unge i hjemløshed sammenlignet med de forrige kortlægninger. Vi har i den forbindelse også set på udviklingen i antallet af unge i hjemløshed, særskilt for byområder/geografiske områder (Tabel 4.4). Det ses, at faldet i antallet af unge i hjemløshed har været ret kraftigt i de fleste byområder. I Aarhus, hvor der som tidligere nævnt har været et markant fald i hjemløsheden som helhed, har der været et betydeligt fald i antallet af unge mellem 18-24 år i hjemløshed, der er faldet fra 172 personer ved kortlægningen i 2019, til 95 personer i 2022. Også inden for kategorierne af øvrige bykommuner, landkommuner samt i Københavns omegn er der sket et betydeligt fald i antallet af unge i hjemløshed. En undtagelse er dog i København, hvor antallet af unge i hjemløshed ligger på stort set samme niveau som ved den forrige kortlægning med 152 unge i 2019 og 149 unge i 2022.

Tabel 4.4 Unge (18-24 år) i hjemløshed 2009-2022, særskilt for byområder. Antal.

Byområder	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2022
København	150	228	225	202	184	152	149
Frederiksberg	25	38	24	29	33	24	6
Københavns omegn	112	246	312	257	314	190	157
Aarhus	52	119	148	171	205	172	95
Odense	31	25	16	30	20	9	7
Aalborg	14	33	38	55	61	19	21
Øvrige bykommuner	129	193	253	290	297	271	209
Landkommuner	120	120	122	138	164	186	100
I alt	633	1.002	1.138	1.172	1.278	1.023	744

Kilde: Egne beregninger.

4.2 Køn og hjemløshed

Vi har også set på kønsfordelingen blandt borgere i hjemløshed. Tabel 4.5 viser kønsfordelingen blandt borgere i hjemløshed, herunder kønsfordelingen inden for hver enkelt hjemløshedssituation. Børn under 18 år er udeladt af opgørelserne. Når vi ser bort fra den lille gruppe af børn under 18 år, er der ved kortlægningen i 2022 registreret 4.366 mænd og 1.288 kvinder. Mænd udgør således 77 % af alle registrerede personer i hjemløshed, mens kvinder udgør 23 %. Der er i alt 116 voksne, hvor der ikke er oplyst køn, og hvor der ligeledes ikke er oplysninger om det sidste ciffer i CPR-nummeret (der viser borgerens køn). Inden for de enkelte hjemløshedssituationer er mændene overrepræsenteret i samtlige kategorier. Andelen af mænd er højest blandt dem, der skal løslades fra Kriminalforsorgen uden en boligløsning, hvor 92 % er mænd. Blandt gadesoverne er 82 % mænd, mens 18 % er kvinder. Andelen af kvinder er højest blandt dem, der skal udskrives fra hospital eller behandlingssted uden en boligløsning, samt i gruppen, der overnatter på hotel eller lignende, med 27 % i begge disse grupper.

Tabel 4.5 Borgere i hjemløshed, fordelt efter køn. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	81	19	100	533
Natvarmestue	78	22	100	248
Herberg	77	23	100	2.728
Hotel	73	27	100	59
Familie/venner	75	25	100	1.141
Udslusning	76	25	100	98
Kriminalforsorgen	92	8	100	48
Hospital	73	27	100	144
Andet	73	27	100	315
Uoplyst	84	16	100	340
I alt, procent (N)	77	23	100	5.654

Anm.: Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen. Internt bortfald: 116. Mænd: N = 4.366. Kvinder: N = 1.288. P = 0,001.

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 4.6 er vist fordelingen på hjemløshedssituationer for henholdsvis mænd og kvinder i hjemløshed. Der er en ret ensartet fordeling på hjemløshedssituationer blandt mænd og kvinder. Der er en lidt lavere andel af gadesovere blandt kvinderne med 8 % mod 10 % af mændene, mens der er en lige stor andel af natvarmestuebrugere på 4 % både blandt mænd og kvinder. Der er også stort set en lige stor andel af herbergsbrugere blandt mænd og kvinder med 48 % blandt mænd i hjemløshed og 49 % blandt kvinderne. 20 % af mændene i hjemløshed er registreret som sofasovere, mens det gælder 22 % blandt kvinderne. Hvor vi i de tidligere kortlægninger så en væsentligt højere andel af sofasovere blandt kvinderne i hjemløshed end blandt mændene, ser vi ikke i samme grad dette mønster længere.

Tabel 4.6 Borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituation. Særskilt for køn. Procent.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	Alle
Gaden	10	8	9
Natvarmestue	4	4	4
Herberg	48	49	48
Hotel	1	1	1
Familie og venner	20	22	20
Udslusning	2	2	2
Kriminalforsorgen	1	0	1
Hospital	2	3	3
Andet	5	7	6
Uoplyst	7	4	6
I alt, procent	100	100	100
I alt, antal	4.366	1.288	5.654

Anm.: Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen. Internt bortfald: 116. P = 0,001.

Kilde: Egne beregninger.

Vi har også set på kønsfordelingen inden for de enkelte aldersgrupper (Tabel 4.7). Blandt de 18-24-årige er andelen af kvinder 29 % og dermed højere end gennemsnittet på 23 %. Blandt de 50-59-årige er andelen af kvinder 24 %. Den laveste andel af kvinder finder vi i aldersgrupperne af 30-39-årige og 40-49-årige i hjemløshed, hvor henholdsvis 21 % og 20 % er kvinder. I tabel 4.8 beskrives gruppen af personer i hjemløshed med brug af samme kategorier, men med den modsatte fordeling: mænd og kvinder fordelt efter aldersgrupper. Her ses ligeledes, at der blandt kvinder i hjemløshed er en lidt højere andel af unge, idet 18 % af kvinderne i hjemløshed er mellem 18 og 24 år, mens det tilsvarende gælder 12 % af mændene i hjemløshed.

Tabel 4.7 Borgere i hjemløshed fordelt efter køn. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Mænd	Kvinder	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	71	29	100	743
25-29 år	77	23	100	839
30-39 år	79	21	100	1.300
40-49 år	80	20	100	1.136
50-59 år	76	24	100	1.002
≥ 60 år	77	23	100	451
I alt	77	23	100	5.471

Anm.: Internt bortfald: 299. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 4.8 Borgere i hjemløshed fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for køn. Procent.

Alder	Mænd	Kvinder	Alle
18-24 år	12	18	14
25-29 år	15	16	15
30-39 år	24	22	24
40-49 år	22	18	21
50-59 år	18	19	18
≥ 60 år	8	8	8
I alt, procent	100	100	100
I alt, antal	4.222	1.249	5.471

Anm.: Internt bortfald: 299. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

4.3 De hjemløses børn

Der er ved kortlægningen i 2022 registreret 19 børn under 18 år i en hjemløshedssituation. Det er lidt flere end ved kortlægningen i 2019, hvor der blev registreret 13 børn under 18 år i en hjemløshedssituation. De 19 børn er de

børn, hvor der er udfyldt et selvstændigt personskema for børnene. Ud af de 19 børn, er det for 8 børn oplyst, at de opholder sig på et tilbud sammen med en forælder, mens det for 6 børn er oplyst, at de ikke opholder sig sammen med en forælder. For de resterende 5 børn er der ikke oplysninger om dette.

Det har ved de tidligere kortlægninger generelt været vurderingen, at personske-maerne ikke altid systematisk udfyldes for de børn, der måtte befinde sig i en hjemløshedssituation. Det kan både være børn, der befinder sig i en hjemløshedssituation sammen med deres forældre, og hvor vi ikke kan være sikre på, at der er udfyldt et selvstændigt personskema for børnene. Det kan også være børn, der befinder sig i en hjemløshedssituation 'alene' – det vil sige uden deres forældre. Det kan fx være børn, hvor relationen til forældrene er brudt sammen, og børnene ikke kan bo hjemme fx pga. konflikter i familien, forældrenes psykiske problemer, misbrugsproblemer eller lignende, eller børn, der af forskellige grunde er blevet 'smidt ud hjemmefra'. Det kan også være børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, men hvor anbringelsen er brudt sammen, og den unge har forladt anbringelsesstedet. Ud over det generelle kommunale velfærdssystem (familieafdelingerne mv.) findes der generelt kun ret få tilbud til børn i sådanne situationer, og vi kan derfor ikke være sikre på, at disse børn er blevet opfanget i kortlægningen. Vi må derfor generelt antage, at der kan være et mørketal af børn og unge under 18 år, som befinder sig i en eller anden form for hjemløshedssituation. Hvad angår de børn under 18 år, som opholder sig sammen med deres forældre på et tilbud, har vi dog en bedre mulighed for at sætte tal på omfanget, idet der i personskemaet også indgår et spørgsmål til de voksne om, hvorvidt der opholder sig børn sammen med den hjemløse forælder, og i givet fald hvor mange børn.

Tabel 4.9 viser antallet af mænd og kvinder i hjemløshed, hvor det i personskemaet er oplyst, at der er børn, der opholder sig sammen med den voksne. Tabellen er endvidere opdelt på de forskellige hjemløshedssituationer. Det skal bemærkes, at tabellen viser *antallet* (og ikke procentandelen) af mænd og kvinder, der opholder sig sammen med deres børn i en hjemløshedssituation. Tabel 4.9 viser, at der er 4 gadesovere og 2 brugere af natvarmestuer, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. For 72 personer – heraf 45 mænd og 27 kvinder, der opholder sig på et herberg, er det oplyst, at der opholder sig børn sammen med den voksne. Her er der blandt andet tale om ophold på de få § 110-boformer, der har karakter af familieinstitutioner, som er henvendt til hjemløse kvinder, mænd og par med børn. Der er 38 sofasovere – heraf 20 mænd og 18 kvinder, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Endelig er der også 11 personer med 'anden' hjemløshedssituation (samt 4 personer med uoplyst hjemløshedssituation), hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Det kan fx være voksne, der bor i en campingvogn sammen med deres børn.

Tabel 4.9 Antallet af hjemløse mænd og kvinder, hvor der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Særskilt for hjemløshedssituationer.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	Alle
Gaden	3	1	4
Natvarmestue	0	2	2
Herberg	45	27	72
Hotel	2	0	2
Familie/venner	20	18	38
Udslusning	0	2	2
Kriminalforsorgen	0	0	0
Hospital	0	0	0
Andet	3	8	11
Uoplyst	2	2	4
I alt	75	60	135

Anm.: Der er ikke opgjort et internt bortfald for denne opgørelse.

Kilde: Egne beregninger.

Der er i personskemaet for de voksne også spurgt til, hvor mange børn der opholder sig sammen med den hjemløse forælder. Sammenlagt er der tale om 188 børn fordelt på 101 børn blandt de mænd og 87 børn blandt de kvinder, for hvem det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med borgeren. Det er dog i personskemaet ikke muligt at tage højde for, hvis der er nogle af de mænd og kvinder, der er registreret i kortlægningen, der er et par, og hvor der eventuelt kan være tale om de samme børn, der optræder to gange i tallene. Der er endvidere indikationer på, at der ikke i alle tilfælde er tale om børn, der opholder sig fast sammen med den voksne i en hjemløshedssituation. I personskemaet er der således også oplysninger om, hvorvidt borgeren har daglig omsorg, delt samvær/samværsret eller ikke har samvær/samværsret med børnene. Ud af de 75 mænd og 60 kvinder, hvor det er angivet, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne, er der for 43 af mændene og 8 af kvinderne samtidig angivet, at der er tale om delt samvær/samværsret. Det kan tyde på, at der særligt for en del af mændene ikke nødvendigvis er tale om, at børnene opholder sig hele tiden sammen med borgeren, men at disse mænd (og enkelte kvinder) har delt samværsret, samtidig med at de befinder sig i en hjemløshedssituation. Det kan også dække over tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at opretholde et samvær med børnene i praksis – fx hvis der er tale om et ophold på en almindelig § 110-boform, hvor der generelt ikke må være indskrevet børn under 18 år.

Samlet set tyder oplysningerne omkring børnene på, at der – ud over de 19 børn under 18 år, der er registreret med et selvstændigt personschema – formentlig er et mørketal af børn, der opholder sig sammen med deres hjemløse forældre, men at det kan være vanskeligt at sætte tal på omfanget. Ligeledes kan der som nævnt være et mørketal af børn og unge 18 år, som ikke opholder sig sammen med deres forældre, og som ikke er registreret gennem de enheder og tilbud, der har deltaget i kortlægningen.

5 Varighed af hjemløsheden

I dette kapitel belyser vi varigheden af hjemløsheden. Varigheden er opgjort ud fra et spørgsmål i personskemaet om, hvor længe personen har været i hjemløshed, og med svarkategorierne '0-3 måneder', '4-11 måneder', '1-2 år' og 'Over 2 år'. Vi ser på varigheden af hjemløsheden i forhold til, hvilken hjemløshedssituation personen befinder sig i, i forhold til alder og køn samt i forhold til, hvilken bykategori borgeren er hjemmehørende i.

5.1 Varighed og hjemløshedssituation

I Tabel 5.1 er varigheden af hjemløsheden opgjort i forhold til, hvilken hjemløshedssituation borgeren har befundet sig i. For oplysningerne om varigheden af hjemløsheden er der generelt et betydeligt 'internt bortfald' i form af personer, hvor varigheden ikke er oplyst. Det er tilfældet for 961 personer. Af dem med oplyst varighed er det 17 %, der har været i en hjemløshedssituation i 3 måneder eller derunder, og hvor hjemløsheden således er indtruffet for nylig. Der er 31 %, der har været i en hjemløshedssituation i mellem 4 og 11 måneder, 21 %, hvor hjemløsheden har varet i mellem 1 og 2 år, og 31 %, hvor hjemløsheden har varet i mere end 2 år. Det er en lidt højere andel af borgerne ved denne kortlægning, der har været i hjemløshed i mere end 2 år, da denne andel var 26 % ved den forrige kortlægning i 2019 (ikke vist). Det kan være udslag af, at hjemløsheden som helhed er af et lavere omfang ved denne kortlægning, derved at der formentlig har været en lidt lavere tilgang af nye borgere i hjemløshed, hvorved forholdsmæssigt flere har været i hjemløshed i længere tid. Det er særligt blandt gadesoverne og brugerne af natvarmestuerne, at der er en høj andel, der har været hjemløse i mere end 2 år, med henholdsvis 51 % og 40 % i de to grupper. Også disse andele er højere end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor det var 45 % af gadesoverne og 36 % af brugerne af natvarmestuerne, der havde været i hjemløshed i mere end 2 år (ikke vist).

Tabel 5.1 Borgere i hjemløshed, fordelt efter varigheden af hjemløsheden. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	11	21	18	51	100	435
Natvarmestue	18	22	19	40	100	175
Herberg	17	33	22	28	100	2.507
Hotel	32	26	17	25	100	53
Familie og venner	20	34	20	26	100	931
Udslusning	10	44	20	26	100	91
Kriminalforsorgen	24	21	21	35	100	34
Hospital	35	29	24	12	100	119
Andet	14	20	19	47	100	258
Uoplyst	17	31	16	37	100	206
I alt	17	31	21	31	100	4.809

Anm.: Internt bortfald: 961 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

5.2 Varighed, alder og køn

Vi har også set på varigheden af hjemløsheden i forhold til alder og køn. I Tabel 5.2 er opgjort varigheden af hjemløsheden særskilt for de enkelte aldersgrupper. Andelen, der har været i en hjemløshedssituation i forholdsvis kort tid, er højest blandt de unge, mens det er blandt de ældre, at flest har været i langvarig hjemløshed. Den højeste andel, 42 %, der har været i hjemløshed i mere end 2 år, findes blandt dem på 60 år og derover.

I Tabel 5.3 er opgjort varigheden af hjemløsheden, særskilt for mænd og kvinder. Der er lidt flere af mændene, der har været i hjemløshed i mere end to år, med 33 %, sammenlignet med 25 % blandt kvinderne. Tilsvarende er der lidt flere af kvinderne, der har været i hjemløshed i kortere tid, end blandt mændene.

Tabel 5.2 Borgere i hjemløshed, fordelt efter varigheden af hjemløsheden. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	23	42	24	12	100	648
25-29 år	17	37	23	23	100	717
30-39 år	17	31	21	31	100	1.108
40-49 år	15	27	20	38	100	980
50-59 år	17	25	19	39	100	875
≥ 60 år	18	24	17	42	100	403
I alt	18	31	21	31	100	4.731

Anm.: Internt bortfald: 1.039 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 5.3 Borgere i hjemløshed, fordelt efter varigheden af hjemløsheden. Særskilt for køn. Procent.

Køn	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
Mænd	17	30	21	33	100	3.674
Kvinder	20	35	20	25	100	1.129
I alt	17	31	21	31	100	4.803

Anm.: Internt bortfald: 967 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

5.3 Varighed og byområde

I Tabel 5.4 er opgjort varigheden af hjemløsheden i forhold til, hvilken bykategori borgeren er hjemmehørende i. Der er en del variation mellem byerne i varigheden af hjemløsheden. Det er i København, at relativt flest har været i hjemløshed i 2 år eller derover, hvilket gælder 44 % af alle de borgere i hjemløshed, der er hjemmehørende i København. Der er også en forholdsvis høj andel af borgere i langvarig hjemløshed i Københavns omegnskommuner og i Aalborg, hvor 34 % af borgerne har været i hjemløshed i over 2 år. Denne andel er derimod lavest i Odense med 20 %. Sammenholdt med det forholdsvis

lave antal borgere i hjemløshed i Odense generelt, er det tegn på, at det i højere grad lykkes at få borgerne forholdsvis hurtigt ud af hjemløshed i Odense, og at færre således kommer ud i langvarig hjemløshed.

Tabel 5.4 Borgere i hjemløshed, fordelt efter varigheden af hjemløsheden. Særskilt for byområder. Procent.

Byområde	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
København	12	21	23	44	100	1.075
Frederiksberg	11	33	21	34	100	70
Københavns omegn	15	30	21	34	100	1.016
Aarhus	14	33	25	29	100	416
Odense	25	35	21	20	100	101
Aalborg	17	34	16	34	100	244
Øvrige bykommuner	23	39	18	21	100	1.148
Landkommuner	22	31	20	26	100	739
I alt	17	31	21	31	100	4.809

Anm.: Internt bortfald: 961 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

6 Helbred og sygdom

I dette kapitel belyses helbredsforholdene blandt borgere i hjemløshed. Der ses på forekomsten af fysisk og psykisk sygdom, og om borgeren har et stof- eller alkoholmisbrug. Det belyses også, i hvilken grad disse forhold varierer med køn og alder, samt i forhold til de forskellige hjemløshedssituationer. I en del af personskeemaerne er der svaret 'ved ikke' til oplysningerne om fysisk og psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler. Disse borgere er fraregnet i opgørelserne, der således udgør fordelingerne for de borgere, hvor der enten er svaret 'ja' eller 'nej' til de pågældende forhold. Bortfaldet på grund af 'ved-ikke'-svar er angivet i anmærkningerne til tabellerne. Det skal i den forbindelse bemærkes, at såfremt gruppen med 'ved-ikke'-svar eller 'ubesvaret' indregnes i opgørelserne, vil andelen med fysisk sygdom, psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler generelt fremstå lavere end i tabellerne. Når vi generelt udelader personer med 'ved-ikke' eller 'ubesvaret' fra opgørelserne (lige som ved rapportens øvrige opgørelser) skyldes det, at vi må antage, at en del af disse personer også har fysisk sygdom, psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler. Ved at indregne personer med 'ved-ikke'-svar og ubesvaret i procentueringen ville vi derfor komme til at underestimere andelen med disse problematikker betydeligt. Desuden er børn under 18 år udeladt af opgørelserne i kapitlet.

6.1 Fysisk sygdom

I dette afsnit ser vi på forekomsten af fysisk sygdom blandt borgerne i hjemløshed. Tabel 6.1 viser andelen af borgere i hjemløshed med fysisk sygdom opgjort for hver enkelt hjemløshedssituation. Det er 28 % af borgere i hjemløshed, der har en fysisk sygdom. Den højeste andel med fysisk sygdom er på 37 % blandt dem, der er på hospital og lignende, mens andelen med fysisk sygdom er 29 % blandt både gadesoverne og herbergsbrugerne. Blandt dem, der overnatter hos familie og venner, er andelen med fysisk sygdom 23 % og dermed lidt lavere end i de øvrige kategorier. Det afspejler blandt andet, at der er flere midaldrende og ældre blandt gadesoverne og herbergsbrugerne, mens der er flere yngre blandt sofasoverne.

Tabel 6.1 Andelen af borgere i hjemløshed med fysisk sygdom. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	29	72	100	347
Natvarmestue	22	78	100	154
Herberg	29	71	100	2.276
Hotel	32	68	100	50
Familie/venner	23	77	100	874
Udslusning	19	81	100	83
Kriminalforsorgen	23	78	100	40
Hospital	37	63	100	110
Andet	37	64	100	137
Uoplyst	23	77	100	124
I alt	28	72	100	4.195

Anm.: Internt bortfald: 1.575 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 6.2 og 6.3 er andelen af hjemløse borgere med fysisk sygdom opgjort for henholdsvis mænd og kvinder, særskilt for aldersgrupper. Andelen med fysisk sygdom er generelt højere i de midaldrende og ældre aldersgrupper, mens der ikke er nogen væsentlig forskel på andelen med fysisk sygdom, når vi sammenligner mænd og kvinder i hjemløshed. Det er særligt i de ældre aldersgrupper, at andelen med fysisk sygdom er forholdsvis høj med 51 % blandt både mænd og kvinder i hjemløshed på 60 år og derover. Det skal dog ikke overses, at der også er en del med fysiske helbredsproblemer i de yngre aldersgrupper. Blandt dem i 30'erne er det cirka hver fjerde og i 40'erne cirka hver tredje borger i hjemløshed, hvor der er rapporteret om fysisk sygdom.

Tabel 6.2 Andelen af mænd i hjemløshed med fysisk sygdom. Særskilt for aldersgrupper. Procent

Alder	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	12	88	100	428
25-29 år	15	85	100	501
30-39 år	24	76	100	789
40-49 år	31	69	100	659
50-59 år	46	54	100	566
≥ 60 år	51	49	100	254
I alt	28	72	100	3.197

Anm.: Internt bortfald: 1169 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 6.3 Andelen af kvinder i hjemløshed med fysisk sygdom. Særskilt for aldersgrupper. Procent

Alder	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	11	89	100	167
25-29 år	16	84	100	146
30-39 år	23	78	100	191
40-49 år	35	65	100	150
50-59 år	33	67	100	175
≥ 60 år	51	49	100	72
I alt	26	74	100	901

Anm.: Internt bortfald: 387 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

6.2 Psykisk sygdom

I kortlægningens personskema stilles der ét enkelt spørgsmål om, hvorvidt borgeren har en psykisk sygdom. I en del tilfælde vil medarbejderne i de sociale tilbud have en viden om, hvorvidt borgeren er diagnosticeret med en psykisk sygdom, men i andre tilfælde vil der være tale om skøn. På grund af hensynet til omfanget af personskemaet og byrden for personalet ved at udfylde mange spørgsmål om hver enkelt borger er det ikke muligt inden for rammerne af personskemaet at stille yderligere spørgsmål om borgerens psykiske helbred.

Tabel 6.4 viser andelen med psykisk sygdom opgjort for de enkelte hjemløshedssituationer. For gruppen af hjemløse borgere som helhed, på tværs af hjemløshedssituationerne, er det 62 %, der vurderes at have en psykisk sygdom. Andelen med en psykisk sygdom er højest med 90 %, blandt dem, der afventer en snarlig udskrivning fra hospital, uden at der er en boligløsning, og hvoraf en stor del er registreret på de psykiatriske afdelinger. Andelen med en psykisk sygdom er også høj blandt gadesoverne, med 69 %, mens den er 58 % blandt de personer, der har overnattet på natvarmestuer og 60 % blandt herbergsbrugerne. Blandt dem, der overnatter hos familie og venner, er andelen med psykisk sygdom 61 %, og dermed på samme niveau som blandt herbergsbrugerne og brugerne af natvarmestuer.

Tabel 6.4 Andelen af borgere i hjemløshed med psykisk sygdom. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	69	31	100	340
Natvarmestue	58	42	100	146
Herberg	60	40	100	2.149
Hotel	60	41	100	42
Familie/venner	61	39	100	802
Udslusning	59	41	100	76
Kriminalforsorgen	27	74	100	34
Hospital	90	10	100	129
Andet	74	26	100	130
Uoplyst	56	44	100	119
I alt	62	38	100	3.967

Anm.: Internt bortfald: 1.803 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 6.5 og 6.6 er opgjort andelen med psykisk sygdom blandt henholdsvis mænd og kvinder i hjemløshed, særskilt for hver aldersgruppe. Andelen med psykisk sygdom er højest blandt kvinder i hjemløshed, med 73 % (Tabel 6.6), mens den er 58 % blandt mændene (Tabel 6.5). Både blandt mænd og kvinder i hjemløshed er andelen med psykisk sygdom lavere i de ældre aldersgrupper sammenlignet med de yngre aldersgrupper. Det er blandt yngre kvinder i hjemløshed, at vi finder den højeste andel med psykisk sygdom, med den højeste andel på 81 % blandt de 25-29-årige kvinder i hjemløshed. Blandt mændene er det blandt de 30-39-årige, at der med 66 % er den højeste andel med psykisk sygdom. Den laveste andel med en psykisk sygdom er i gruppen af mænd i hjemløshed på 60 år og derover, hvor 38 % har en psykisk sygdom.

Tabel 6.5 Andelen af mænd i hjemløshed med psykisk sygdom. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	55	45	100	389
25-29 år	62	38	100	471
30-39 år	66	34	100	736
40-49 år	62	38	100	641
50-59 år	51	49	100	519
≥ 60 år	38	62	100	232
I alt	58	42	100	2.988

Anm.: Internt bortfald: 1.378 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 6.6 Andelen af kvinder i hjemløshed med psykisk sygdom. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	74	26	100	160
25-29 år	81	19	100	147
30-39 år	78	22	100	193
40-49 år	72	28	100	148
50-59 år	68	32	100	173
≥ 60 år	51	49	100	63
I alt	73	27	100	884

Anm.: Internt bortfald: 404 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

6.3 Afhængighed af rusmidler

I dette afsnit ser vi på forekomsten af rusmiddelproblemer blandt borgere i hjemløshed. I personskemaet er der spurgt til afhængighed af rusmidler, hvor der er skelnet mellem alkohol, hash eller khat, narkotika (fx heroin, kokain og amfetamin) samt medicin (fx Stesolid, Ketogan, Rohypnol og lignende). Tabel 6.7 viser andelen af borgere i hjemløshed med afhængighed af de forskellige former for rusmidler inden for hver af kategorierne af hjemløshedssituationer. Desuden er opgjort andelen med afhængighed af mindst ét af disse forskellige rusmidler samt andelen, der er angivet at være i substitutionsbehandling.

Det er i alt 66 % af borgerne i hjemløshed, der er angivet med afhængighed af mindst ét af de forskellige typer af rusmidler. 37 % er afhængige af alkohol, 36 % af hash og 26 % af narkotika, mens 7 % har afhængighed af forskellige former for medicin. Andelen med afhængighed af rusmidler er forholdsvis høj blandt både gadesoverne, natvarmestuebrugerne og herbergsbrugerne med henholdsvis 72 %, 73 % og 68 % med afhængighed af mindst ét af rusmidlerne. Blandt sofasoverne, der overnatter hos familie eller venner er det 61 %, der er angivet med afhængighed af rusmidler. 10 % af sofasoverne er i substitutionsbehandling. Ligesom der også er en betydelig andel med psykisk sygdom blandt sofasoverne, understreger også andelen med rusmiddelproblematikker, at gruppen af sofasovere for en stor dels vedkommende også er borgere med udsathedsproblematikker.

Tabel 6.7 Andelen af borgere i hjemløshed med afhængighed af forskellige rusmidler. Særskit for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssi- tuation	Alkohol*	Hash/ khat*	Narko- tika*	Medi- cin*	Mindst en af de fire ka- tego- rier*	Substi- tution*	I alt, antal
Gaden	47	40	35	10	72	10	414
Natvarmestue	48	33	32	9	73	11	194
Herberg	41	35	25	7	68	6	2.423
Hotel	21	30	16	0	51	2	43
Familie/venner	25	38	26	7	61	10	855
Udslusning	22	35	24	13	63	5	83
Kriminalforsorgen	18	44	28	3	64	8	39
Hospital	37	32	32	7	62	4	123
Andet	37	30	17	6	60	5	145
Uoplyst	21	25	19	5	48	5	162
I alt	37	36	26	7	66	7	4.481

Anm.: Internt bortfald: 1.289 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem borgere i de forskellige hjemløshedssituationer i andelen med de forskellige former for misbrug, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Tabellerne 6.8 og 6.9 viser andelen med afhængighed af rusmidler fordelt på aldersgrupper, for henholdsvis mænd og kvinder i hjemløshed. Andelen med afhængighed af rusmidler set under ét er væsentligt højere blandt mændene med 69 % sammenlignet med 54 % blandt kvinderne. Mens andelen med psykisk sygdom er højest blandt kvinder i hjemløshed, er andelen med afhængighed af rusmidler således højest blandt mænd i hjemløshed.

Blandt mænd i hjemløshed er andelen med afhængighed af rusmidler forholdsvis høj i alle aldersgrupper, og de højeste andele, alle på 73 %, finder vi både blandt de 25-29-årige, 30-39-årige og 40-49-årige mænd. Den laveste andel med afhængighed af rusmidler blandt mændene er blandt dem på 60 år og derover, hvor 61 % har afhængighed af mindst ét af de forskellige typer af rusmidler. Blandt kvinder i hjemløshed er andelen med afhængighed af rusmidler højest blandt de 30-39-årige, hvor 65 % har afhængighed af mindst ét af de forskellige typer af rusmidler, mens den laveste andel er blandt de 18-24-årige kvinder i hjemløshed med 37 %. Blandt den yngste gruppe af kvinder i hjemløshed er det således i højere grad psykiske lidelser end rusmiddelafhængighed, der er den fremtrædende helbredsproblematik.

Tabel 6.8 Andelen af mænd i hjemløshed med afhængighed af forskellige rusmidler. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Alkohol*	Hash/khat*	Narkotika*	Medicin*	Mindst en af de fire kategorier*	Substitution*	I alt, antal
18-24 år	17	55	24	6	66	2	405
25-29 år	23	54	33	8	73	5	486
30-39 år	39	44	37	9	73	7	849
40-49 år	47	35	30	8	73	11	721
50-59 år	54	24	14	6	68	10	607
≥ 60 år	50	12	7	2	57	5	268
I alt	39	38	27	7	70	7	3.336

Anm.: Internt bortfald: 1.030 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem mænd i de forskellige aldersgrupper i andelen med de forskellige former for misbrug, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 6.9 Andelen af kvinder i hjemløshed med afhængighed af forskellige rusmidler. Særskilt for aldersgrupper. Procent

Alder	Alkohol*	Hash/khat*	Narkotika*	Medicin	Mindst en af de fire kategorier*	Substitution*	I alt, antal
18-24 år	7	30	20	5	37	2	164
25-29 år	26	32	32	9	56	7	164
30-39 år	38	35	37	9	65	11	212
40-49 år	35	23	28	11	58	14	180
50-59 år	45	23	12	8	58	6	197
≥ 60 år	41	10	6	3	48	4	79
I alt	32	27	24	8	55	8	996

Anm.: Internt bortfald: 292 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet signifikante forskelle mellem kvinder i de forskellige aldersgrupper i andelen med de forskellige former for misbrug, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Det er således en høj andel af borgere i hjemløshed, der enten har en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, og en del har begge dele på samme

tid. Tabel 6.10 viser andelen med en samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler inden for hver hjemløshedssituation, mens tabel 6.11 viser de tilsvarende andele for hver aldersgruppe. Begge tabeller er opdelt på køn. I tabellerne er udeladt borgere med 'ved-ikke'-svar eller ubesvaret på de forskellige spørgsmål, og der er således et forholdsvis stort internt bortfald på disse opgørelser.

Tabel 6.10 viser, at for borgere i hjemløshed som helhed er det 42 %, der har en samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler, mens det er 42 % og 40 % for henholdsvis mænd og kvinder. Blandt gadesoverne er andelen 53 %, med den højeste andel blandt kvinderne med 67 %. Blandt dem, der overnatter hos familie og venner, er det 39 %, der både har en psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler, hvilket understreger, at der også er en høj kompleksitet i støttebehovene i en del af denne gruppe.

Tabel 6.10 Borgere i hjemløshed med samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler, særskilt for hjemløshedssituation og køn. Procent.

Samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler			
Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt
Gaden	49	67	53
Natvarmestue	36	35	36
Herberg	42	40	42
Hotel	42	40	42
Familie og venner	40	35	39
Udslusning	41	37	40
Kriminalforsorg	15	33	17
Hospital	57	31	50
Andet	53	27	47
Uoplyst	31	25	30
I alt, procent	42	40	42
Beregningsgrundlag, antal	2.751	805	3.556

Anm.: Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Internt bortfald: Mænd, 1.615. Kvinder: 483.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 6.11 viser andelen med samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler, særskilt for køn og aldersgrupper. Denne andel er generelt højest i de midaldrende aldersgrupper og lavest i de ældste aldersgrupper.

Tabel 6.11 Borgere i hjemløshed med samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler, særskilt for aldersgrupper og køn. Procent.

Samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler			
Alder	Mænd	Kvinder	I alt
18-24 år	41	30	38
25-29 år	48	45	47
30-39 år	51	51	51
40-49 år	46	40	45
50-59 år	33	39	34
≥ 60 år	21	18	20
I alt, procent	42	40	42
Beregningsgrundlag, antal	2.702	791	3.493

Anm.: Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Internt bortfald: Mænd, 1.664. Kvinder: 497.

Kilde: Egne beregninger.

Mens det er en høj andel af borgere i hjemløshed, der enten har psykisk sygdom, afhængighed af rusmidler eller begge dele, skal det ikke overses, at der også er en gruppe af borgere i hjemløshed, som hverken har en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, hvilket er opgjort i tabel 6.12 og 6.13 for henholdsvis hjemløshedssituationer og aldersgrupper.

Tabel 6.12 viser, at andelen, der hverken har en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, er 15 % blandt både mænd og kvinder i hjemløshed. Det svarer samtidig til, at 85 % af både mænd og kvinder har enten en psykisk sygdom, afhængighed af rusmidler eller begge dele. I gruppen, der overnatter på hotel e.l., finder vi 31%, der hverken har en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, hvilket er en højere andel end i de fleste øvrige kategorier. Selv blandt dem, der har overnattet på hotel e.l., er der dog således 69 %, der enten har en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, hvilket generelt indikerer, at der også i denne kategori vil være borgere med betydelige støttebehov.

Tabel 6.12 Borgere i hjemløshed uden psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, særskilt for køn og hjemløshedssituationer. Procent.

Uden psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler			
Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt
Gaden	15	8	14
Natvarmestue	10	10	10
Herberg	14	13	14
Hotel	31	30	31
Familie og venner	19	20	19
Udslusning	16	32	20
Kriminalforsorg	37	0	33
Hospital,	2	0	2
Andet	9	35	15
Uoplyst	31	19	29
I alt, procent	15	15	15
Beregningsgrundlag, antal	2.751	805	3.556

Anm.: Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Internt bortfald: Mænd, 1.615. Kvinder: 483.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 6.13 viser, at andelen af borgere i hjemløshed uden en psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler er lidt højere blandt de unge og de ældre, og lavest i de midaldrende aldersgrupper. I forhold til de unge kan det dog være udtryk for, at sådanne problematikker endnu ikke er blevet udredt, diagnosticeret o.l. Selvom der således er visse forskelle mellem aldersgrupperne, viser opgørelsen dog generelt, at en stor del af borgere i hjemløshed i alle aldersgrupper har enten en psykisk sygdom, afhængighed af rusmidler eller begge dele. Det indikerer samtidig, at langt de fleste borgere vil have støttebehov knyttet til disse problematikker.

Tabel 6.13 Borgere i hjemløshed uden psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler, særskilt for køn og aldersgrupper. Procent.

Uden psykisk sygdom eller afhængighed af rusmidler			
Alder	Mænd	Kvinder	I alt
18-24 år	19	22	20
25-29 år	13	11	12
30-39 år	13	11	12
40-49 år	12	11	12
50-59 år	16	14	16
≥ 60 år	29	29	29
I alt, procent	15	15	15
Beregningsgrundlag, antal	2.702	791	3.493

Anm.: Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Internt bortfald: Mænd, 1.664. Kvinder: 497.

Kilde: Egne beregninger.

7 Indkomst og forsørgelse

I dette kapitel afdækkes indkomstgrundlaget blandt borgere i hjemløshed. Opgørelserne er baseret på personskeemaets spørgsmål om, hvorvidt personen modtager forskellige ydelser mv. Det har været muligt at krydse flere forskellige indkomsttyper af i skemaet på samme tid. Det kan være, hvis personen ud over fx en kontanthjælp også har lønindkomst fra småjobs og lignende eller anden indkomst fx fra salg af Hus Forbi. I kapitlet opgør vi indkomstgrundlaget i forhold til henholdsvis hjemløshedssituation, aldersgrupper og køn.

7.1 Indkomstgrundlag og hjemløshedssituation

I dette afsnit opgøres indkomstgrundlaget for borgere i hjemløshed i forhold til, hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i (Tabel 7.1).

Det er 8 % af borgerne i hjemløshed, der har en lønindkomst. Det er lidt flere end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor denne andel var 5 %. Selvom det således er få blandt borgere i hjemløshed, der har en tilknytning til arbejdsmarkedet, kan den lidt højere andel afspejle den kraftige stigningen i beskæftigelsen gennem de seneste år, hvor også flere borgere med udsathed kan have fået lønnet beskæftigelse, småjobs mv. I de to største kategorier – herbergsbrugere og sofasoverne – er det henholdsvis 10 % og 5 %, der har en lønindkomst.

Den største indkomstgruppe udgøres af kontanthjælpsmodtagerne, der samlet udgør 59 % af dem, der er registreret i en hjemløshedssituation. Denne andel er højest blandt sofasoverne, hvor 71 % er på kontanthjælp, hvilket også afspejler, at der er en relativt høj andel unge blandt sofasoverne. Som det fremgår af Tabel 7.2 (i afsnit 7.2), er de unge generelt hyppigere på kontanthjælp sammenlignet med de midaldrende, hvor en større andel er på førtidspension.

Andelen, der modtager førtidspension, er samlet set på 16 %. Det er lidt flere end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor denne andel var på 12 %. Andelen af de hjemløse borgere, der modtager førtidspension, faldt generelt gennem en årrække, idet denne andel var 23 % i 2009, hvorefter den faldt til 12 % i 2015 for derefter at ligge i nogenlunde samme niveau frem til 2019, hvorefter andelen således er steget lidt frem til 2022. Den forholdsvis lave andel på førtidspension generelt blandt borgere i hjemløshed hænger formentlig sammen med, at det særligt er gruppen af borgere på kontanthjælp, der er blevet ramt af hjemløshed, mens borgere på førtidspension i højere grad har mulighed for at undgå hjemløshed på grund af den højere ydelse, der alt andet lige gør det

lettere at betale en husleje. Det fald, der generelt skete i andelen af førtidspensionister blandt borgere i hjemløshed over en årrække, var formentlig udtryk for, at det blev sværere for socialt udsatte borgere at få tilkendt en førtidspension, blandt andet efter førtidspensionsreformen i 2013. Når andelen på førtidspension blandt borgere i hjemløshed er steget lidt ved den seneste kortlægning, kan det blandt andet skyldes, at der i de seneste år i praksis er blevet lempet lidt i vilkårene for at blive tilkendt en førtidspension.

Tabel 7.1 Borgere i hjemløshed, fordelt efter indkomstgrundlag. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Løn*	Dagpenge	Kontanthjælp*	SU*	Førtidspension*	Folkepension*	Andet*	Ingen indtægt*
Gaden	2	1	51	0	19	1	4	23
Natvarmestue	4	4	45	1	21	2	4	21
Herberg	10	3	60	2	19	2	4	2
Hotel	11	2	56	2	9	9	5	11
Familie/venner	5	4	71	1	8	1	5	7
Udslusning	17	2	59	0	12	2	5	3
Kriminalforsorgen	10	0	42	5	17	0	10	22
Hospital	3	3	47	1	40	3	2	3
Andet	8	5	51	2	17	3	11	6
Uoplyst	10	3	37	3	7	1	3	24
I alt	8	3	59	2	16	2	5	7

Anm.: Internt bortfald: 742 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem personer i de forskellige hjemløshedssituationer i andelen med hver enkelt indkomsttype, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Det er endvidere muligt at angive, om borgeren har et andet indkomstgrundlag (eller et supplerende grundlag), der ikke er omfattet af de på forhånd definerede indkomstkategorier. Det er tilfældet for 5 %. Det kan fx være modtagere ressourceforløbsydelse, ligesom der også er nogle af borgerne, der har indtægt fra salg af hjemløseavisen Hus Forbi.

Der er 7 % af borgerne i hjemløshed, der angives ikke at have nogen form for indtægt. Denne andel er højest blandt gadesoverne med 23 %, ligesom der også er 21 % af brugerne af natvarmestuerne, der ikke har nogen indtægt.

Blandt herbergsbrugerne er det derimod kun 2 %, der ikke har nogen indtægt, og blandt dem, der har overnattet blandt familie og venner, udgør denne gruppe 7 %. Det understreger, at langt hovedparten af borgerne i hjemløshed har et indkomstgrundlag, der således for størstedelens vedkommende udgøres af kontanthjælp samt i mindre grad øvrige offentlige ydelser, men at der også er grund til opmærksomhed på, at der kan være borgere i hjemløshed, der helt har mistet kontakten til ydelsessystemet og ikke har nogen indkomst.

7.2 Indkomst, alder og køn

I dette afsnit opgøres indkomstgrundlaget blandt borgere i hjemløshed i forhold til aldersgrupper (Tabel 7.2) og køn (Tabel 7.3).

I de yngre aldersgrupper er langt hovedparten af borgere i hjemløshed modtagere af kontanthjælp, der også inkluderer øvrige ydelser i kontanthjælpssystemet, som fx uddannelseshjælp og SHO-ydelse. I de ældre aldersgrupper er der også en del kontanthjælpsmodtagere, men samtidig en betydelig gruppe, der modtager førtidspension, hvilket gælder 33 % af borgere i hjemløshed mellem 50 og 59 år, og 31 % af dem på 60 år og derover. Blandt dem på 60 år og derover er der også 22 %, der er modtagere af folkepension.

Samlet set er det 2 % af de hjemløse borgere, der modtager SU, og denne andel er 7 % blandt de 18-24-årige og 3 % blandt de 25-29-årige, mens det i de øvrige aldersgrupper er meget få, der er SU-modtagere. I personskeemaets tekstfelt til 'andet'-kategorien nævnes endvidere modtagere af skoleydelse til FGU-elever.

Tabel 7.2 Borgere i hjemløshed, fordelt efter indkomstgrundlag. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Løn*	Dag- penge*	Kon- tant- hjælp*	SU*	Førtids- pen- sion*	Folke- pen- sion*	Andet*	Ingen ind- tægt*
18-24 år	11	1	73	7	<1	0	4	8
25-29 år	11	3	72	3	3	0	2	9
30-39 år	8	5	66	<1	11	0	5	7
40-49 år	8	3	55	<1	23	0	5	8
50-59 år	5	4	49	0	33	0	6	5
≥ 60 år	6	2	32	0	31	22	6	6
I alt	8	3	60	2	16	2	5	7

Anm.: Internt bortfald: 879 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet signifikante forskelle mellem personer i de forskellige aldersgrupper i andelen med hver enkelt indkomsttype, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Vi har også set på indkomstgrundlaget opdelt på køn (Tabel 7.3). Der er kun forholdsvis små forskelle mellem mænd og kvinder i hjemløshed i forhold til indkomstgrundlaget. Der er lidt flere mænd end kvinder med lønindkomst, med henholdsvis 9 % og 6 %, mens der også er flere mænd end kvinder, som angives ikke at have nogen indtægt med henholdsvis 8 % og 5 %. Lidt flere kvinder i hjemløshed modtager førtidspension med 19 %, mens denne andel er 16 % blandt mændene.

Tabel 7.3 Borgere i hjemløshed, fordelt efter indkomstgrundlag. Særskilt for køn. Procent.

Køn	Løn*	Dag- penge*	Kon- tant- hjælp	SU*	Førtids- pen- sion*	Folke- pension	Andet*	Ingen ind- tægt*
Mænd	9	4	59	2	16	2	4	8
Kvinder	6	2	60	2	19	2	7	5
I alt	8	3	59	2	16	2	5	7

Anm.: Internt bortfald: 777 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med *) er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem mænd og kvinder i andelen med hver enkelt indkomsttype, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

8 Årsager til hjemløsheden

I dette kapitel afdækkes det, hvilke årsager der ligger bag, at borgerne befinder sig i en hjemløshedssituation. Det opgøres, hvilke årsager der nævnes som de væsentligste årsager til hjemløsheden for borgeren. Her har der i personskemaet været mulighed for at angive en række foruddefinerede årsager, ligesom der også har været en åben 'andet'-kategori. Årsagerne opgøres fordelt på køn og alder samt i forhold til, hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i. Dernæst ses nærmere på gruppen af funktionelt hjemløse, det vil sige borgere, der har en bolig, men som ikke kan benytte den som følge af psykiske og/eller sociale problemer. I slutningen af kapitlet ser vi på antallet af veteraner blandt borgere i hjemløshed.

Det skal generelt understreges, at personskemaets spørgsmål først og fremmest indfanger årsager til hjemløsheden for den enkelte borger, det vil sige de individnære årsager til hjemløsheden. I den forbindelse skal det påpeges, at også samfundsmæssige, strukturelle forhold – som fx boligmangel – har betydning for omfanget og karakteren af hjemløshed. Desuden har også velfærdssystemets udformning og virkemåde – som fx tilgængeligheden af social støtte til borgere i udsathed – en indvirkning på risikoen for hjemløshed (Fitzpatrick, 2005). Det er forhold, som ikke indfanges af de individuelle årsager til hjemløsheden.

Børn under 18 år er generelt udeladt af opgørelserne i kapitlet, da hovedparten af børnene som nævnt befinder sig i en hjemløshedssituation sammen med deres forældre, hvorved børnenes hjemløshed således i de fleste tilfælde er en følge af forældrenes hjemløshed.

8.1 Årsager til hjemløsheden – køn og alder

I dette afsnit ser vi på årsagerne til hjemløsheden i forhold til køn og alder. Tabel 8.1 viser andelen for de angivne årsager for henholdsvis mænd og kvinder, mens de samme andele i Tabel 8.2 er opgjort for hver aldersgruppe. Det har været muligt at angive flere svar, og procentandelene summerer derfor ikke til 100 %. Det ses, at der er angivet mange forskellige årsager til, at borgeren er i en hjemløshedssituation.

Den hyppigst angivne årsag er psykisk sygdom, der er angivet som en væsentlig årsag for 42 % af alle borgere i hjemløshed, med 40 % for mændene og 48 % for kvinderne (se Tabel 8.1). Denne andel er højest blandt de 30-39-

årige med 46 %, efterfulgt af de 40-49-årige med 44 % (Tabel 8.2). Den laveste andel, hvor psykisk sygdom er angivet som væsentlig årsag, er blandt dem på 60 år og derover med 30 %.

Blandt mænd i hjemløshed angives stofmisbrug som en væsentlig årsag for 36 %, mens denne andel er lidt lavere blandt kvinder i hjemløshed, nemlig 30 %. I forhold til aldersgrupperne finder vi de højeste andele, hvor stofmisbrug angives som en væsentlig årsag til hjemløsheden, blandt de 25-29-årige og 30-39-årige med henholdsvis 44 % og 45 %. Derimod angives alkoholmisbrug som en væsentlig årsag blandt flere i de ældre aldersgrupper.

Tabel 8.1 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for køn. Procent.

Årsager til hjemløshed	Mand	Kvinde	I alt
Psykisk sygdom*	40	48	42
Stofmisbrug*	36	30	35
Alkoholmisbrug*	28	24	27
Fysisk/somatisk sygdom	6	5	6
Økonomiske vanskeligheder*	29	24	28
Gæld til det offentlige*	9	6	8
Gæld til private	8	6	7
Skilsmisse	13	14	14
Løsladt fra fængsel*	8	2	7
Udskrevet fra hospital	3	3	3
Nervøsitet ved at bo alene*	8	10	8
Kunne ikke længere bo hos familie/venner	20	20	20
Udsættelse af bolig	18	19	18
Mangel på egnet bolig eller lignende botilbud	20	20	20
Ludomani*	2	1	1
Andet	13	16	14
Beregningsgrundlag, antal	3.625	1.109	4.734

Anm.: Internt bortfald: 1.036. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 8.2 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Årsager til hjemløshed	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år +	I alt
Psykisk sygdom*	43	43	46	44	38	30	42
Stofmisbrug*	37	44	45	36	23	10	35
Alkoholmisbrug*	8	14	28	32	43	40	28
Fysisk/somatisk sygdom*	1	3	4	7	11	15	6
Økonomiske vanskeligheder*	26	29	28	31	24	26	28
Gæld til det offentlige	6	8	8	10	8	7	8
Gæld til private	6	8	8	8	6	6	7
Skilsmisse*	7	8	15	17	18	13	14
Løsladt fra fængsel*	8	11	7	8	4	1	7
Udskrevet fra hospital	2	4	4	3	3	4	3
Nervøsitet ved at bo alene	7	8	7	9	10	9	8
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	40	27	17	14	14	14	20
Udsættelse af bolig*	15	16	17	20	21	23	18
Mangel på egnet bolig eller lignende botilbud *	20	17	20	20	20	28	20
Ludomani*	1	1	2	2	1	0	1
Andet*	17	14	12	11	14	16	14
Beregningsgrundlag, antal	643	712	1.128	946	836	364	4.629

Anm.: Internt bortfald: 1.141. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med *) er angivet, hvor der er signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Økonomiske vanskeligheder angives som en væsentlig årsag for 28 % med 29 % blandt mændene og 24 % blandt kvinderne. Økonomiske vanskeligheder angives også som en væsentlig årsag for en forholdsvis høj andel på tværs af aldersgrupperne. For 8 % nævnes gæld til det offentlige som en væsentlig årsag, mens gæld til private nævnes som væsentlig årsag for 7 %.

For 14 % af kvinderne og 13 % af mændene er en skilsmisse angivet som en væsentlig årsag til hjemløsheden. I forhold til aldersgrupperne topper denne andel i de midaldrende aldersgrupper med 17 % blandt de 40-49-årige og 18 % blandt de 50-59-årige.

For 8 % af mænd i hjemløshed er løsladelse fra fængsel en væsentlig årsag. Dette tal kan sammenholdes med antallet på 49 personer, der er opgjort som hjemløse, fordi de står foran en løsladelse fra fængsel inden for den næste måned, uden at der er etableret en boligløsning (Tabel 2.1, kapitel 2). I den forbindelse skal det påpeges, at sidstnævnte kategori kun indfanger de personer, der aktuelt i uge 6 var i denne hjemløshedssituation, mens spørgsmålet om løsladelse fra fængsel som en væsentlig årsag også indfanger dem, der er blevet løsladt fra fængsel til hjemløshed for længere tid siden. De 8 % af mændene, hvor løsladelse fra fængsel angives som en væsentlig årsag, understreger, at en løsladelse fra fængsel uden en boligløsning fortsat er en væsentlig vej ud i hjemløshed for en del af mændene, mens denne årsag kun angives for 2 % af kvinder i hjemløshed.

Endelig er der de direkte boligrelaterede årsager. For 18 % af borgere i hjemløshed angives udsættelse af boligen som en væsentlig årsag, og for 20 % angives mangel på egnet bolig eller botilbud som en væsentlig årsag. Endvidere er der ligeledes 20 %, hvor en væsentlig årsag til hjemløsheden var, at de ikke længere kunne bo hos familie og venner. Sidstnævnte andel er særligt høj blandt de unge i hjemløshed, med 40 % blandt de 18-24-årige og 27 % blandt de 25-29-årige. Det kan være tegn på, at sammenbrud i familierelationer er en væsentlig vej ud i hjemløshed for de unge, fx ved at de bliver 'smidt ud' hjemmefra, eller selv flytter væk på grund af konflikter med forældrene eller andre problemer.

8.2 Årsager og hjemløshedssituation

Tabel 8.3 viser de væsentligste årsager til hjemløsheden opgjort inden for hver hjemløshedssituation. Særligt blandt gadesoverne angives psykisk sygdom som en væsentlig årsag til hjemløsheden for en høj andel på 48 %, ligesom også stofmisbrug og alkoholmisbrug udgør væsentlige årsager for en betydelig andel af gadesoverne, med andele på henholdsvis 38 % og 29 %. Disse andele er også høje blandt brugerne af natvarmestuer og herberger, hvor psykisk sygdom er en væsentlig årsag for henholdsvis 42 % og 43 % i de to grupper. Stofmisbrug angives som en væsentlig årsag blandt 40 % af brugerne af natvarmestuer og 37 % af herbergsbrugerne, mens alkoholmisbrug angives som en væsentlig årsag blandt henholdsvis 39 % og 33 %. Det kan i den forbindelse særligt fremhæves, at der er en høj grad af udsathed hos brugerne af natvarmestuerne, der i høj grad har samme profil som gadesoverne. Psykisk sygdom angives også som en væsentlig årsag for en forholdsvis høj andel blandt dem, der overnatter hos familie og venner, med 35 %, mens stofmisbrug angives som væsentlig årsag for 31 % i denne gruppe. Det understreger, at også gruppen af sofasovere i høj grad er borgere med tegn på udsathed.

Tabel 8.3 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for hjemløshedssituation. Procent.

Årsager til hjemløshed	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
Psykisk sygdom*	48	42	43	45	35	37	10	75	45	31	42
Stofmisbrug*	38	40	37	28	31	40	33	36	19	23	35
Alkoholmisbrug*	29	39	33	16	15	21	5	25	16	13	27
Fysisk/somatisk sygdom*	6	3	7	12	4	2	3	7	8	3	6
Økonomiske vanskelighe- der*	34	24	27	31	32	17	15	13	29	15	28
Gæld til det offentlige*	7	9	9	4	8	12	5	2	8	3	8
Gæld til private	8	6	7	10	8	10	5	5	7	1	7
Skilsmisse*	6	5	17	18	13	7	10	7	13	10	14
Løsladt fra fængsel*	6	6	5	2	13	3	30	3	2	6	7
Udskrevet fra hospital*	3	4	4	2	1	6	0	7	1	1	3
Nervøsitet ved at bo alene*	7	13	10	6	6	7	0	4	5	4	8
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	15	14	24	16	17	22	13	11	6	13	20
Udsættelse af bolig*	16	13	21	12	14	15	15	18	13	13	18

Årsager til hjemløshed	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
Mangel på egnet bolig eller lignende botilbud *	23	20	22	14	15	13	10	31	16	6	20
Ludomani	<1	<1	2	2	1	0	3	<1	2	<1	1
Andet*	12	16	12	20	14	18	43	6	20	27	14
Beregningsgrundlag, antal	444	192	2.520	51	966	87	40	134	159	149	4.742

Anm.: Internt bortfald: 1.028. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

8.3 Funktionel hjemløshed

I personskemaet har det været muligt at angive, om borgeren er funktionelt hjemløs, det vil sige, at vedkommende har en bolig, der ikke kan benyttes af den ene eller anden årsag. Denne gruppe indgår i opgørelserne af hjemløshed i kortlægningen i det omfang, de angives at befinde sig i en af de forskellige hjemløshedssituationer, fx at de i kortlægningsugen har benyttet overnatningstilbud henvendt til hjemløse borgere, det vil sige natvarmestuer og herberger, eller hvis de har overnattet på gaden.

Når gruppen af funktionelt hjemløse inkluderes i opgørelsen, skyldes det den definition og afgrænsning af hjemløshed, der i den danske sociallovgivning er vedtaget med servicelovens § 110, der definerer målgruppen for § 110-boformerne som borgere, der ikke har en bolig eller ikke kan benytte boligen på grund af sociale problemer. Det kan fx være, at boligen ikke kan benyttes på grund af angst for at opholde sig alene i boligen, eller at boligen benyttes af andre, fx bekendte fra misbrugsmiljøet. Dermed understreges det, at nogle borgere befinder sig i hjemløshedens grænseområde. Det er borgere, der befinder sig i en høj risiko for at blive sat ud af boligen. Da den danske sociallovgivning således tillader, at tilbud målrettet borgere i hjemløshed, også er åbne for funktionelt hjemløse, er denne gruppe også inkluderet i kortlægningens opgørelser, i det omfang de befinder sig i en af hjemløshedssituationerne i løbet af kortlægningsugen.

Det er 7 % af de hjemløse borgere, der kan betegnes som funktionelt hjemløse, idet de har en bolig, som de ikke benytter (Tabel 8.4). Ved den forrige kortlægning i 2019 var denne andel 6 %. Andelen af funktionelt hjemløse er højest på natvarmestuerne, hvor 15 % af de brugere, der er registreret i kortlægningen, er funktionelt hjemløse. I gruppen af herbergsbrugere er andelen af funktionelt hjemløse 7 %, mens den er 8 % blandt gadesoverne. I forhold til gruppen i funktionel hjemløshed er der særlig grund til at være opmærksom på forebyggelsespotentialet, idet de støttemetoder, der indgår i Housing First-tilgangen, som fx ACT- og ICM-bostøttemetoderne, også kan anvendes med et forebyggende sigte til at undgå, at borgere, der allerede har en bolig, mister den.

Tabel 8.4 Borgere i hjemløshed, fordelt efter, om de er funktionelt hjemløse (har egen bolig) eller ej. Særskilt for hjemløshedssituation. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Funktionelt hjemløs	Ikke funktionelt hjemløs	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	8	92	100	484
Natvarmestue	15	85	100	205
Herberg	7	93	100	2.608
Hotel	4	96	100	109
Familie/venner	6	95	100	1.098
Udslusning	3	97	100	95
Kriminalforsorgen	0	100	100	40
Hospital	17	83	100	138
Andet	13	87	100	197
Uoplyst	2	98	100	226
I alt	7	93	100	5.200

Anm.: Internt bortfald: 570. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000.

Kilde: Egne beregninger.

8.4 Veteraner i hjemløshed

Vi har i personskemaet spurgt til, om borgeren er veteran/tidligere udsendt for det danske forsvar/Beredskabsstyrelsen. I Tabel 8.5 er afbildet antallet af veteraner i hjemløshed, der er registreret ved den seneste kortlægning i 2022, samt ligeledes antallet ved den forrige kortlægning i 2019. Opgørelsen er opdelt på de forskellige hjemløshedssituationer. Da der er tale om relativt små tal, er tabellen opgjort som antal personer, og ikke som procenttal. Der er ved den seneste kortlægning i 2022 i alt 105 af de registrerede borgere i hjemløshed, der er veteraner/tidligere udsendte. Det er lidt flere end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev registreret 100 veteraner. Det er samtidig en del flere end ved kortlægningen i 2017, hvor der blev registreret 70 veteraner i hjemløshed (ikke vist).

Fordelingen på hjemløshedssituationer viser, at den største gruppe blandt veteranerne er dem, som har overnattet på herberg, hvilket er 65 ud af de 105 personer. Der er 11 gadesovere og 4 brugere af natvarmestuer blandt veteranerne. Der er 10 veteraner registreret i 'andet'-kategorien, hvilket fx kan dække over ophold i kolonihavehuse eller campingvogne.

Tabel 8.5 Antal veteraner i hjemløshed, fordelt på hjemløshedssituationer. 2019 og 2022. Antal.

Hjemløshedssituation	Antal veteraner 2022	Antal veteraner 2019
Gaden	11	7
Natvarmestue	4	3
Herberg	65	49
Hotel	2	1
Familie/venner	7	11
Udslusning	1	11
Kriminalforsorgen	0	0
Hospital	2	1
Andet	10	16
Uoplyst	3	1
I alt	105	100

Kilde: Egne beregninger.

9 Sociale indsatser

I dette kapitel belyses, hvilke sociale indsatser borgere i hjemløshed modtager. Kapitlet er baseret på oplysningerne i personskemaet om borgerens indsatser. Her skal det tages i betragtning, at det primært er personalet på de sociale tilbud, der har indberettet oplysningerne, og at der kan være tilfælde, hvor personalet på ét tilbud ikke har kendskab til de indsatser, borgerne modtager i andre sammenhænge. I det omfang, der har været flere indberetninger for samme borger, er oplysningerne om indsatserne samlet på tværs af de skemaer, der er indsendt for den samme borger.

I personskemaet indgår der spørgsmål om, hvorvidt borgeren deltager i forskellige indsatser i form af psykiatrisk behandling, alkoholbehandling, stofmisbrugsbehandling, samt om borgeren har en bostøttemedarbejder eller en støttekontaktperson (SKP) tilknyttet. Der er også spørgsmål om, hvorvidt borgeren er i tilsyn fra Kriminalforsorgen, er i aktivering eller modtager uddannelse. Endvidere indgår spørgsmål om, hvorvidt borgeren har en kommunal handleplan, og om borgeren er opskrevet til en bolig, hvor der skelnes mellem egen bolig (fx i en boligorganisation eller gennem kommunal anvisning) eller i et tilbud, som på en § 107- eller en § 108-boform efter serviceloven. Disse spørgsmål skal ses i lyset af, at forskningen på hjemløseområdet generelt viser, at en permanent boligløsning kombineret med en individuelt tilpasset social støtte i langt de fleste tilfælde giver mulighed for, at borgere i hjemløshed kan komme ud af hjemløsheden igen (se fx Tsemberis, 2010; Rambøll & SFI, 2013; Padgett, Henwood & Tsemberis, 2016; Benjaminsen et al., 2017).

9.1 Indsatser fordelt på køn og alder

I dette afsnit opgøres andelen af borgere i hjemløshed med de forskellige indsatser, særskilt for køn og aldersgrupper. Tabel 9.1 viser andelen tilknyttet de forskellige indsatser for henholdsvis mænd og kvinder, samt for hele gruppen af hjemløse borgere. Det har været muligt at angive flere indsatser for hver borger, og procentandelene summerer derfor ikke til 100 %.

Der er flere kvinder end mænd i hjemløshed, der modtager psykiatrisk behandling, med 26 % blandt kvinderne og 19 % blandt mændene. Det afspejler generelt, at der som tidligere nævnt også er flere kvinder end mænd i hjemløshed, der har en psykisk sygdom. Derimod er der næsten en lige stor andel af mænd og kvinder i hjemløshed, som modtager misbrugsbehandling, med 17 % af mændene og 16 % af kvinderne, der i behandling for stofmisbrug, og 9 % af mændene og 7 % af kvinderne, der er i behandling for alkoholmisbrug.

En yderligere opgørelse (ikke vist i tabel) viser, at blandt de borgere i hjemløshed, der har en psykisk sygdom, er det 40 %, der modtager psykiatrisk behandling. Blandt borgere i hjemløshed med et misbrug af hårde stoffer er det 48 %, der modtager stofmisbrugsbehandling, mens det er 26 % af dem med et hashmisbrug, der modtager stofmisbrugsbehandling. Blandt dem med et alkoholmisbrug er det 23 %, der modtager alkoholbehandling.

Det er 29 % af mænd i hjemløshed og 34 % af kvinder i hjemløshed, der angives at modtage støtte fra en bostøttemedarbejder eller en støttekontaktperson. Det er nogenlunde samme andel som ved den forrige kortlægning i 2019, hvor disse andele var henholdsvis 28 % og 32 %.

Andelen af borgere i hjemløshed, der har en kommunal handleplan, ligger på 35 %, hvilket er en højere andel end ved kortlægningen i 2019, hvor denne andel var 28 %. Andelen med en handleplan er lidt højere blandt kvinderne med 38 %, mens den er 34 % blandt mændene. En handleplan er den samlede plan, der beskriver borgerens støttebehov, og hvilke indsatser borgeren modtager. Der skal dog tages forbehold for, at der kan være tilfælde, hvor de sociale tilbud, som har udfyldt skemaerne, ikke har haft kendskab til, om borgeren har en handleplan. Selvom der er sket en stigning i andelen med en handleplan viser tallene samtidig, at der fortsat er behov for et øget fokus på at udarbejde en handleplan for den enkelte borger.

Det er 27 % af borgere i hjemløshed, der er skrevet op til egen bolig, mens 6 % er skrevet op til et botilbud. Disse andele var henholdsvis 24 % og 5 % ved den forrige kortlægning. Da en boligløsning er en helt afgørende forudsætning for at komme ud af hjemløshed, er det en fortsat udfordring, at så relativt få af borgerne i hjemløshed er skrevet op til en bolig. Den forholdsvis lave andel afspejler formentlig de generelle udfordringer, der er i mange kommuner med at skaffe boliger til målgruppen. Sammen med de forholdsvis lave andele med bostøtte og med en handleplan understreger det, at der er et fortsat behov for en mere sammenhængende boligmæssig og social indsats for borgere i hjemløshed.

Tabel 9.1 Andelen af borgere i hjemløshed, der modtager forskellige indsatser. Særskilt for køn. Procent.

Indsats	Mand	Kvinde	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	19	26	21
Behandling, alkoholmisbrug*	9	7	8
Behandling, stofmisbrug	17	16	17
Bostøtte, SKP eller lignende*	29	34	30
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	5	3	5
Aktivering/revalidering	9	8	8
Uddannelse/undervisning	2	3	2
Kommunal handleplan*	34	38	35
Opskrevet til egen bolig	26	27	27
Opskrevet til botilbud	6	8	6
Andet tilbud	15	16	15
Ingen øvrige tilbud*	19	15	18
Beregningsgrundlag, antal	3.593	1.055	4.648

Anm.: Internt bortfald: 1.122. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem mænd og kvinder i andelen med den pågældende indsats, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 9.2 viser andelen med de forskellige indsatser for hver aldersgruppe. Den forholdsvis lave andel af borgerne med social bostøtte eller kommunale handleplaner, eller som er opskrevet til bolig, går igen for alle aldersgrupper, dog med visse forskelle mellem de enkelte aldersgrupper. Eksempelvis er der en højere andel med social bostøtte blandt de 18-24-årige med 39 %, mens denne andel er lidt lavere i de midaldrende aldersgrupper. Andelen med en kommunal handleplan er 38 % blandt de 18-24-årige og lige så høj i de ældste aldersgrupper med 39-40 %. Derimod er andelen med en handleplan lavest blandt de 30-39-årige med 32 %. I den sammenhæng er der grund til opmærksomhed på, at mens det generelt er lykket at nedbringe hjemløsheden blandt unge gennem de senere år, er antallet af borgere i hjemløshed som tidligere nævnt næsten uændret blandt de 30-39-årige. Andelen med social bostøtte er også forholdsvis lav blandt de 30-39-årige med 27 %, hvilket dog er nogenlunde samme niveau som for de 40-49-årige og de 50-59-årige, hvor denne andel er henholdsvis 29 % og 27 %. Der er i den forbindelse grund til opmærksomhed på, at behovet for boligløsninger med tilhørende social støtte og for en sammenhængende plan for borgerens indsats generelt gør sig gældende for borgere i alle aldersgrupper.

Tabel 9.2 Andelen af borgere i hjemløshed, der modtager forskellige indsatser. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Indsats	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år +	I alt
Psykiatrisk behandling*	22	23	24	22	18	12	21
Behandling, alkoholmisbrug*	3	6	8	12	12	7	8
Behandling, stofmisbrug*	16	22	20	22	10	4	17
Bostøtte, SKP eller lignende*	39	31	27	29	27	32	30
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	6	8	6	4	3	1	5
Aktivering/revalidering*	15	12	7	5	8	4	9
Uddannelse/undervisning*	6	4	1	<1	<1	0	2
Kommunal handleplan*	38	33	32	36	40	39	36
Opskrevet til egen bolig*	27	22	26	26	30	33	27
Opskrevet til botilbud*	7	4	7	6	7	10	6
Andet tilbud	16	15	16	16	13	14	15
Ingen øvrige tilbud*	13	17	18	17	20	21	18
Beregningsgrundlag, antal	640	702	1.113	922	819	364	4.560

Anm.: Internt bortfald: 1.210. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem aldersgrupperne i andelen med den pågældende indsats, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

9.2 Indsatser og hjemløshedssituation

Tabel 9.3 viser andelen af borgere i hjemløshed, der modtager forskellige sociale indsatser, opgjort for de forskellige hjemløshedssituationer. Andelen med en handleplan og andelen, der er opskrevet til en bolig, er væsentligt højere blandt herbergsbrugerne end blandt både gadesoverne, natvar mestuebrugerne, og sofasoverne. Det er således 52 % af herbergsbrugerne, der har en handleplan, sammenlignet med kun 13 % blandt både gadesoverne og natvar mestuebrugerne og 19 % blandt sofasoverne, der overnatter hos familie eller venner. Tilsvarende er 37 % af herbergsbrugerne skrevet op til egen bolig, mens dette kun gælder henholdsvis 11 %, 14 % og 17 % blandt gadesoverne, natvar mestuebrugerne og sofasoverne. Der er også 8 % af herbergsbrugerne, der er skrevet op til et botilbud, mod kun 4 % blandt gadesoverne og natvar mestuebrugerne, hvor vi generelt må forvente, at mindst lige så mange ville have brug for et botilbud som blandt herbergsbrugerne. Tallene peger generelt på et behov for at hjælpe gadesoverne og natvar mestuebrugerne ind i et

mere struktureret indsatsforløb. Når borgerne kommer ind på herbergerne (§ 110-boformerne), er det tydeligt, at væsentligt flere får en handleplan og bliver skrevet op til en bolig. Her skal det dog anføres, at der som tidligere nævnt er sket et betydeligt fald i antallet af gadesovere siden den forrige kortlægning, mens der omvendt er sket en stigning i antallet af herbergsbrugere. Det kan være tegn på, at lidt flere af dem, der ellers ville have overnattet på gaden, i stedet har ophold på en boform.

Der er også grund til opmærksomhed på, at andelen med de forskellige indsatser er forholdsvis lav blandt sofasoverne, der overnatter hos familie og venner. Kun 17 % i denne gruppe er opskrevet til egen bolig og 2 % til et botilbud, 19 % har en handleplan og 27 % har en bostøtteperson eller lignende tilknyttet. Som tidligere nævnt er der i denne gruppe generelt en betydelig andel med både psykiske lidelser og misbrugsproblematikker, og borgerne i denne gruppe vil således også typisk have brug for hjælp til at finde en bolig, ligesom de fleste også vil have brug for social støtte.

Det er også ret få af dem, der står foran en løsladelse fra fængsel eller udskrivning fra hospital uden en boligløsning, der er skrevet op til en bolig. I begge tilfælde er der tale om kritiske overgangssituationer, hvor en boligløsning med den fornødne sociale støtte spiller en væsentlig rolle for at undgå tilbagefald i kriminalitet eller genindlæggelse. Det indikerer en fortsat udfordring med at tilvejebringe en boligløsning efter et fængselsophold og efter et ophold på et hospital eller behandlingstilbud. Selv i gruppen, der opholder sig i en midlertidig udslusningsbolig, er det kun godt halvdelen, der ifølge registreringerne er skrevet op til en boligløsning eller et botilbud. Der er således grund til opmærksomhed på, at også opholdet i en udslusningsbolig indebærer en kritisk overgangssituation, hvor er ligeledes skal findes en længerevarende boligløsning efter opholdet.

Tabel 9.3 Andelen af borgere i hjemløshed, der modtager forskellige indsatser. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Indsats	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	11	20	22	24	17	20	10	76	16	5	21
Behandling, alkoholmisbrug*	7	6	11	6	4	4	0	13	5	5	8
Behandling, stofmisbrug*	15	20	16	22	20	21	15	19	9	17	17
Bostøtte, SKP eller lignende*	20	25	36	28	27	38	10	18	22	9	30
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	3	2	5	4	6	1	15	8	3	2	5
Aktivering/revalidering*	7	6	8	6	14	9	0	0	8	1	8
Uddannelse/undervisning	<1	<1	2	4	2	2	0	0	2	3	2
Kommunal handleplan*	13	13	52	14	19	42	12	12	13	7	35
Opskrevet til egen bolig*	11	14	37	26	17	46	12	12	10	3	27
Opskrevet til botilbud	4	4	8	2	2	10	7	20	1	<1	6
Andet tilbud	18	13	13	14	19	19	20	13	24	13	15
Ingen øvrige tilbud*	38	33	11	26	20	4	44	2	27	52	18
Beregningsgrundlag, antal	413	162	2.477	51	967	92	41	139	165	151	4.658

Anm.: Internt bortfald: 1.112. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. Med * er angivet, hvor der er signifikante forskelle mellem borgere i de forskellige hjemløshedssituationer i andelen med den pågældende indsats, $p < 0,05$.

Kilde: Egne beregninger.

10 Etniske minoriteter i hjemløshed

I dette kapitel belyser vi den etniske baggrund blandt borgere i hjemløshed. Opgørelserne bygger på oplysningerne i personske maet om, hvilken nationalitet borgerne har, samt om de har indvandrerbaggrund eller er efterkommere af indvandrere. Det har endvidere været muligt at angive, om personen ikke har fast ophold i Danmark. Gruppen af migranter uden fast ophold indgår generelt ikke i kapitlets opgørelser og belyses særskilt i det efterfølgende kapitel 11.

10.1 Nationalitet og hjemløshedssituation

I dette afsnit belyser vi fordelingen på nationalitet og indvandrerbaggrund i forhold til, hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i. I Tabel 10.1 er nationalitet blandt borgere i hjemløshed opgjort inden for hver enkelt hjemløshedssituation. Det er i alt 79 % af borgerne, der har dansk nationalitet, hvoraf de 7 % (procentpoint) har grønlandsk baggrund. Det er lidt færre end ved kortlægningen i 2019, hvor 82 % havde dansk nationalitet inklusive personer med grønlandsk baggrund.

Fordelt på de øvrige nationaliteter er der 2 % fra de øvrige nordiske lande, 4 % fra det øvrige EU og yderligere 2 % med en anden europæisk baggrund. Der er 7 % med mellemøstlig baggrund og 5 % med afrikansk baggrund, mens 2 % kommer fra øvrige verdensdele. Der er en forholdsvis høj andel med grønlandsk baggrund blandt brugerne af natvarmestuer, hvor 12 % har grønlandsk baggrund, mens 9 % af herbergsbrugerne har grønlandsk baggrund.

Borgere med dansk eller grønlandsk baggrund udgør hovedparten af personerne inden for de enkelte hjemløshedssituationer, og i alle hjemløshedssituationerne er det således et mindretal, der ikke har dansk baggrund. For eksempel er det 73 % af gadesoverne, der har dansk eller grønlandsk baggrund, mens det er 27 %, der har en anden nationalitet end dansk eller grønlandsk. Der er 10 % af gadesoverne, der er opgjort med nationalitet i øvrige EU-lande ud over de nordiske lande, hvilket er flere end ved kortlægningen i 2019, hvor denne andel var 5 %. Det kan ikke udelukkes, at der er nogle i denne gruppe, der tilhører gruppen af migranter uden fast ophold i landet, uden at dette fremgår af personske maerne.

Tabel 10.1 Borgere i hjemløshed, fordelt efter nationalitet. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Danmark	Danmark med grønlandsk baggrund	Øvrige nordiske lande	EU	Øvrige Europa	Mellemøsten	Afrika	Andet	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	67	6	4	10	3	5	4	2	100	518
Natvarmestue	54	12	3	17	3	7	2	<1	100	211
Herberg	69	9	2	3	1	8	7	2	100	2.627
Hotel	87	<1	0	3	2	<1	4	4	100	112
Familie/venner	77	6	<1	2	1	7	3	3	100	1.097
Udslusning	91	2	0	1	1	3	1	1	100	95
Kriminalforsorgen	77	7	0	2	2	9	2	0	100	43
Hospital	76	7	2	4	2	2	4	3	100	137
Andet	88	1	<1	2	1	4	1	2	100	210
Uoplyst	76	2	<1	5	2	8	3	3	100	280
I alt	72	7	2	4	2	7	5	2	100	5.330

Anm.: Internt bortfald: 440 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

10.2 Indvandrere og efterkommere

Det andet spørgsmål, der belyser hjemløshed blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund, er spørgsmålet om, hvorvidt personen har flygtninge/indvandrerbaggrund, hvor det har været muligt at angive, om personen er 'førstegenerationsindvandrer' eller 'andengenerationsindvandrer'. I de følgende opgørelser er disse to grupper betegnet som henholdsvis 'indvandrere' og 'efterkommere'. Tabel 10.2 viser andelen af indvandrere og efterkommere inden for hver hjemløshedssituation. Opgørelsen viser, at 11 % af borgere i hjemløshed er indvandrere, mens 8 % er efterkommere. For efterkommernes vedkommende er det en overrepræsentation i forhold til befolkningen som helhed, hvor 11 % er indvandrere og 3 % er efterkommere. Det er 17 % af gadesoverne, 23 % af brugerne af natvarmestuer og 18 % af herbergsbrugerne, der er indvandrere eller efterkommere. Blandt dem, som overnatter hos familie og venner, er der en forholdsvis høj andel af efterkommere med 13 %.

Tabel 10.2 Borgere i hjemløshed med indvandrerbaggrund. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløsheds-situation	Ikke indvandrere	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	83	12	5	100	447
Natvarmestue	77	17	6	100	186
Herberg	82	12	6	100	2.509
Hotel	88	7	5	100	101
Familie/venner	80	8	13	100	1.023
Udslusning	88	8	4	100	93
Kriminalforsorgen	74	8	18	100	38
Hospital	86	9	5	100	130
Andet	91	7	2	100	194
Uoplyst	78	10	12	100	247
I alt	82	11	8	100	4.968

Anm.: Internt bortfald: 802 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

10.3 Indvandrerbaggrund, alder og køn

Vi har også set på andelen af indvandrere og efterkommere i forhold til aldersgrupper og køn. I Tabel 10.3 er andelen af indvandrere og efterkommere blandt borgere i hjemløshed opgjort for hver aldersgruppe. Det er særligt blandt de unge i hjemløshed, at vi finder en betydelig del af efterkommere, med 16 % blandt de 18-24-årige og 17 % blandt de 25-29-årige. Det er blandt de 25-29-årige, at vi samlet finder den højeste andel af indvandrere og efterkommere på i alt 28 % af alle borgere i hjemløshed i denne aldersgruppe. Den højeste andel af førstegenerationsindvandrere finder vi derimod blandt de 30-39-årige, hvor det er 13 %, der er indvandrere, mens 8 % er efterkommere.

Tabel 10.3 Borgere i hjemløshed med indvandrerbaggrund. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	78	6	16	100	666
25-29 år	73	11	17	100	745
30-39 år	79	13	8	100	1.127
40-49 år	86	11	3	100	976
50-59 år	88	11	<1	100	872
≥ 60 år	88	11	<1	100	393
I alt	81	11	8	100	4.779

Anm.: Internt bortfald: 991 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 10.4 er opgjort andelen af indvandrere og efterkommere blandt mænd og kvinder i hjemløshed. Der er en lidt højere andel af indvandrere og efterkommere blandt mænd i hjemløshed med 12 % indvandrere og 8 % efterkommere, mens de tilsvarende andele blandt kvinderne er 8 % og 6 %.

Tabel 10.4 Borgere i hjemløshed med indvandrerbaggrund. Særskilt for køn. Procent.

Køn	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Mænd	80	12	8	100	3.770
Kvinder	86	8	6	100	1.140
I alt	82	11	8	100	4.910

Anm.: Internt bortfald: 860 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

10.4 Byområde, nationalitet og indvandrerbaggrund

Vi har også set på andelen med indvandrerbaggrund blandt borgere i hjemløshed i de forskellige typer af byområder/geografiske områder. I Tabel 10.5 er opgjort fordelingen på nationalitet i de forskellige byområder, mens Tabel 10.6 viser andelen af indvandrere og efterkommere i de forskellige områder.

Andelen af indvandrere og efterkommere er generelt væsentligt højere i landets største byer sammenlignet med de øvrige områder. Det skal også ses i sammenhæng med, at andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen generelt også er højere i de store byer end i resten af landet. Det er i København og Aarhus, at vi finder den laveste andel med dansk nationalitet blandt de hjemløse borgere. I København er det i alt 62 %, der har dansk baggrund, heraf 8 % (procentpoint) med grønlandsk baggrund (se Tabel 10.5). Det er således 38 % af de registrerede borgere i hjemløshed i København, der har udenlandsk nationalitet, hvor gruppen med afrikansk nationalitet er størst med 10 % efterfulgt af personer med mellemøstlig nationalitet med 8 %. Heraf er som nævnt fraregnet dem, der i personskeemaerne er angivet at være hjemløse migranter uden fast ophold i landet. I Aarhus er det 67 %, der har dansk baggrund, heraf 11 % (procentpoint) med grønlandsk baggrund. Også i Aarhus er der desuden en forholdsvis stor andel med enten mellemøstlig eller afrikansk nationalitet, med henholdsvis 14 % og 10 % af alle borgere i hjemløshed i byen. Det er i Aalborg, at der er den højeste andel med grønlandsk baggrund med 22 % af alle de borgere i hjemløshed, der er registreret i byen. Derimod er der forholdsvis få af de øvrige registrerede borgere i hjemløshed i Aalborg med øvrige nationaliteter. Den højeste andel med dansk baggrund blandt borgere i hjemløshed finder vi i landkommunerne, hvor 90 % har dansk nationalitet, hvoraf 4 % har grønlandsk baggrund.

Tabel 10.5 Borgere i hjemløshed, fordelt efter nationalitet. Særskilt for byområder. Procent.

Byområde	Danmark	Danmark med grønlandsk baggrund	Øvrige nordiske lande	Øvrige EU	Øvrige Europa	Mellemøsten	Afrika	Andet	I alt, procent	I alt, antal
København	54	8	4	9	3	8	10	3	100	1.226
Frederiksberg	66	7	3	1	1	8	9	5	100	77
Københavns omegn	79	2	<1	3	2	8	2	3	100	997
Aarhus	56	11	1	2	1	14	10	5	100	487
Odense	75	10	2	<1	2	6	6	0	100	110
Aalborg	63	22	1	5	<1	4	3	2	100	281
Øvrige bykommuner	83	8	<1	2	<1	3	2	1	100	1.347
Landkommuner	86	4	<1	2	<1	5	2	1	100	805
I alt	72	7	2	4	2	7	5	2	100	5.330

Anm.: Internt bortfald: 440 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

Den højere andel med etnisk minoritetsbaggrund blandt borgere i hjemløshed i storbyerne viser sig også, når vi samlet set ser på andelen, der er enten indvandrere eller efterkommere (Tabel 10.6). Den højeste andel af indvandrere og efterkommere finder vi blandt de hjemløse i Aarhus med 40 %, heraf 16 % indvandrere og 24 % efterkommere. I København er der sammenlagt 30 % af borgere i hjemløshed, der er indvandrere og efterkommere, med henholdsvis 20 % indvandrere og 10 % efterkommere. I landkommunerne er det derimod kun 5 % af borgere i hjemløshed, der er indvandrere, og 2 % der er efterkommere.

Tabel 10.6 Indvandrere og efterkommere blandt borgere i hjemløshed, særskilt for byområder. Procent.

Byområde	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
København	70	20	10	100	1.095
Frederiksberg	75	17	8	100	65
Københavns omegn	81	10	9	100	929
Aarhus	60	16	24	100	430
Odense	85	11	5	100	105
Aalborg	91	7	2	100	264
Øvrige bykommuner	91	6	3	100	1.299
Landkommuner	93	5	2	100	781
I alt	82	11	8	100	4.968

Anm.: Internt bortfald: 802 personer. Børn under 18 år indgår ikke i opgørelsen. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Kilde: Egne beregninger.

11 Migranter uden fast ophold

I dette kapitel belyses de hjemløse migranter uden fast ophold, der er registreret i kortlægningen. I personschemaet er det muligt at angive, at personen ikke har fast ophold i landet. Det vil sige, at personen har et 'uregistreret' ophold i landet. Der vil i en del tilfælde være foretaget et skøn, da medarbejderen i de sociale tilbud ikke altid har et præcist kendskab til personens opholdsstatus, ligesom det kan være vanskeligt præcist at afgøre, hvornår der er tale om fast ophold eller ikke fast ophold, herunder i forhold til EU-lovgivningens bestemmelser om ophold i andre EU-lande. Da de hjemløse migranter uden fast ophold samtidig ikke har et CPR-nummer, og der i øvrigt ofte er mere sparsomme oplysninger tilgængelig om disse borgere fra personschemaerne, er også kontrollen for dobbelttællinger væsentligt vanskeligere i denne gruppe. Derfor er denne gruppe opgjort særskilt i dette afsnit, og de hjemløse migranter indgår ikke i opgørelserne i de tidligere afsnit i rapporten. I afsnittet opgøres antallet af hjemløse migranter, der er registreret i kortlægningen, samt hvilken hjemløshedssituation de befinder sig i, og hvor i landet de opholder sig.

Selvom kontrollen for dobbelttællinger som nævnt er vanskeligere i denne gruppe på grund af fraværet af CPR-numre, skal det anføres, at der for hovedparten af de hjemløse migranter har været oplysninger om initialer og i mange tilfælde også oplysninger om fødselsdato. Derved har det været muligt at identificere tilfælde, hvor samme person er blevet registreret mindst to gange, hvilket der er taget højde for i opgørelserne.

11.1 Hjemløshedssituation for migranter uden fast ophold

Tabel 11.1 viser antallet af hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter hjemløshedssituation. Der er ved kortlægningen i 2022 registreret i alt 322 hjemløse migranter uden fast ophold i landet. Det er væsentligt færre end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev registreret i alt 519 hjemløse migranter uden fast ophold i landet, og ligeledes færre end i 2017, hvor dette antal var på 438 personer. En mulig forklaring på det lavere antal migranter uden fast ophold, der er registreret ved denne kortlægning, kan være, at der i løbet af årene med covid-19-pandemien – med blandt andet rejserestriktioner, nedlukninger mv. – er kommet færre midlertidige migranter til landet, hvilket kan betyde, at tallet endnu ikke har nået samme antal som før pandemien.

Det ses af Tabel 11.1, at flest af de hjemløse migranter uden fast ophold har overnattet på natvarmestue, hvilket gælder 171 personer, mens 115 har overnattet på gaden. Der er forholdsvis få af de hjemløse migranter, der er registreret i nogle af de øvrige hjemløshedssituationer. Sammenlignet med den forrige kortlægning er det væsentligt færre hjemløse migranter, der er registreret som gadesovere ved den seneste kortlægning, idet denne gruppe var 205 personer ved kortlægningen i 2019 (ikke vist).

Tabel 11.1 Hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt på hjemløshedssituation. Antal.

Hjemløshedssituation	I alt, antal
Gaden	115
Natvarmestue	171
Herberg	7
Hotel	2
Familie/venner	18
Udslusning	0
Kriminalforsorgen	0
Hospital	1
Andet	5
Uoplyst	3
I alt, antal	322

Kilde: Egne beregninger.

11.2 Øvrige karakteristika

I Tabel 11.2 er vist fordelingen af de hjemløse migranter uden fast ophold på byområder/geografiske områder. Opgørelsen viser, at langt hovedparten befinder sig i København, hvor der er 266 personer. Der er 26 hjemløse migranter uden fast ophold, der er registreret i Aarhus, mens der er 9 hjemløse migranter uden fast ophold registreret i Aalborg.

Tabel 11.2 Hjemløse migranter uden fast ophold fordelt efter byområde. Antal.

Byområde	I alt, antal
København	266
Frederiksberg	3
Københavns omegn	5
Aarhus	26
Odense	1
Aalborg	9
Øvrige bykommuner	11
Landkommuner	1
I alt, antal	322

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 11.3 er de hjemløse migranter uden fast ophold opgjort på køn, og i Tabel 11.4 er de opgjort på de aldersgrupper. Langt hovedparten af de hjemløse migranter, 88 %, er mænd, mens 12 % er kvinder. Aldersmæssigt fordeler de hjemløse migranter sig med hovedvægten i de mellemste aldersgrupper med 22 % i alderen 30-39 år, 29 % i alderen 40-49 år og 23 % i alderen 50-59 år. Der er dog også 10 % mellem 18 og 24 år og 9 % mellem 25 og 29 år. 8 % af de hjemløse migranter er ældre på 60 år og derover.

Tabel 11.3 Hjemløse migranter uden fast ophold fordelt efter køn. Antal og procent.

	Antal	Procent
Mænd	274	88
Kvinder	38	12
I alt	312	100

Anm.: Internt bortfald: 10 personer.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 11.4 Hjæmløse migranter uden fast ophold fordelt efter aldersgrupper. Antal og procent.

Alder	Antal	Procent
Under 18 år	1	<1
18-24 år	29	10
25-29 år	25	9
30-39 år	62	22
40-49 år	82	29
50-59 år	67	23
≥ 60 år	22	8
I alt	288	100

Anm.: Internt bortfald: 34 personer.

Kilde: Egne beregninger.

I Tabel 11.5 er opgjort fordelingen af hjemløse migranter uden fast ophold efter nationalitet. Langt hovedparten af de hjemløse migranter uden fast ophold kommer fra de øvrige EU-lande (eksklusive de nordiske lande), hvilket gælder 85 %. Kun få af de hjemløse migranter, der er registreret ved kortlægningen, kommer fra lande uden for Europa, heraf 18 personer fra lande i Afrika. Særligt den sidst nævnte gruppe fra Afrika er væsentligt mindre ved dette års kortlægning end ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev registreret 64 hjemløse migranter fra lande i Afrika (ikke vist). En mulig forklaring kan være, at det har været vanskeligere at komme fra Afrika til Europa i årene, der har været præget af covid-19-pandemien, herunder at også mobiliteten af afrikanske migranter fra Sydeuropa mod Nordeuropa har været nedsat på grund af pandemien.

Tabel 11.5 Hjemløse migranter uden fast ophold fordelt efter nationalitet. Antal og procent.

Alder	Antal	Procent
Øvrige nordiske lande	13	4
Øvrige EU	268	85
Øvrige Europa (inkl. Rusland)	12	4
Mellemøsten	2	<1
Afrika	18	6
Andet	4	1
I alt	317	100

Anm.: Internt bortfald: 5 personer.

Kilde: Egne beregninger.

DEL 2

Dokumentation

12 Definition af hjemløshed

I dette kapitel gennemgås definitionen af hjemløshed, der er anvendt i kortlægningen, og som er den samme begrebslige og operationelle definition af hjemløshed, der har været anvendt ved de tidligere kortlægninger.

12.1 Udgangspunkt i ETHOS-klassifikationen

Den definition af hjemløshed, der benyttes i kortlægningen, tager udgangspunkt i den såkaldte ETHOS-klassifikation, som er udarbejdet af FEANTSA³ og Det Europæiske Hjemløshedsobservatorium (Edgar & Meert, 2005). ETHOS-klassifikationen er en typologi over både hjemløshed og bolig-mæssig eksklusion.

Der sondres i ETHOS-klassifikationen mellem fire begrebslige kategorier: personer uden opholdssted (rough sleeping), boligløshed (houselessness), usikker bolig (insecure housing) og utilstrækkelig bolig (inadequate housing). ETHOS-klassifikationen definerer således et kontinuum mellem hjemløshed og bolig-mæssig eksklusion.

De fire begrebslige kategorier i ETHOS-klassifikationen er underopdelt i en række operationelle kategorier, som dækker over den konkrete boligsituation, personen befinder sig i, eller den opholdsform, personen benytter. Der sondres i ETHOS-klassifikationen mellem blandt andet gadesovere, brugere af natvarmestuer, brugere af herberger, personer, der overnatter hos familie og venner, og personer, der står foran en udskrivning fra hospital eller løsladelse fra fængsel uden en bolig-løsning. ETHOS-klassifikationen dækker også en række bredere kategorier af bolig-mæssig eksklusion, som personer, der bor i 'overbefolkede boliger', det vil sige tilfælde, hvor der bor væsentligt flere personer i en bolig, end hvad der passer til boligens størrelse, ligesom der også indgår en kategori for boliger af meget lav standard, fx hvor basale sanitære faciliteter er mangelfulde. Det vil sige, at ETHOS-klassifikationen dækker former for bolig-mæssig eksklusion, der rækker ud over, hvad der sædvanligvis forstås ved hjemløshed. Derved understreges det, at bolig-mæssig eksklusion skal forstås som et kontinuum mellem egentlig hjemløshed og vanskelige boligforhold.

For at afgrænse de kategorier, der særligt indfanger hjemløsheden, udvikledes efterfølgende den såkaldte ETHOS-light-definition, der indeholder kategorier

³ Fédération Européenne des Associations Nationales Travaillant avec les Sans-Abri (European Federation of National Organisations Working with the Homeless).

som gadesovere, natvarme-stuebrugere, herbergsbrugere, personer, der overnatter hos familie og venner, og personer, der står foran en udskrivning fra hospital eller løsladelse fra fængsel uden en boligløsning (Edgar et al., 2007). Dermed udelades de kategorier, der beskriver den bredere bolig-mæssige eksklusion, som 'overbefolkede boliger' eller boliger med en lav standard. ETHOS-light-definitionen er tilpasset at kunne måle omfanget af hjemløsheden, men er samtidig baseret på en bred hjemløshedsdefinition, der ikke blot omfatter den synlige og institutionaliserede hjemløshed som gadesovere og herbergsbrugere, men også den skjulte hjemløshed i form af dem, der overnatter midlertidigt og tilfældigt hos familie og venner.

Den danske definition af hjemløshed, der blev udviklet i forbindelse med den første kortlægning af hjemløshed i 2007, er inspireret af ETHOS- og ETHOS-light-definitionerne. Den danske definition tager udgangspunkt i et afgrænset sæt af kategorier fra ETHOS-klassifikationen og minder dermed i høj grad om ETHOS-light-definitionen. Der er dog foretaget visse tilpasninger til danske forhold, fx at kvinder, der opholder sig på kvindekrisecentre på grund af vold i familien, ikke indgår i den danske hjemløshedsdefinition, mens de derimod er inkluderet i både ETHOS- og ETHOS-light-klassifikationerne (Benjaminsen & Christensen, 2007)

12.2 Den danske hjemløshedsdefinition

Definitionen og metoden, der blev anvendt ved de første syv danske kortlægninger, er også udgangspunktet for denne ottende kortlægning. Den danske hjemløshedsdefinition indeholder en overordnet begrebslig definition af hjemløshed:

Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.

Den begrebslige definition ledsages af en operationel definition, der beskriver, hvem der skal medregnes som hjemløse. Den operationelle definition består af otte konkrete situationer – hjemløshedssituationer – som defineres som hjemløshed (Tabel 12.1). Personer, som har befundet sig i én eller flere af disse situationer i uge 6 i 2022, indgår i kortlægningen. I rapportens øvrige kapitler og tabeller benytter vi forkortede betegnelser for disse kategorier. Ud over de otte situationer indgår også kategorien 'andet', der blandt andet dækker over personer, der overnatter i kolonihavehuse, campingvogne og lignende. Rap-

portens opgørelser medregner desuden personer med uoplyst hjemløshedssituation, hvor de enheder og tilbud, der deltager i kortlægningen, har kendskab til, at en borger er i en hjemløshedssituation, men ikke ved, i hvilken af de otte situationer borgeren befinder sig.

Tabel 12.1 Operationel definition af hjemløshed. Hjemløshedssituationer.

Kategori	Hjemløshedssituation
1.	Overnatter på gaden, i trappeopgang, i et skur eller lignende
2.	Overnatter på natvarmestue/værested med nødovernatning eller lignende
3.	Overnatter på akut/midlertidigt botilbud som herberger og forsorgshjem
4.	Opholder sig på hotel, vandrerhjem eller lignende pga. hjemløshed
5.	Bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte
6.	Bor i midlertidig udslusningsbolig uden permanent kontrakt
7.	Afsoner under Kriminalforsorgen, skal løslades inden for 1 måned og mangler en boligløsning
8.	Opholder sig på hospital/behandlingstilbud, skal udskrives inden for 1 måned og mangler en boligløsning
9.	Andet

I tillæg til definitionen er der endvidere defineret en række konkrete afgrænsninger af personer, som ikke regnes som hjemløse. Det drejer sig om:

- Personer, der bor i fremlejet bolig, eller som bor varigt hos familie, venner eller bekendte
- Personer i botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold (fx alternative plejehjem og bofællesskaber), herunder beboere på visiterede boformer under servicelovens § 107 og § 108
- Personer, der bor i udslusningsboliger efter almenboliglovens § 63
- Studerende, der søger tilflytning til anden by ved studiestart
- Unge, der ønsker at flytte hjemmefra
- Personer, der midlertidigt er uden bolig på grund af brand eller lignende
- Personer, der opholder sig på et krisecenter på grund af vold i familien
- Flygtninge, som er midlertidigt boligplaceret.

Ud fra erfaringerne fra den første kortlægning i 2007 blev der foretaget nogle mindre tilpasninger af den operationelle definition og af grænsedragningen mellem hjemløshed og ikke-hjemløshed (Benjaminsen, 2009). Blandt andet blev de visiterede midlertidige botilbud under servicelovens § 107 udeladt af kortlægningens definition, mens disse i et vist omfang indgik i den første kortlægning. Et lille fald i omfanget af hjemløsheden, der blev registreret mellem den første kortlægning i 2007 og den anden kortlægning i 2009, skyldtes i vid udstrækning tilpasninger af definitionen. Ved sammenligninger over tid tages der derfor generelt udgangspunkt i resultaterne fra kortlægningen i 2009, hvor definitioner og afgrænsninger stort set er svarende til de efterfølgende kortlægninger.

Selvom definitionen af hjemløshed er baseret på boligsituationen, betyder det ikke, at de bolig-mæssige forhold nødvendigvis udgør de væsentligste årsager til hjemløshed. Den anvendte definition giver først og fremmest mulighed for at sondre mellem hjemløshed som situation og hjemløshedens årsager og konsekvenser. Ved at tage udgangspunkt i boligsituationen er det således muligt at betragte hjemløshed som en situation, en person på et givent tidspunkt befinder sig i. Årsagerne til hjemløshed må mere generelt forstås ud fra et komplekst samspil mellem strukturelle faktorer som forhold, der kendetegner bolig- og arbejdsmarkedet, og individuelle forhold som psykisk sygdom og misbrugsproblemer. Ligeledes influeres hjemløsheden af forhold, der kendetegner velfærdssystemets indretning og funktioner, fx tilgængeligheden af social støtte til udsatte borgere. Den bolig-mæssige definition af hjemløshed indikerer samtidig ikke, at hjemløsheden blot kan afhjælpes gennem bolig-mæssige indsatser. En bolig vil være en nødvendig, men sjældent en tilstrækkelig forudsætning for, at socialt udsatte borgere kan komme ud af hjemløshed. Her peger forskning og erfaringer på området på, at både en bolig-løsning (fx egen bolig eller et botilbud) og en helhedsorienteret social og behandlings-mæssig indsats som oftest være en nødvendig forudsætning for, at personen kan opnå en stabil boligsituation og dermed komme ud af hjemløsheden (se fx Tsemberis, 2010; Padgett, Henwood & Tsemberis, 2016).

13 Metode og data

I dette kapitel beskrives metoden og datagrundlaget bag kortlægningen. Det beskrives, hvilke typer af sociale tilbud og myndigheder der er blevet kontaktet, og hvordan dataindsamlingen er blevet gennemført. Dernæst gennemgås det anvendte spørgeskema ('personskemaet'), og svarprocenten opgøres i forhold til, hvor mange sociale tilbud og myndigheder der har deltaget i kortlægningen. I kapitlet beskrives også, hvordan der er taget højde for 'dobbelttællinger' i de tilfælde, hvor borgeren har benyttet flere tilbud i løbet af tælleugen.

13.1 De sociale tilbud og lokale myndigheder

Kortlægningen gennemføres i to trin. Først har vi identificeret samtlige sociale tilbud og myndigheder, som kunne forventes at have kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed. Dernæst har vi bedt disse enheder om at udfylde et spørgeskema, et såkaldt personskema, for hver hjemløs borger, de har kontakt med eller kendskab til i kortlægningens tælleuge, uge 6.

Kortlægningen omfatter både tilbud, der udelukkende eller primært henvender sig til hjemløse borgere, som § 110-boformer (herberger og forsorgshjem) og natvarmestuer, og omfatter også en række øvrige sociale tilbud og lokale myndighedsenheder, der ikke har hjemløse borgere som den primære målgruppe, men som i deres daglige arbejde kan have kontakt med og kendskab til borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation. Det gælder fx forskellige behandlingstilbud som psykiatriske afdelinger og misbrugscentre. De lokale myndigheder omfatter kommunale enheder som socialafdelinger, jobcentre, borgerservice- og ydelsesenheder samt andre myndigheder som politiet og Kriminalforsorgen. Der indgår også en lang række tilbud i civilsamfundet som fx væresteder, varmestuer og rådgivningstilbud. Derved indgår en bred vifte af sociale tilbud og aktører i kortlægningen for at sikre, at også hjemløse borgere, der ikke benytter § 110-boformerne, bliver registreret i det omfang, de er i kontakt med disse øvrige sociale tilbud. Det gælder ikke mindst borgere i hjemløshed, der overnatter midlertidigt hos familie og venner, hvoraf mange er i kontakt med socialcentre, jobcentre, behandlingstilbud og lignende.

Med hensyn til at identificere de relevante sociale tilbud og myndigheder har vi taget udgangspunkt i en oversigt over de enheder, der indgik i kortlægningen i 2019. Oversigten er blevet sendt til de samme sociale tilbud og myndigheder, som indgik i denne oversigt, og de pågældende tilbud er blevet bedt om at supplere listen med eventuelle nye sociale tilbud eller myndighedsenheder. Efterfølgende har vi fået oplyst, at nogle enheder er blevet nedlagt eller

lagt sammen med andre enheder. Der er også enheder, der har meldt tilbage, at det var irrelevant for dem at deltage, herunder tilbud, der ikke hører under definitionen, som fx boformer under servicelovens § 107.

Derved er opnået en liste på i alt 1.472 sociale tilbud og myndigheder, som alle har fået materiale om kortlægningen tilsendt. Det er dermed stort set samme antal som ved den forrige kortlægning, hvor materialet blev sendt til 1.473 enheder. Selvom antallet af enheder og tilbud er stort set det samme som ved den forrige kortlægning, har der været en del 'udskiftning' på listen på den måde, at en del tidligere enheder og tilbud er nedlagt, omlagt eller sammenlagt, mens nye enheder og tilbud er kommet til. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at kortlægningens udsendelseslister så vidt muligt inddrager alle de enheder og tilbud, der tilhører relevante typer/kategorier af enheder, der kan være i kontakt med eller have kendskab til borgere i hjemløshed, som fx alle relevante typer af kommunale enheder, behandlingseinheder, civilsamfundstilbud, væresteder, lokale organisationer mv. Det er dog langt fra alle disse enheder og tilbud, som konkret har haft kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed, og som har indsendt personskemaer. Der er fx mange mindre væresteder, behandlingssteder og sociale tilbud – særligt i de mindre, men også i de større kommuner – der ikke har haft kendskab til eller kontakt med hjemløse borgere i tælleugen, men de indgår således på kortlægningens udsendelsesliste, fordi de tilhører en generel kategori/type af tilbud, der kan have kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed.

13.2 Kortlægningens gennemførelse

Med afsæt i afdækningen af de relevante sociale tilbud og myndigheder har vi gennemført kortlægningen i uge 6, 2022. Kortlægningen er foregået ved, at samtlige relevante enheder er blevet kontaktet (pr. mail eller brev) og er blevet bedt om at udfylde personskemaer (se bilag 1) for hver borger, de er i kontakt med eller har kendskab til, og som befandt sig i en hjemløshedssituation i tælleugen.

Endvidere indeholdt det fremsendte materiale en vejledning til kortlægningen samt den anvendte definition af hjemløshed (bilag 2). I vejledningen er der en opfordring til samtlige sociale tilbud og myndigheder om at foretage en distribution af følgebrevet og personskemaer til alle relevante afdelinger og medarbejdere, som kunne tænkes at have kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed.

Det er muligt at udfylde personskemaerne enten elektronisk eller i papirform. Den elektroniske udfyldelse foregår via en digital indberetningsplatform gen-

nem Danmarks Statistik. En række offentlige og institutionelle enheder og tilbud er blevet bedt om som udgangspunkt at benytte det elektroniske indberetningsystem.

Ved udfyldelsen af personskemaet er der mulighed for, at medarbejderen kan udfylde skemaet, eller at borgeren selv kan medvirke til at udfylde skemaet, afhængigt af hvad der vurderes at være mest hensigtsmæssigt og praktisk gennemførligt i den enkelte enhed. Borgeren har selv medvirket til at udfylde skemaet ved 4 % af de registrerede personskemaer. Der skal gøres opmærksom på, at der ved medarbejderens udfyldelse af personskemaerne kan være tale om skøn og vurderinger, fx omkring borgerens psykiske helbred, misbrugssituation, eller hvad der er de væsentligste årsager til, at borgeren er hjemløs. Ligeledes kan der være tilfælde, hvor medarbejderen ikke har kendskab til forskellige aspekter af borgerens situation, hvor der i skemaet er mulighed for at svare 'ved ikke'.

I mange tilfælde er der foretaget en koordinering mellem kommunale afdelinger omkring udfyldelsen og indsendelsen af skemaer, ligesom der også i en del tilfælde er foretaget en koordinering mellem enheder inden for psykiatrien. Vi har registreret en sådan koordinering i det omfang, det er blevet oplyst. Koordineringen er først og fremmest af stor betydning for kortlægningens validitet, da den sikrer, at relevante lokale enheder deltager i kortlægningen. Koordineringen betyder dog også, at svaropgørelsen er behæftet med en vis usikkerhed, da der kan være indsendt skemaer fra én central enhed, som indbefatter flere underenheder, uden at det i alle tilfælde er fremgået af oplysningerne. Særligt har der ved brugen af den elektroniske indberetningsplatform været mulighed for, at flere underenheder, fx under samme forvaltning, har kunnet benytte én adgangskode frem for at benytte den enkelte underenheds adgangskode. Denne mulighed har været tilgængelig for at lette koordineringen på tværs af enheder, der hører under samme overordnede enhed.

Enheder og tilbud, der ikke har indsendt en besvarelse, er efterfølgende forsøgt kontaktet telefonisk, på mail eller pr. brev, hvilket har givet anledning til en efterfølgende indsendelse af skemaer i en del tilfælde. Samtidig har det været muligt at følge op på eventuelle manglende indberetninger, samt hvad der ligger bag. Det kan være forskellige forhold, der ligger bag, hvis en enhed ikke har deltaget, som fx ressource- og driftsmæssige forhold, sygemeldinger, og i enkelte tilfælde oversete mails og breve.

13.3 Svarprocent og deltagelse

Svarprocenten er et udtryk for, hvor stor en andel af de relevante sociale tilbud og myndigheder der har deltaget i kortlægningen. Her ser vi bort fra de enheder, som har oplyst, at det var irrelevant for dem at deltage i kortlægningen. Opgørelsen af svarprocenten kompliceres dog af, at materialet i en del tilfælde – helt som tilsigtet – er videresendt lokalt til andre enheder og afdelinger, og at nogle enheder har indsendt besvarelser koordineret med én eller flere øvrige lokale enheder. Den indbyrdes koordinering mellem tilbud og afdelinger er først og fremmest med til at sikre validiteten i besvarelserne lokalt. Svarprocenten er opgjort med underenhederne som den primære enhed, og der er taget højde for, hvilke tilbud der indgår i en indbyrdes koordinering i det omfang, det har været oplyst.

I alt har 1.123 ud af de 1.472 enheder deltaget i kortlægningen, hvormed vi opnår en svarprocent på 76,3 %, inklusive de enheder, der har meddelt, at de ikke var i kontakt med eller havde kendskab til hjemløse borgere i tælleugen. Svarprocenten er dermed lavere end ved kortlægningen i 2019, hvor den var 80,6 % og i 2017, hvor den var 84,7 %. Det er 23,7 %, svarende til 349 enheder, der ikke har deltaget i kortlægningen i 2022. Denne del dækker både over enheder, der ikke har svaret, samt de enheder, der har oplyst, at de ikke har haft mulighed for at deltage i kortlægningen.

Det er imidlertid langt fra alle de enheder, der har deltaget i kortlægningen, der har haft kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed, da et betydeligt antal tilbud (cirka halvdelen) har indberettet, at de ikke havde kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere i tælleugen. Det er i den forbindelse, at det skal tages i betragtning, at udsendelseslisterne består af enheder og tilbud, der generelt tilhører typer/kategorier af tilbud, som kan have kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed. En gennemgang af tilbagemeldinger og svarmønstre tyder på, at faldet i svarprocenten langt overvejende skyldes en lavere svartilbøjelighed fra den store gruppe af enheder og tilbud, der ikke har haft kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed i kortlægningsugen. Der er således en stigende tendens til, at en del af disse tilbud ikke svarer tilbage på kortlægningens henvendelser.

Erfaringerne fra de tidligere kortlægninger peger på, at det væsentligste for kortlægningens validitet er, at der er en høj deltagelse blandt de enheder og tilbud, der indsender langt størsteparten af personskemaerne til kortlægningen. Det drejer sig særligt om § 110-boformerne, centrale enheder i kommunerne (fx socialcentre og jobcentre), det psykiatriske behandlingssystem samt de civilsamfundsorganisationer og tilbud, der har en betydeligt antal borgere i hjemløshed blandt deres brugere – som fx natvarmestuer og væresteder, der primært er henvendt til de mest udsatte borgere.

En gennemgang af besvarelserne tyder på, at dataindsamlingen ved denne kortlægning overordnet set har været ligeså robust som ved de tidligere kortlægninger. Først og fremmest er der en meget høj deltagelse blandt § 110-boformerne (herberger og forsorgshjem), der samlet set står for et stort antal indberetninger. Samtidig har der generelt været en høj deltagelse af de relevante enheder (herunder de kommunale enheder) i de store og mellemstore byer og kommuner, som samlet set også står for en stor del af de borgere i hjemløshed, der indberettes i kortlægningen.

Som tidligere nævnt vil der dog altid være enheder og tilbud, der af forskellige grunde ikke har haft mulighed for at deltage i kortlægningen. I nogle kommuner har jobcentrene ikke deltaget i kortlægningen. Det har været en tilbagevendende udfordring i kortlægningen, at der er kommuner, hvor jobcentrene ikke deltager. Ved den forrige kortlægning var der i den forbindelse en tendens til, at særligt et antal jobcentre i hovedstadens omegnskommuner ikke havde deltaget i kortlægningen – og hvor der var tegn på en indvirkning på særligt antallet af registrerede borgere i dette geografiske område. Denne tendens ser vi ikke i samme grad ved denne kortlægning, hvor også langt de fleste af jobcentrene i omegnskommunerne har deltaget. Der er således ved denne kortlægning kun nogle få jobcentre i omegnskommunerne, der ikke har deltaget i indberetningen, og hvor der samtidig er tale om andre kommuner end ved den forrige kortlægning. På den måde er der også en vis tilfældighed i, hvor frafaldet gennem manglende indberetning gør sig gældende. Der er også nogle kommuner i resten af landet, hvor jobcentrene ikke har deltaget. Her er der typisk tale om mindre kommuner, der generelt har en ret begrænset hjemløshedsproblematik, og hvor manglende deltagelse fra jobcenteret fx kan skyldes en oplevelse af, at håndteringen af hjemløshed primært er socialcentrets anliggende. Der er dog grund til opmærksomhed på, om der i nogle af disse kommuner kan være en skjult hjemløshedsproblematik, fx en gruppe af sofasovere, der ikke bliver talt med i opgørelserne. Der er også andre enheder og tilbud rundt i landet, som ikke har deltaget, og som vi ville forvente, havde indsendt skemaer, hvis de havde deltaget. Det gælder blandt andet nogle enheder i det psykiatriske behandlingssystem. Selvom de fleste psykiatriske afdelinger har deltaget i kortlægningen – herunder navnlig de fleste større enheder – er der også lokalt psykiatriske afdelinger, der ikke har deltaget, fx pga. et generelt pres på området, hvor det ikke har været muligt at afse ressourcer til at udfylde personskeemaerne. Således er der også ved denne kortlægning enheder og tilbud, der har (eller må antages at have haft) kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed, men som ikke har deltaget i indberetningen. Gennemgangen af indberetningerne tyder dog ikke på, at omfanget af dette har været hverken større eller mindre end ved de tidligere kortlægninger. Der er således tale om en sammenlignelig usikkerhed på tværs af kortlægningerne.

Af hensyn til fortroligheden og anonymiteten af de enkelte enheder går vi ikke tættere på indberetningsmønstret i de enkelte kommuner, og vi udpeger heller ikke kommuner, hvor der har været en svagere indberetning end ved den forrige kortlægning. Det skyldes et hensyn til, at der kan være lokale forhold som fx driftsproblemer, kapacitetsmangel eller sygemeldinger bag, at et enkelt tilbud eller enhed ikke har deltaget i kortlægningen. Den slags lokale udfordringer har generelt også gjort sig gældende ved de tidligere kortlægninger.

13.4 Personskemaet

Personskemaet har haft samme form som ved den forrige kortlægning i 2019, hvor der blev tilføjet enkelte nye spørgsmål om, hvorvidt der opholder sig børn under 18 år sammen med den hjemløse voksne, og i givet fald hvor mange børn der er tale om. I personskemaet er der indledningsvis en række oplysninger, som det pågældende sociale tilbud eller den lokale myndighed skal udfylde vedrørende enheden, som den hjemløse borger er blevet registreret på. Dernæst indeholder personskemaet spørgsmål om, hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i, og spørgsmål om køn, alder, etnicitet, indkomstforhold, om borgeren har børn, samt de to ovennævnte spørgsmål om børn, der opholder sig sammen med borgeren i en hjemløshedssituation.

Desuden bedes borgerens CPR-nummer og initialer oplyst i skemaet. De personidentificerbare oplysninger anvendes til kontrol for dobbelttællinger, og i det omfang det ikke har været muligt at angive et fuldstændigt CPR-nummer, er der mulighed for at udfylde oplysningen delvist, fx i form af fødselsdato og årstal.

Ud over hjemløshedssituation og baggrundsoplysninger spørges der i skemaet også om varighed af hjemløsheden og om borgerens psykiske og fysiske helbred, samt hvorvidt borgeren er afhængig af forskellige rusmidler eller er i substitutionsbehandling. Der spørges også, om borgeren er funktionelt hjemløs, det vil sige har en bolig, som vedkommende ikke kan eller er i stand til at benytte. Endvidere spørges der om, hvilke årsager der vurderes som de væsentligste til, at borgeren befinder sig i hjemløshed, samt hvilke sociale indsatser og behandlingstilbud borgeren modtager.

13.5 Migranter uden fast ophold

Der indgår i personskemaet også et spørgsmål om, hvorvidt personen ikke har fast ophold i Danmark. Dette spørgsmål afspejler, at der også er en del mi-

granter, der opholder sig midlertidigt og uregistreret i Danmark, og som befinder sig i en hjemløshedssituation. De sociale tilbud er blevet bedt om også at indsende personskeemaer for denne gruppe, i det omfang de hjemløse migranter har benyttet eller er i kontakt med de sociale tilbud. Samtidig er de sociale tilbud blevet bedt om at vurdere, om personen har fast ophold eller ej, hvor der i nogle tilfælde kan være tale om skøn. Der er generelt en række tilbud i velfærdssystemet, som gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold enten slet ikke eller kun i begrænset grad kan eller må benytte, og det er derfor særligt tilbud som opsøgende gadeplansindsatser, natvarmestuer og væresteder, der har indsamlet skemaer for denne gruppe. Da gruppen af hjemløse migranter ikke i samme grad som personer med fast ophold i landet kan benytte velfærdssystemets tilbud, er der en større risiko for, at der er hjemløse migranter, der ikke er blevet registreret i kortlægningen. Samtidig har de hjemløse migranter uden fast ophold ikke et CPR-nummer, og det gør, at kontrollen for dobbelttællinger er mere usikker i denne gruppe, hvor der først og fremmest er anvendt oplysninger om initialer, og i en del tilfælde fødselsdatoer, til at kontrollere for dobbelttællinger. Vi vurderer derfor samlet set, at antallet af personer, der er opgjort i denne gruppe af hjemløse migranter uden fast ophold, er mere usikkert end for hjemløse personer med fast ophold (personer af dansk herkomst samt flygtninge og indvandrere med fast ophold). Derfor opgøres antallet af hjemløse migranter uden fast ophold særskilt i rapportens kapitel 11, og de hjemløse migranter uden fast ophold, der er registreret i kortlægningen, indgår derfor ikke i rapportens øvrige opgørelser i kapitel 2-10.

13.6 Kontrol for dobbelttællinger

Mange borgere i hjemløshed benytter flere forskellige tilbud. Alle de medvirkende enheder og tilbud er blevet bedt om at udfylde et personskeema for hver borger, de havde kontakt med eller kendskab til, og som befandt sig i en hjemløshedssituation i tælleugen. Det betyder, at der for den samme borger kan være blevet udfyldt to eller flere personskeemaer. For at kunne kontrollere for dobbelttællinger spørges i personskeemaet efter oplysninger om CPR-nummer eller fødselsdato og initialer. Fremgangsmåden med at bede alle relevante enheder udfylde personskeemaer for hver borger i hjemløshed, de har kontakt med eller kendskab til, skyldes hensynet til at sikre, at så stor en del som muligt af samtlige borgere i hjemløshed bliver registreret på mindst ét tilbud. I det omfang der sker en koordinering enhederne imellem, fx inden for den samme kommune, mindsker dette risikoen for dobbelttællinger. Der er i bearbejdningen af datamaterialet registreret cirka 1.200 tilfælde, hvor der er udfyldt to eller flere skemaer for samme person.

I de tilfælde, hvor der har været udfyldt mere end ét personskema for en borger, har vi som udgangspunkt prioriteret at anvende oplysningerne i de skemaer, som borgeren selv har været med til at udfylde. Vi har dernæst benyttet os af de skemaer, som har de mest fyldestgørende oplysninger, samt skemaer fra sociale tilbud, hvor borgeren overnatter eller er i behandling, ud fra en antagelse om, at personalet på de tilbud, hvor borgeren opholder sig i en periode, eller tilbud, hvor borgeren modtager regelmæssig behandling, alt andet lige har et bedre kendskab til borgerens aktuelle situation end tilbud med en mere sporadisk borgerkontakt.

På baggrund af oplysningerne i personskemaet har vi endvidere i et mindre antal tilfælde frasorteret skemaer, hvor vi har vurderet, at personen ikke falder ind under kortlægningens hjemløshedsdefinition. Det drejer sig blandt andet om et mindre antal borgere, der er blevet indberettet, men som opholder sig i § 107-botilbud. Desuden er også fraregnet enkelte indberettede borgere, som bor i egen bolig med social bostøtte, uden at disse borgere i øvrigt har befundet sig i en af de øvrige hjemløshedssituationer. Derved tæller disse borgere ikke med som funktionelt hjemløse, da det kræves, at personen overnatter i en af de øvrige hjemløshedssituationer, fx som gadesover, på en natvarmestue eller på et herberg, for at vedkommende bliver talt med som funktionelt hjemløs.

Kontrollen for dobbeltregistreringer samt frasorteringen af borgere, som ikke kan betegnes som hjemløse ud fra den i kortlægningens anvendte definition, indebærer, at vi samlet set har registreret 5.789 borgere i hjemløshed i tælleugen. Dertil kommer 322 hjemløse migranter uden fast ophold i Danmark, som ikke indgår i de 5.789 personer.

13.7 Omfanget af underestimering

Der er en generel usikkerhed forbundet med at kortlægge og opgøre antallet af hjemløse borgere, hvorfor der altid vil være et vist 'mørketal' forbundet med kortlægningens opgørelser. Det har også gjort sig gældende ved de tidligere kortlægninger. Det vil sige, at nogle borgere, der rent faktisk befinder sig i en hjemløshedssituation, ikke er blevet registreret i kortlægningen. Særligt gælder det, at kun de personer, som er i kontakt med en eller anden form for offentlig myndighed eller indsats, kan indgå i kortlægningen. Med andre ord må antallet af borgere i hjemløshed, der er registreret i tælleugen, og som udgør grundlaget for kortlægningens opgørelser, generelt betragtes som et minimumsantal.

Som tidligere nævnt vurderer vi, at det generelle fald i svarprocenten ikke i væsentligt omfang skyldes et øget frafald i blandt de enheder og tilbud, der i prak-

sis indberetter langt hovedparten af borgerne i hjemløshed, men at faldet i svarprocenten primært skyldes en stigende tendens til manglende svar fra den store gruppe af tilbud, der ikke har haft kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed, og som indgår på kortlægningens udsendelseslister fordi de tilhører en type/kategori af tilbud, der kan have kontakt med målgruppen.

Særligt i de store og mellemstore kommuner er dataindsamlingen som tidligere nævnt generelt meget robust og med en stor opslutning til at deltage i kortlægningen blandt de relevante tilbud. Det er særligt i de mindre kommuner, at der i nogle tilfælde kan være udfordringer med at få visse enheder – og navnlig enheder uden for socialområdet – til at deltage. Samtidig har der dog i langt de fleste af de mindre kommuner også været en god deltagelse, og der er generelt en vis tilfældighed i forhold til, hvor der er relevante enheder, der ikke har deltaget. Samtidig kan kvaliteten af indberetningen i den enkelte kommune og den enkelte enhed også afhænge af lokale forhold, herunder også forhold som udskiftning af medarbejdere mv. Det betyder også, at der, når vi sammenligner tallene fra de enkelte kommuner på tværs af kortlægningerne, kan være tilfældige udsving, der skyldes sådanne lokale forhold. Her er det generelt erfaringen, at det i højere grad er i de mindre kommuner, at sådanne forhold gør sig gældende og kan have indvirkning på kvaliteten af indberetningen fra kortlægning til kortlægning. Som nævnt er der dog også en vis tilfældighed heri, og i det samlede billede på tværs af landet er denne usikkerhed generelt af et sammenligneligt omfang og en sammenlignelig karakter over tid.

Det er generelt meget vanskeligt at give et bud på omfanget af underestimering i kortlægningen. Det skyldes ikke mindst det element af tilfældighed, der både ved den enkelte kortlægning og på tværs af kortlægningerne kendetegner de manglende indberetninger fra forskellige lokale enheder og tilbud. Det er dog generelt uundgåeligt, at der i et eller andet omfang vil være 'mørketal' forbundet med metoden, hvor data indsamles på tværs af et stort antal enheder og tilbud i hele landet. Som beskrevet i kortlægningens resultatdel er hovedresultatet ved denne kortlægning, at der er sket et forholdsvis stort fald i omfanget af hjemløsheden sammenlignet med den forrige kortlægning med et samlet fald på over 600 personer, fra 6.431 personer i 2019 til 5.789 personer i 2022. Da dataindsamlingen ved denne kortlægning er nogenlunde lige så robust som ved den forrige kortlægning, er der generelt ikke forhold ved dataindsamlingen, der kan forklare dette fald. Tværtimod er der forhold omkring udviklingen i antallet i forskellige delgrupper, der tyder på, at der først og fremmest er tale om et reelt fald i hjemløsheden over den treårige periode. En særlig indikation på dette finder vi i udviklingen i hjemløsheden i de forskellige aldersgrupper. Som beskrevet i kapitel 4 er en betydelig del af det samlede fald i antallet af borgere i hjemløshed sket i gruppen af unge mellem 18 og 24 år, og i nogen grad i gruppen af 25-29-årige. Derimod er antallet af borgere i hjemløshed i aldersgruppen af 30-39-årige stort set uændret, ligesom der er sket en lille stigning i antallet af borgere i hjemløshed på 60 år og derover,

hvorved en tendens til vedvarende stigning i antallet i sidstnævnte gruppe således er fortsat frem til denne kortlægning. Når udviklingen har været vidt forskellig i de forskellige aldersgrupper, er det usandsynligt, at faldet i hjemløsheden primært kunne tilskrives forhold omkring dataindsamling og manglende indberetning. Disse mønstre tyder snarere på en indvirkning af forhold omkring indsætterne for borgere i hjemløshed, hvor det fx kan fremhæves, at der gennem de senere særligt er igangsat initiativer for unge i hjemløshed i en række kommuner, mens tallene samtidig kunne tyde på, at der ikke i samme grad er igangsat initiativer for de øvrige aldersgrupper. Det samme gælder et andet mønster i resultaterne. Der er således også en tendens til, at en forholdsvis stor del af faldet i hjemløsheden er sket i et mindre antal kommuner. Når der er sådanne specifikke geografiske mønstre i udviklingen, må vi også antage, at det i høj grad er lokale forhold, der indvirker på dette, som fx at nogle kommuner i højere grad end andre har igangsat initiativer og tiltag på området. På den baggrund er et af rapportens hovedresultater, at der samlet set er sket et fald i hjemløsheden fra 2019 til 2022, og at dette fald ikke i noget væsentligt omfang kan tilskrives metodiske og datamæssige forhold omkring indberetningen til kortlægningen.

Litteratur

- Benjaminsen, L. (2009). *Hjemløshed i Danmark 2009: National kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L. & Christensen, I. (2007). *Hjemløshed i Danmark 2007: National kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L., Dyrby, T.M., Enemark, M.H., Thomsen, M.T., Dalum, H.S. & Vinther, U.L. (2017). *Housing First i Danmark: Evaluering af Implementerings- og forankringsprojektet i 24 kommuner*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L. & H.H. Lauritzen (2021). *Udsatte ældre borgere i hjemløshed En kvalitativ undersøgelse af kompleksitet i udsathed samt muligheder og udfordringer i indsatserne*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L. & Grønfeldt, L. (2022). *Housing First for Unge: Evaluering af et modningsprojekt i fire kommuner*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Edgar, B., Harrison, M., Watson, P. & Busch-Geertsema, V. (2007). *Measurement of Homelessness at European Union Level*. Bruxelles: European Commission.
- Edgar, B. & Meert, H. (2005). *Fourth Review of Statistics on Homelessness in Europe: The ETHOS Definition of Homelessness*. Bruxelles: FEANTSA - European Federation of National Organisations Working with the Homeless.
- Fitzpatrick, S. (2005). Explaining homelessness. A critical realist perspective. *Housing, Theory and Society*, 22(1), 1–17.
- Padgett, D.K., Henwood, B.F. & Tsemberis, S.J. (2016). *Housing First: Ending Homelessness, Transforming Systems, and Changing Lives*. New York City, NY: Oxford University Press.
- Rambøll & SFI. (2013). *Hjemløsestrategien: Afsluttende rapport. Sammenfatning*. København: Rambøll & SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Rambøll & VIVE. (2018). *En helhedsorienteret og tidlig indsats mod hjemløshed blandt unge og unge i risiko for hjemløshed*. København: Rambøll Management Consulting.

Tsemberis, S. (2010). *Housing First: The Pathways Model to End Homelessness for People with Mental Illness and Addiction*. Minneapolis, MN: Hazelden Press.

Bilag 1 Personskemaet

PERSONSKEMA (Kortlægning af hjemløshed i Danmark 2022)		Kode: <respnr>	
Dato for udfyldelse af skemaet <input type="text"/> <input type="text"/> dag <input type="text"/> <input type="text"/> måned			
Navn på myndighed/tilbud hvor skemaet er udfyldt:		Telefon:	
Navn på medarbejder der har udfyldt skemaet:		E-mail:	
Adresse: Postnummer og by:		I hvilken kommune er den hjemløse borger hjemmehørende (hvis anden kommune end opholds/registreringskommune):	
Kommune:			
1. Har personen været med til at udfylde skemaet:		Ja ☐ 1	Nej ☐ 5
2. Den hjemløses initialer: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> og personnummer: <input type="text"/> <input type="text"/> dag <input type="text"/> <input type="text"/> måned <input type="text"/> <input type="text"/> år <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 4 sidste			
3. Personens bosituation i uge 6, 2022 (SKAL UDFYLDES). (Flere svar kan angives).			
1. Sover på gaden, i trappeopgang, i et skur e.l.			☐ 1
2. Natvarmestue, værested med nodovernatning e.l.			☐ 2
3. Herberg, forsorgshjem			☐ 3
4. Hotel, vandrehjem e.l. anvendt som midlertidig løsning pga. hjemløshed			☐ 4
5. Bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte			☐ 5
6. Midlertidig udslusningsbolig uden permanent kontrakt			☐ 6
7. Afsoner under kriminalforsorgen, skal løslades inden for én måned, og mangler boligløsning			☐ 7
8. Opholder sig på hospital/behandlingstilbud, skal udskrives inden for én måned, og mangler boligløsning			☐ 8
9. Andet, angiv hvilket: _____			☐ 9
10. Ved ikke			☐ 10
4. Personens køn og alder		Mand ☐ 1	Kvinde ☐ 5
		Alder: <input type="text"/> <input type="text"/> år	
5. For børn og unge under 18 år:		Ja ☐ 1	Nej ☐ 5
Opholder personen sig på tilbuddet sammen med sin(e) forældre?			
6.A. Har personen daglig omsorg for eller samværsret med mindreårige børn? (Flere svar kan angives).			
1. Har ingen mindreårige børn		☐ 1	4. Har børn, men har ikke omsorg eller samværsret
2. Daglig omsorg		☐ 2	5. Andet: _____
3. Delt samvær/samværsret		☐ 3	6. Ved ikke
		☐ 4	☐ 5
		☐ 6	
6.B. Har den hjemløse borger børn under 18 år, der opholder sig sammen med borgeren (fx på et socialt tilbud eller som sofasovere hos familie og venner)		Ja ☐ 1	Nej ☐ 5
6.C. Hvis 'Ja' til spørgsmål 6.B.: Hvor mange (egne) børn under 18 år opholder sig sammen med den hjemløse borger/forældre?		Antal: <input type="text"/>	

VEND

7. Hvad er personens nationalitet?	
(Kun ét kryds)	
1. Danmark	☐ 1
2. Danmark med grønlandsk baggrund	☐ 2
3. Øvrige Nordiske lande	☐ 3
4. Øvrige EU-lande (EU-27) samt Storbritannien	☐ 4
5. Øvrige Europa (inkl. Rusland)	☐ 5
6. Mellemøsten	☐ 6
7. Afrika	☐ 7
8. Andet, angiv hvilket:	☐ 8
88. Ved ikke	☐ 88

8. Har personen flygtninge/indvandrerbaggrund?	
(Kun ét kryds)	
1. Ikke flygtninge/indvandrerbaggrund	☐ 1
2. Første generations flygtning/indvandrer	☐ 2
3. Anden generations flygtning/indvandrer	☐ 3
4. Har ikke fast ophold i Danmark	☐ 4
8. Ved ikke	☐ 8

9. Modtager personen?	
(Gerne flere kryds)	
1. Løn	☐ 1
2. Dagpenge (inkl. sygedagpenge)	☐ 2
3. Kontanthjælp (inkl. uddannelseshjælp o.l.)	☐ 3
4. SU	☐ 4
5. Fortidspension	☐ 5
6. Folkepension	☐ 6
7. Ingen indtægt	☐ 7
8. Andet, hvilket:	☐ 8
9. Ved ikke	☐ 9

10. Hvor længe har personen været hjemløs?	
(Kun ét kryds)	
1. 0-3 måneder	☐ 1
2. 4-11 måneder	☐ 2
3. 1-2 år	☐ 3
4. Over 2 år	☐ 4
8. Ved ikke	☐ 8

11. Har personen egen bolig, men kan ikke opholde sig i den (funktionelt hjemløs)?	Ja ☐ 1	Nej ☐ 5	Ved ikke ☐ 8
12. Er personen veteran/har været udsendt fra det danske forsvar eller Beredskabsstyrelsen?	☐ 1	☐ 5	☐ 8
13. Har personen en psykisk sygdom?	☐ 1	☐ 5	☐ 8

14. Har personen en fysisk sygdom og/el. handicap?	
Ja ☐ 1 hvilke(n):	_____
Nej ☐ 5	Ved ikke ☐ 8

15. Er personen afhængig af rusmidler og i givet fald hvilke? (Flere typer af rusmidler kan angives)	
(Gerne flere kryds)	
1. Alkohol	☐ 1
2. Hash, khat	☐ 2
3. Narkotika (fx heroin, kokain, amfetamin, ecstasy)	☐ 3
4. Medicin (stesolid, ketogan, rohypnol m.v.)	☐ 4
5. Personen er i substitutionsbehandling	☐ 5
6. Andet:	☐ 6
7. Nej, personen er ikke afhængig af rusmidler	☐ 7
8. Ved ikke	☐ 8

16. Hvad ser du som væsentligste årsag(er) til at personen er hjemløs?	
(Gerne flere kryds)	
1. Psykisk sygdom	☐ 1
2. Stofmisbrug (fx heroin, hash m.v.)	☐ 2
3. Alkoholmisbrug	☐ 3
4. Fysisk/somatisk sygdom	☐ 4
5. Økonomiske vanskeligheder	☐ 5
6. Gæld til det offentlige	☐ 6
7. Gæld til private	☐ 7
8. Skilsmisse/samlivsophør	☐ 8
9. Blevet løsladt fra fængsel	☐ 9
10. Blevet udskrevet fra hospital/behandling	☐ 10
11. Nervositet ved at bo alene	☐ 11
12. Kunne ikke længere bo hos familie/venner	☐ 12
13. Udsættelse af bolig	☐ 13
14. Mangel på egnet bolig e.l. botilbud	☐ 14
15. Ludomani	☐ 15
16. Andet:	☐ 16
17. Ved ikke	☐ 17

17. Hvilke indsatser/behandlingstilbud modtager personen i øjeblikket?	
(Gerne flere kryds)	
1. Psykiatrisk behandling	☐ 1
2. Behandling for alkoholmisbrug	☐ 2
3. Behandling for stofmisbrug	☐ 3
4. Støtte/kontaktperson, bostøtte e.l.	☐ 4
5. Er i tilsyn fra kriminalforsorgen	☐ 5
6. Er i aktivering/revalidering	☐ 6
7. Er under uddannelse/modtager undervisning	☐ 7
8. Har en handleplan hos kommunen	☐ 8
9. Opskrevet til egen bolig via kommunal boligvisning eller almen boligorganisation	☐ 9
10. Opskrevet til §107/108-boform, særbolig e.l.	☐ 10
11. Andet:	☐ 11
12. Modtager ingen tilbud	☐ 12
13. Ved ikke	☐ 13

Bilag 2 Vejledning og definition

Kortlægning af hjemløshed i Danmark 2022

Vejledning

Kortlægning af hjemløshed i Danmark gennemføres i uge 6 (7.-13. februar 2022). Kortlægningen gennemføres af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd i samarbejde med Danmark Statistik og Social- og Ældreministeriet. Kortlægningen foretages for at kunne følge udviklingen i antallet af borgere i hjemløshed og derved give et bedre grundlag for udviklingen af indsatsen for borgere i hjemløshed.

Kortlægningen foregår ved, at alle myndigheder, sociale tilbud og behandlingssteder, der er i berøring med borgere i hjemløshed, udfylder ét såkaldt personschema for hver person, de har kontakt med eller har kendskab til er i en hjemløshedssituation i uge 6. Personschemaet er beregnet til, at socialrådgivere mv. i kommunerne og personalet i organisationer/tilbud udfylder skemaet. Der er mulighed for at udfylde skemaet både med eller uden medvirken af borgerne. Vi beder lederen/personalet om at foretage et skøn over, om det er hensigtsmæssigt, at borgere inddrages i udfyldelsen af skemaet ud fra deres situation. Om I vælger at inddrage borgere i udfyldelsen af personschemaet, har betydning for de vilkår og procedurer, der gælder for indsamlingen af oplysninger fra jeres enhed, og som beskrives i det følgende.

Vilkår for dataindsamlingen og information om databehandleraftale eller videregivelse

Kortlægningen indebærer behandling af personoplysninger, og er derfor omfattet af databeskyttelseslovgivningen. VIVE er dataansvarlig behandlingen af oplysninger i forbindelse med kortlægningen af hjemløshed. Indsamling og videregivelse til VIVE sker for størstedelen af personoplysningerne i henhold til Databeskyttelseslovens § 10.

Videregivelse af personoplysningerne sker dog i nogle tilfælde i henhold til Sundhedsloven (Sundhedslovens § 46, stk. 1 og 2, og § 47, stk. 1). Det gælder for enheder og behandlingstilbud omfattet af sundhedsloven. VIVE har i disse tilfælde indhentet forudgående tilladelse fra Region Hovedstaden til, at der videregives journalbaserede oplysninger fra hospitaler, behandlingseinheder o.l. til VIVE i forbindelse med gennemførelse af undersøgelsen. Denne tilladelse gælder for hele landet.

For de øvrige enheder og tilbud (der IKKE er omfattet af sundhedsloven) vil de lokale enheder/tilbud enten videregive personoplysninger til VIVE, eller indsamle oplysningerne som databehandler for VIVE. Dette er afhængig af, hvilken metode enheden/tilbuddet anvender i forbindelse med udfyldelse af personschemaerne. Det er vigtigt, at enheden/tilbuddet tager stilling til, hvilken af to nedenstående metoder der vil blive benyttet. Dette skal ske *før* kortlægningen igangsættes:

Metode 1: Borgeren er ikke selv med til at udfylde personschemaet, og det er *udelukkende* medarbejderne, der udfylder personschemaerne på baggrund af deres eksisterende kendskab til borgerne (fx kendskab på baggrund af borgernes ophold, brug af tilbuddet eller tidligere kontakt).

I nogen tilfælde kan der i videregivelsen være tale om oplysninger der er indsamlet hos den registrerede, hvor den registrerede ikke i den oprindelige indsamlingssituation blev oplyst om, at oplysningerne vil kunne blive benyttet til videnskabelige formål. For at være fuldstændig sikre på, at oplysningspligten varetages tilstrækkeligt, jf. GDPR artikel 13, vil VIVE på vegne af den videregivende part oplyse de registrerede om, at deres oplysninger er videregivet til VIVE til behandling for videnskabelige formål til brug for 'Kortlægning af hjemløshed i Danmark'. Dette vil i udgangspunktet ske via e-boks til de registrerede. Er de registrerede undtaget e-boks, vil de blive kontaktet af VIVE efter gældende regler for afsendelse af post fra offentlige myndigheder for borgere, der er fritaget digital post.

Hvis kun metode 1 benyttes, det vil sige, at borgere ikke medvirker til at udfylde personschemaet, er der tale om en videregivelse af personoplysninger til VIVE. I dette tilfælde skal der IKKE udfyldes en databehandleraftale mellem

VIVE og enheden. Vilkårene for videregivelsen er beskrevet i dokumentet videregivelsesvilkår for data til kortlægning af hjemløshed 2022, der kan downloades fra den samme VIVE-hjemmeside, hvor databehandleraftalen tilgås.

Metode 2: Borgeren er med til at udfylde skemaet, dvs. at medarbejderne interviewer den hjemløse borger for at udfylde personskemaet, eller at den hjemløse borger selv udfylder personskemaet.

Hvis metode 2 benyttes, dvs. at borgere medvirker til at udfylde personskemaet, er enheden/tilbuddet databehandler for VIVE, hvorved der SKAL udfyldes en databehandleraftale mellem VIVE og enheden/tilbuddet FØR dataindsamlingen fra borgerne påbegyndes. Dette gælder også, hvis blot én enkelt borger medvirker til at udfylde personskemaet.

Ved brug af metode 2, hvor borgere medvirker til at udfylde personskemaet, er der oplysningspligt i forhold til at give en række informationer til borgeren (se afsnit herom på side 3).

Metode 1 og 2: Det enkelte tilbud kan også benytte sig af begge metoder, hvis borgere i nogle tilfælde, men ikke alle, medvirker til at udfylde skemaet. Bemærk i den forbindelse, at hvis blot en enkelt borger medvirker til at udfylde personskemaet, er der tale om benyttelse af metode 2, det vil sige at der skal indgås en databehandleraftale. Oplysningspligten gælder de borgere, der medvirker til at udfylde personskemaet. Hvis enheden/tilbuddet på forhånd forventer, at der vil være tilfælde, hvor borgeren bedes medvirke til at udfylde personskemaet, skal der udfyldes/indgås en databehandleraftale på forhånd (se nedenfor).

Det er muligt at udfylde personskemaerne enten elektronisk eller i papirform (den praktiske beskrivelse af, hvordan skemaerne udfyldes og indberettes/indsendes fremgår af vejledningen til kortlægningen, der udsendes til enhederne/tilbuddene i januar 2022). Hvorvidt personskemaerne udfyldes/indsendes elektronisk eller i papirform, er irrelevant for, om der er tale om brug af metode 1 eller 2, som beskrevet oven for. Hvis borgeren medvirker til at udfylde personskemaet (metode 2) skal dataindsamlingen være omfattet af en databehandleraftale og der er oplysningspligt over for borgeren, uanset om personskemaerne indsendes elektronisk eller i papirform.

Databehandleraftale (for enheder/tilbud, hvor borgeren medvirker til at udfylde personskemaet)

En databehandleraftale er den aftale, der skal indgås, når en myndighed/virksomhed vælger at benytte en anden myndighed/virksomhed til at behandle, herunder indsamle, personoplysninger på sine vegne. Databehandleraftalen SKAL indgås, hvis enheden/tilbuddet har valgt, at borgeren medvirker til at udfylde personskemaet.

Databehandleraftalen, der skal udfyldes, er en skabelon der tager udgangspunkt i Datatilsynets standard. VIVE har tilpasset databehandleraftalen til konteksten for kortlægningen. Da der indgår et stort antal enheder/tilbud i kortlægningen, anvender vi en enkel, elektronisk løsning.

Databehandleraftalen indgås med VIVE, gennem hjemmesiden www.vive.dk/da/hjem2022-databehandling, hvor databehandleraftalen kan printes ud, gennemlæses og derefter godkendes. Godkendelsen sker elektronisk ved at benytte et link til indtastning, der findes på hjemmesiden, indtaste følgende oplysninger og efterfølgende klikke på knappen afslut:

- Navn på personen der udfylder databehandleraftalen
- Enhedens/tilbuddets navn (evt. kommune, organisation e.l.)
- Enhedens/tilbuddets adresse (evt. kommune, organisation e.l.)
- E-mail på personen der udfylder databehandleraftalen
- Telefonnummer på personen der udfylder databehandleraftalen

Når oplysningerne er indtastet klikkes på knappen afslut, hvorved databehandleraftalen godkendes. Bemærk venligst, at det ikke er nødvendigt med en elektronisk signatur e.l. for at underskrive aftalen, der accepteres ved at

klikke ok til aftalen. Databehandleraftalen behøves dermed ikke udprintes og underskrives. Efter at have trykket godkendt har enheden/tilbuddet accepteret databehandleraftalen, hvorved den træder i kraft og er klar til, at dataindsamlingen påbegyndes i uge 6.

Inden for 3-5 dage modtages en bekræftelse på mail fra VIVE, om at VIVE har modtaget godkendelsen af databehandleraftalen. Bekræftelsesmailen er dokumentation på enhedens godkendelse af databehandleraftalen. Bekræftelsen bliver fremsendt elektronisk til den person, som har angivet sig som godkender af databehandleraftalen. Denne bekræftelsesmail skal opbevares sammen med databehandleraftalen, som vil være vedhæftet.

Den enkelte enhed/tilbud skal være opmærksom på, hvem i organisationen der har bemyndigelse til at indgå en databehandleraftale, hvilket ofte vil være en chef/leder. Der hvor en kontaktperson udpeges til at varetage udførelsen af kortlægningen, er det således vigtigt at kontakte den relevante chef/leder, i forhold til at godkende databehandleraftalen.

Der kan også være enheder/tilbud, der ikke selv har myndighed til at indgå en databehandleraftale. I det tilfælde bedes enheden/tilbuddet om at få det rette myndighedsniveau (fx i en kommune eller en organisation) til at godkende databehandleraftalen jf. ovenstående instruks, hvor samme elektroniske procedure benyttes. Hvis en overordnet enhed godkender databehandleraftalen på vegne af flere enheder (fx for en hel kommune/forvaltning eller anden form for organisation) bedes denne enhed videreformidle godkendelsen til de pågældende enheder (fx afdelinger, sociale tilbud, behandlingsenheder e.l.).

Der udfyldes én databehandleraftale mellem VIVE og enheden/tilbuddet som helhed, hvilket derefter dækker alle de tilfælde, hvor en borger medvirker til at udfylde personskeemaet.

Oplysningspligt (til borgere, der medvirker til at udfylde personskeemaet)

Hvis den hjemløse borger selv medvirker til at udfylde personskeemaet, skal borgeren informeres om undersøgelsen og om borgerens rettigheder i forbindelse med dataindsamlingen. Informationsmaterialet består af en kort mundtlig introduktion, samt et skriftligt oplysningsbrev.

Medarbejderne skal mundtligt informere borgerne om følgende skrevet med kursiv:

VIVE – Det Nationale Forsknings- og analysecenter for Velfærd er dataansvarlig for undersøgelsen. Undersøgelsens formål er udelukkende videnskabeligt og statistisk, og dine personoplysninger vil aldrig blive anvendt til andre formål. VIVE vil behandle dine personoplysninger fortroligt, og det vil ikke være muligt at identificere dig som person i formidlingen af undersøgelsen.

Du kan altid kontakte VIVE ved brug af kontaktinformationen i oplysningsbrevet, hvis du har spørgsmål til undersøgelsen eller til dine databeskyttelsesrettigheder. Det er frivilligt, om du vil deltage i undersøgelsen eller ej – men vi håber du vil være med til at øge vores viden om hjemløshed.

Oplysningsbrevet skal udleveres skriftligt til borgeren. Oplysningsbrevet indeholder central information om undersøgelsens databeskyttelsesretlige vilkår mv. Da det erfaringsmæssigt kun er en lille del af det samlede antal enheder og tilbud, der indgår i kortlægningen, der inddrager borgerne i at udfylde personskeemaet, beder vi disse enheder og tilbud om selv at printe oplysningsbrevet ud. Det skriftlige oplysningsbrev kan downloades/printes fra samme hjemmeside, som databehandleraftalen godkendes på: www.vive.dk/da/hjem2022-databehandling

Hvis din enhed/dit tilbud ønsker at få tilsendt et antal eksemplarer af oplysningsbrevet med posten bedes du sende en mail til VIVEs kontaktperson på kortlægningen (Lars Benjaminsen: lab@vive.dk) med angivelse af, hvor mange eksemplarer du ønsker tilsendt, samt adressen som kuverten skal sendes til.

Øvrig vejledning til alle enheder/tilbud

Personnumre og initialer indsamles for at kunne undgå dobbelttælling

I kortlægningen indsamles borgernes personnumre og initialer for at kunne vide, om der er indsendt skemaer om samme person fra forskellige tilbud, myndigheder eller organisationer og således kunne kontrollere for dobbelttælling.

Fortrolighed

I analyser og rapporter vil det ikke være muligt at identificere personer og enkelttilbud. Undersøgelsen er omfattet af fortrolighed for både de personer, der indberettes og de sociale tilbud, lokale myndigheder mv., der indsender skemaerne.

Efterfølgende slettepligt

Enheden/tilbuddet må ikke anvende personskeemaerne til andet formål end denne undersøgelse. Så vidt det er muligt, beder vi dog de enheder/tilbud, der udfylder skemaerne i papirform om at tage en kopi af de indsamlede personskeemaer og beholde kopierne, indtil VIVE har bekræftet modtagelsen af papirskeemaer fra enheden/tilbuddet. Alle former for kopier (elektroniske såvel som på papir) skal derefter destrueres/slettes. VIVE kan efter afslutningen af dataindsamlingen føre tilsyn, hvor enheden efterfølgende bedes bekræfte, at kopier af skemaerne er slettet. Disse vilkår for sletning af oplysninger/kopier gælder både enheder/tilbud der videregiver oplysninger, og enheder hvor borgeren medvirker ved udfyldelsen af personskeemaet.

Politiet må ikke bruge politimyndighed til at bede om udlevering af CPR-nummer i forbindelse med kortlægningen

I forhold til politiets medvirken i kortlægningen gælder det, at politiet ikke må benytte politimyndighed til at bede om udlevering af CPR-nummer i forbindelse med kortlægningen.

Danmarks Statistik står for den praktiske del af dataindsamlingen

Den praktiske del af dataindsamlingen foretages af Danmarks Statistiks dataindsamlingsafdeling, DST-survey. Det betyder, at materialet til kortlægningen udsendes og indsamles af Danmarks Statistik på vegne af VIVE, mens den efterfølgende behandling og analyse af datamaterialet foretages af VIVE.

Vi foretrækker, at du anvender den elektroniske indberetning, men for en del af enhederne/tilbuddene er der også mulighed for at udfylde og indsende personskeemaerne i papirform

En række offentlige myndigheder og større tilbud bliver bedt om udelukkende at benytte den elektroniske indberetning. For en række øvrige enheder/tilbud er der alternativt mulighed for at udfylde og indsende personskeemaerne i papirform. Både procedurer for den elektroniske dataindsamling og indsamlingen af personskeemaer i papirform følger gældende bestemmelser i EU's Databeskyttelsesforordning.

Den **elektroniske** indtastning af personskeemaerne foregår ved at gå ind på hjemmesiden www.dst.dk/hjemskema, hvor du skal bruge en adgangskode for at udfylde oplysninger i indberetningssystemet. Det er beskrevet på side 5.

På forsiden af indberetningssiden finder du samtidig en pdf-version af personskeemaet og en vejledning i at benytte den elektroniske indberetning ('sådan gør du på din computer'). Selvom du benytter den elektroniske indberetning bedes du orientere dig i pdf-versionen af personskeemaet, der giver dig et overblik over de oplysninger, du bedes udfylde for borgeren, og som udfyldes elektronisk ved at følge anvisningerne i indberetningssystemet.

Hvis du har fået tilsendt materialet (vejledning og personskemaer) i papirform er der i materialet vedlagt en beskrivelse af, hvordan du indsender personskemaerne til Danmarks Statistik efter en procedure, der følger bestemmelserne i EU's Databeskyttelsesforordning.

Selvom du har fået tilsendt materialet i papirform kan du også i stedet for at indsende papirskemaer også vælge at benytte den elektroniske indberetning. Vi opfordrer alle enheder/tilbud til at benytte den elektroniske indberetning, hvis ikke praktiske hensyn hos jer tilsiger at benytte/indsende papirskemaerne. Alle enheder/tilbud der deltager i kortlægningen kan således ligeledes benytte den elektroniske indberetning gennem indberetningssiden hos Danmarks Statistik. Hvis du har fået materialet tilsendt i papirform er koden til at benytte indberetningssystemet trykt i det blå felt i det vedlagte følgebrev.

Adgangen til den elektroniske indberetningsplatform hos Danmarks Statistik

For de enheder/tilbud, der udfylder personskemaerne elektronisk, foregår dette gennem webadressen

www.dst.dk/hjemskema

Du går ind på denne side ved at indtaste webadressen i din internetbrowser. (Vær opmærksom på, at webadressen skal indtastes i browserfeltet øverst, og ikke fx i Google's søgefelt). Derved kommer du ind på den hjemmeside hos Danmarks Statistik, hvor indberetningen foregår, og hvor der ligger information om, hvordan du foretager indberetningen elektronisk. For at foretage selve indberetningen bliver du spurgt om at indtaste din adgangskode, som er den kode, der identificerer jer som myndighed eller tilbud. De enheder/tilbud, der har fået materialet til kortlægningen tilsendt på mail, har fået tilsendt koden på mail, hvor den står i det blå felt i den ene af de to mails, der er blevet tilsendt (den anden mail indeholder denne vejledning til kortlægningen samt guiden 'sådan gør du på din computer').

For de enheder, som har fået tilsendt materialet i papirform, står koden til det elektroniske indberetningssystem i det blå felt i det **vedlagte følgebrev**. Alle de enheder, der har fået materialet tilsendt i papirform kan som nævnt også benytte den elektroniske indberetning.

Selve adgangskoden har 8 tegn, hvor af de første to tegn er bogstaver, og de efterfølgende seks cifre er en talkode. Alle 8 tegn indtastes uden mellemrum. Koden kan benyttes af alle medarbejdere i den pågældende enhed. Du skal dog sikre dig, at kun de medarbejdere, der skal deltage i kortlægningen får videresendt koden fra dig. Følg herefter den elektroniske vejledning.

Selve hjemmesiden og indberetningsplatformen åbner først mandag i uge 6, men fra uge 5 kan du gå ind på websiden www.dst.dk/test, hvorved du kommer ind på en midlertidig side med en testversion, der er en fuld kopi af indberetningssiden. Her kan du afprøve funktionaliteten og downloade materiale helt som på den rigtige indberetningsside. Vær særligt opmærksom på, at informationer der indtastes på testhjemmesiden ikke gemmes men slettes hver dag. Du kan således først oprette 'rigtige borgere' fra mandag d. 7. februar i uge 6.

Definition af hjemløshed

På side 9 i dette følgebrev findes en definition af hjemløshed samt en række situationer, som hjemløse borgere kan befinde sig i. Situationerne genfindes i personskemaets spørgsmål 3. Vi beder jer grundigt læse definitionen igennem i forhold til hvilke situationer, der er omfattet af kortlægningens definition af hjemløshed, og hvilke der ikke er.

Vi beder jer særligt bemærke, at også personer, der overnatter midlertidigt og uden kontrakt hos familie og venner ("sofasovere") indgår i definitionen, ligesom også personer, der står foran en løsladelse/udskrivning fra fængsler/hospitaler/behandlingstilbud inden for én måned, men hvor en boligløsning ikke er etableret, indgår i definitionen.

Uge 6 er tælleuge

Undersøgelsen måler hjemløsheden i uge 6 (7.-13. februar 2022). Spørgsmålene gælder forhold i denne uge, hvis intet andet er angivet. Bemærk dog, at der er frist indtil d. 1. marts på at foretage indberetningen, dvs. indtaste eller indsende personskeemaerne for de borgere, der var hjemløse i uge 6.

Vi beder om oplysninger for samtlige personer, som er hjemløse i uge 6, og som I er i kontakt med/kender til

Det er vigtigt, at I indtaster/indsender oplysninger for hver person, I har kontakt med og/eller kendskab til er i en hjemløshedssituation i uge 6. Vi beder også om skemaer for børn og unge, som er hjemløse, herunder børn, der opholder sig sammen med deres hjemløse forældre.

Vi beder desuden om, at oplysningerne fra kommunerne er baseret på konkret kendskab til personerne frem for fx generelle lister/folkeregisteroplysninger over adresseløse personer, da sådanne lister erfaringsmæssigt også dækker over andre grupper end borgere i hjemløshed.

Personskemaer og organisationsskema vedlagt

For de enheder/tilbud, der har fået tilsendt materialet i papirform, er der vedlagt et antal personskeemaer, der består af én dobbeltside per person. Vi vil bede jer notere myndigheden/organisationen/tilbuddets navn og adresse på hvert af de returnerede personskeemaer, evt. ved brug af label/stempel. Der er desuden vedlagt et **organisationsskema**, hvor vi beder den ansvarlige medarbejder påføre, hvor mange personskeemaer der samlet indsendes fra pågældende myndighed/tilbud. Vi beder jer også i organisationsskemaet anføre, hvis der indsendes skemaer samlet fra flere enheder (fx ved koordinering).

For de enheder/tilbud der har fået tilsendt materialet på mail findes alt materiale på indberetningssiden, og du udfylder alle informationer elektronisk og skal således ikke efterfølgende indsende nogen oplysninger. Vejledningen og personskeemaet er tilgængelige i pdf-versioner på indberetningssiden for alle enheder/tilbud, der deltager i kortlægningen. Du kan således altid downloade ekstra versioner af alt relevant materiale. Den eneste undtagelse herfra er som tidligere nævnt informationsdokumentet til de borgere, der selv medvirker til at udfylde personskeemaet, og som skal hentes på den webside, hvor databehandleraftalen udfyldes og godkendes for disse tilbud (jf. tidligere afsnit).

Bemærk at ved den elektroniske indberetning udfyldes personoplysningerne ikke gennem pdf-versionen af personskeemaet, med ved at følge anvisningerne på hjemmesiden. Først skal man indtaste enhedens/tilbuddet kode på den første side. Når koden er indtastet kommer der en side frem med 2 indgange. Først skal enhedens/tilbuddet kontaktoplysninger indtastes under indgangen 'Organisationsskema'. Derefter skal en borger oprettes under indgangen 'Personliste', hvorefter du på samme side kan udfylde personskeemaets oplysninger for borgeren, jf. vejledningen 'sådan gør du på din computer'. Bemærk at der ikke kan oprettes borgere under indgangen Personliste før oplysningerne for enheden/tilbuddet under indgangen Organisationsskema er udfyldt. Det er muligt for flere medarbejdere i den enkelte organisation at benytte indberetningssystemet samtidigt til at oprette borgere under indgangen Personliste.

Ledere/kontaktpersoner bedes rundsende materialet til relevante medarbejdere i deres enhed

I de kommunale forvaltninger vil vi bede modtagerne af dette brev organisere, at personskeemaerne udfyldes af sagsbehandlere/socialrådgivere/opsøgende medarbejdere mv., som er i kontakt med og/eller har kendskab til hjemløse borgere, og at skemaerne samles ind og returneres samlet.

I de kommunale og private/frivillige sociale tilbud samt behandlingssteder vil vi bede lederen/kontaktpersonen om at organisere, at skemaerne udfyldes af alle organisationens/tilbuddets afdelinger/enheder, og at skemaerne samles ind og returneres. Vi beder også den ansvarlige person om at omdele en kopi af dette følgebrev/vejledning, herunder definitionen af hjemløshed, til de medarbejdere, der deltager i udfyldelsen af personskemaer.

Det kan være relevant, at koordinere dataindsamlingen mellem forskellige enheder i den enkelte kommune eller organisation for at sikre at alle relevante enheder i en kommune deltager i kortlægningen. Hvis I foretager en koordinering bedes I selv tage kontakt til de øvrige relevante tilbud og aftale denne koordinering. For enheder, der koordinerer indbyrdes (fx flere afdelinger i en forvaltning), men som har forskellige kodenumre, er det muligt at indberette på samme kodenummer, og blot benytte én af koderne. Ligeledes er det muligt at benytte papirskemaerne fra én enhed. Når I indsender personskemaerne bedes I anføre i det tilhørende organisationskema, at de kommer fra forskellige afdelinger, men er indberettet under samme nummer. Hvis du koordinerer med eksterne enheder uden for fx din egen forvaltning og hvis I også koordinerer omkring hvilke borgere i hver især indberetter for, skal du selv sikre dig, at du har lov til at udveksle oplysningerne med den enhed du koordinerer med. Hvis du er i tvivl så husk, at vi efterfølgende foretager en omfattende kontrol for dobbelttælling på tværs af data fra alle enheder.

Vi vil også gerne vide, hvis I ikke har kontakt til eller kendskab til hjemløse personer

Vi sender dette brev til mange aktører for at afdække det fulde omfang af hjemløshed i Danmark. Derfor er det vigtigt, at også de, som ikke har kendskab til hjemløse personer, udfylder (elektronisk) eller indsender organisationskemaet til os og anfører, hvis I ikke har haft kontakt med/kendskab til hjemløse personer i uge 6.

Vi beder om personnumre og initialer for at kunne undgå dobbelttælling

Vi beder om personernes personnumre for at kunne vide, om der er indsendt skemaer om samme person fra forskellige tilbud, myndigheder eller organisationer og således kunne kontrollere for dobbelttælling. I det elektroniske indberetningssystem indtastes borgerens personnummer af hensyn til datasikkerhed, som den sidste oplysning for hver enkelt borger. Når skemaet for den enkelte borger gemmes og afsluttes, fjernes adgangen til personoplysningerne for denne borger.

Hvis I ikke kender/har adgang til hele personnummeret, beder vi jer udfylde de oplysninger, I har, fx fødselsdag, måned og år. Vi beder jer også udfylde personens initialer (første bogstav i første fornavn og første bogstav i sidste efternavn samt første bogstav i et mellemnavn) for at kunne foretage kontrol for dobbelttælling. Vi beder således også om initialer i det tilfælde, hvor det fulde personnummer er oplyst for at kunne kontrollere for dobbelttælling, hvis personen er registreret uden fuldt personnummer af et andet tilbud.

Eksempel på initialer:

Dorte Pedersen har initialerne DP.

Jens Erik Andersen har initialerne JEA.

Anne-Marie Bech-Petersen har initialerne AP.

Anfør i personskemaet hvis borgeren er hjemmehørende i en anden kommune, end der hvor registreringen sker

Hvis personen er hjemmehørende i en anden kommune, end hvor registreringen sker (fx har folkeregisteradresse i en anden kommune eller at en anden kommune er 'betalingskommune'), beder vi jer anføre dette i rubrikken på side 1 i personskemaet.

Hjemløse uden fast ophold

Der indsendes også skemaer for personer uden fast ophold i Danmark, såfremt personen befinder sig i én af de otte hjemløshedssituationer. Her beder vi jer sætte kryds i kategorien 'Har ikke fast ophold' i spørgsmål 8. For personer, som ikke har et CPR-nummer, beder vi jer oplyse om initialer og fødselsdato i det omfang, det er muligt.

Angiv de oplysninger, I har – selvom de ikke er fuldstændige

Der indgår i skemaet en række baggrundsoplysninger, som er vigtige for, at belyse, hvad der kendetegner den hjemløse borgers situation. Vi beder jer give de informationer, I har, også selvom I ikke kan besvare alle spørgsmål.

Børn, der opholder sig med en hjemløs forælder

Vi beder også om, at der udfyldes selvstændige personskemaer for børn, der befinder sig i en hjemløshedssituation, herunder også børn, der opholder sig på tilbud sammen med en forælder i hjemløshed. For de voksne er der endvidere to spørgsmål til personskemaet (spørgsmål 6B og 6C), om hvorvidt der opholder sig (egne) børn (under 18 år) sammen med den hjemløse borger/forælder (fx på et socialt tilbud eller som "sofasover" hos familie eller venner), samt hvor mange børn, det drejer sig om.

Hvis skemaet slipper op – kopier nye eller download skemaet

Til de enheder/tilbud, der udfylder personskemaerne i papirform, er det vanskeligt for os at beregne, hvor mange personskemaer I har brug for. Vi beder jer derfor kopiere nye skemaer (dobbeltsidet) efter behov eller ved at benytte linket på side 5 til den elektroniske indberetningsside på Danmarks Statistik, hvorfra det er muligt at downloade og udprinte personskemaet. Hvis I downloader nye skemaer, beder vi jer påføre tilbuddets 8-cifrede identifikationskode oppe i højre hjørne, hvor der står kode.

Til jer der benytter papirskemaerne

Hvis der udfyldes personspørgeskemaer og organisationsskemaet på papir, sendes de retur med GLS til Danmarks Statistik. Brug den kuvert som er vedlagt sammen med de øvrige materialer (gælder kun dem der har modtaget materialerne med brevpost), hvor der allerede er påsat postmærkat (returpakkeseddel) med de nødvendige oplysninger. Hvis I har brug for en returpakkeseddel bedes I kontakte VIVEs kontaktpersoner ved at sende en mail.

Vi beder om, at skemaer afleveres til den ansvarlige person inden for myndigheden/tilbuddet/organisationen, og at alle skemaer fra samme enhed sendes samlet retur.

Her er et link, hvor du kan finde den nærmeste GLS-pakkeshop ved at indtaste dit postnummer:

<https://gls-group.eu/DK/da/depoter-gls-pakke-shops>

Du har indtil **TIRSDAG DEN 1. MARTS** til at indsende besvarelsen (papirform) eller til at foretage den elektroniske indberetning

Spørgsmål besvares af VIVE

Lars Benjaminsen, lab@vive.dk, telefon 3348 0910

Heidi Hesselberg Lauritzen, hhl@vive.dk, telefon: 3048 1069

På forhånd tak for jeres medvirken

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Definition af hjemløshed

Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.

Desuden registreres personer, som befinder sig under kriminalforsorgen, psykiatriske hospitaler og behandlingsinstitutioner for stofmisbrugere eller lignende tilbud, hvis der er tale om personer, der skal løslades eller udskrives inden for den næste måned uden at have en bolig til rådighed, og uden at der er iværksat en boligløsning forud for løsladelsen/udskrivningen.

Nedenfor følger de situationer, der registreres i kortlægningen af hjemløshed i Danmark. Disse situationer genfindes i personskemaets spørgsmål 3, der beskriver personens bosituation i uge 6.

Tabel 1: Situationer, der registreres i personskemaet

Kategori	Situation
1	Personen mangler tag over hovedet den kommende nat. Herunder regnes personer, som sover på gaden, i en trappeopgang, i et skur e.l.
2	Personen overnatter på natvarmestue/værested med nødovernatning
3	Personen overnatter på et akut/midlertidigt botilbud, som fx herberger og forsorgshjem
4	Personen opholder sig på hotel, vandrehjem e.l. pga. hjemløshed
5	Personen bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte
6	Personen bor i midlertidig udslusningsbolig e.l. uden permanent kontrakt
7	Personen er under kriminalforsorgen, skal løslades inden for én måned, og der er IKKE iværksat en boligløsning forud for løsladelsen.
8	Personen er indlagt på en psykiatrisk afdeling eller opholder sig på en behandlingsinstitution og planlægges udskrevet inden for én måned, og der er IKKE iværksat en boligløsning forud for udskrivningen.

Campingvogne, kolonihavehuse o.l.: Hvis personen overnatter i en campingvogn, kolonihavehus e.l. pga. hjemløshed, beder vi jer anføre dette under kategorien andet i personskemaets spørgsmål 3.

Udslusningsboliger (kategori 6): Her medregnes personer i udslusningsboliger under § 110, samt lignende kortere varende tilbud. Personer i visiterede tilbud under servicelovens § 107 og § 108, samt personer der bor i udslusningsboliger efter almenboliglovens § 63, regnes IKKE som hjemløse.

Løsladelse/udskrivning (kategori 7 og 8): Såfremt der i situation 7 og 8 løslades/udskrives fra fængsler/hospitaler/behandlingsinstitutioner til en situation, som er beskrevet under situation 1-5, udfyldes et personskema for pågældende person.

Kvindekrisecentrene: Kvindekrisecentre uden for København indgår ikke i kortlægningen. På kvindekrisecentrene i København, der har en delt krisecenter- og herbergsfunktion, beder vi personalet foretage en vurdering af, om personen er indskrevet pga. vold i familien, og om personen har en bolig. Der udfyldes ikke skemaer for personer, der er indskrevet pga. vold i familien, og som har en bolig.

Funktionelt hjemløse: Også såkaldte 'funktionelt hjemløse' (personer, som har egen bolig, de ikke kan benytte pga. sociale eller psykiske problemer) regnes som hjemløse, *såfremt* personen overnatter på gaden eller på herberger, forsorgshjem, natvarmestuer o.l. i uge 6. I personskeemaet registreres det samtidig, at personen har egen bolig (spørgsmål 11). Bemærk således, at udsatte borgere, som *ikke* overnatter på tilbud henvendt til hjemløse borgere ikke skal regnes som hjemløse.

Personer uden fast ophold: Der udfyldes også personskemaer for personer uden fast ophold, og som befinder sig i én af de otte hjemløshedssituationer. Her beder vi jer anføre i personskeemaets spørgsmål 8, kategori 4, at personen (evt. ud fra et skøn) ikke har fast ophold. Det vil typisk være udenlandske statsborgere, der ikke har permanent ophold, men som opholder sig kortvarigt/midlertidigt i Danmark, og som ikke har et cpr-nummer eller et gult sygesikringskort.

BEMÆRK: Følgende personer regnes IKKE som hjemløse:

- Personer, som bor i fremlejet bolig, eller som bor varigt hos familie/pårørende.
- Personer i botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold (fx alternative plejehjem og bofællesskaber).
- Studerende, der søger tilflytning til anden by ved studiestart.
- Unge, der ønsker at flytte hjemmefra.
- Personer, der midlertidigt er uden bolig pga. brand e.l.
- Personer, der opholder sig på et krisecenter pga. vold i familien.
- Flygtninge, som er midlertidigt boligplaceret.

Bilag 3 Bilagstabeller

Bilagstabel 3.1 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Hovedstaden. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt
Albertslund	0	7	8	14	11	6	4	2	52
Allerød	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Ballerup	1	9	6	13	8	3	1	0	41
Bornholm	0	3	1	2	0	4	1	0	11
Brøndby	0	2	2	6	6	1	1	1	19
Dragør	5	6	3	17	35	33	22	0	121
Egedal	1	1	4	1	2	0	0	1	10
Fredensborg	0	2	2	1	4	2	2	0	13
Frederiksberg	0	6	8	20	11	21	11	3	80
Frederikssund	0	6	3	9	7	2	0	1	28
Furesø	0	1	2	3	3	8	0	2	19
Gentofte	0	4	5	7	12	8	0	1	37
Gladsaxe	0	9	7	12	20	7	4	3	62
Glostrup	0	1	4	4	5	2	3	2	21
Gribskov	0	8	8	6	4	10	3	0	39
Halsnæs	0	2	1	3	4	5	2	2	19
Helsingør	0	15	24	15	15	19	12	4	104
Herlev	1	3	3	5	9	5	9	2	37
Hillerød	0	5	9	16	9	6	11	0	56
Hvidovre	1	11	11	24	19	10	2	2	80
Høje-Taastrup	0	10	10	13	11	12	5	6	67
Hørsholm	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Ishøj	0	6	5	12	8	2	1	0	34
København	6	149	191	293	285	269	110	67	1.370
Lyngby-Taarbæk	0	3	2	4	4	4	3	0	20

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt
Rudersdal	0	2	4	9	9	4	1	7	36
Rødovre	0	3	7	7	7	4	0	0	28
Tårnby	0	9	10	17	12	8	4	1	61
Vallensbæk	0	0	2	0	1	2	0	3	8
I alt	15	284	343	533	521	458	212	110	2.476

Kilde: Egne beregninger

Bilagstabel 3.2 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Sjælland. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt
Faxe	0	1	1	9	7	2	1	0	21
Greve	0	7	7	7	8	4	6	0	39
Guldborgsund	0	5	10	26	23	21	13	0	98
Holbæk	0	9	5	9	14	9	8	0	54
Kalundborg	0	11	7	25	9	8	7	5	72
Køge	0	8	2	8	10	7	1	2	38
Lejre	1	0	3	5	6	6	4	0	25
Lolland	0	2	1	7	5	5	1	0	21
Næstved	0	15	13	16	16	12	8	4	84
Odsherred	1	3	4	4	2	2	0	0	16
Ringsted	0	7	5	12	8	5	5	0	42
Roskilde	0	16	12	20	11	13	3	0	75
Slagelse	0	7	11	18	20	13	5	75	149
Solrød	0	0	0	1	1	0	0	0	2
Sorø	0	2	2	1	2	2	1	0	10
Stevns	0	2	4	3	4	1	1	0	15
Vordingborg	0	0	2	6	5	4	3	0	20
I alt	2	95	89	177	151	114	67	86	781

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.3 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Syddanmark. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt
Assens	0	4	4	6	8	5	4	2	33
Billund	0	0	1	3	2	2	0	9	17
Esbjerg	0	29	24	24	20	12	2	2	113
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fredericia	0	8	8	13	12	15	4	2	62
Faaborg-Midtfyn	0	5	5	8	3	4	3	0	28
Haderslev	0	3	7	7	6	2	2	0	27
Kerteminde	0	0	1	4	2	0	0	1	8
Kolding	0	4	12	15	10	11	3	0	55
Langeland	0	1	2	3	3	1	1	0	11
Middelfart	0	7	1	8	3	4	2	3	28
Nordfyn	0	1	2	7	6	4	1	1	22
Nyborg	0	3	3	3	3	4	0	1	17
Odense	1	7	12	33	30	22	8	4	117
Svendborg	0	9	8	13	10	12	1	0	53
Sønderborg	0	7	6	14	11	13	3	0	54
Tønder	0	4	1	4	4	6	1	0	20
Varde	0	6	2	8	7	9	3	0	35
Vejen	0	6	0	2	4	6	2	0	20
Vejle	0	21	18	32	17	16	4	1	109
Ærø	0	0	0	2	1	3	2	0	8
Aabenraa	0	4	8	3	6	5	4	1	31

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.4 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Midtjylland. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt 2022
Favrskov	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hedensted	0	1	1	2	3	1	1	0	9
Herning	0	12	11	26	28	13	8	4	102
Holstebro	0	5	12	9	7	9	2	1	45
Horsens	0	24	23	41	26	27	8	1	150
Ikast-Brande	0	3	2	6	5	5	3	1	25
Lemvig	0	0	0	2	2	3	1	0	8
Norrdjurs	0	0	2	2	2	3	0	0	9
Odder	1	3	1	5	8	0	1	0	19
Randers	0	26	22	16	9	9	3	5	90
Ringkøbing-Skjern	0	2	1	10	5	9	6	0	33
Samsø	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Silkeborg	0	6	5	26	13	24	6	3	83
Skanderborg	0	5	5	8	5	5	2	0	30
Skive	0	1	1	3	2	1	0	0	8
Struer	0	2	0	2	3	3	0	0	10
Syddjurs	0	8	6	2	5	1	0	2	24
Viborg	0	5	7	13	9	5	6	1	46
Aarhus	0	95	129	113	77	54	28	11	507
I alt	1	198	228	286	209	173	75	29	1199

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.5 Borgere i hjemløshed, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Nordjylland. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	Uoplyst alder	I alt
Brønderslev	0	2	0	1	2	1	2	2	10
Frederikshavn	0	1	6	2	10	12	1	0	32
Hjørring	0	10	4	10	5	8	9	1	47
Jammerbugt	0	1	0	4	2	1	1	2	11
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariagerfjord	0	1	3	4	6	6	0	0	20
Morsø	0	0	3	2	4	4	3	0	16
Rebild	0	0	4	3	2	3	1	1	14
Thisted	0	0	2	2	3	1	3	0	11
Vesthimmerland	0	2	1	1	4	3	2	0	13
Aalborg	0	21	34	63	53	63	25	32	291
I alt	0	38	57	92	91	102	47	38	465

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.6 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Hovedstaden. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvar-mestue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Albertslund	1	0	19	3	12	2	0	0	0	5	42	39
Allerød	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Ballerup	2	1	2	2	11	6	0	6	2	2	34	36
Bornholm	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	6	22
Brøndby	3	0	3	0	2	0	0	0	0	1	9	15
Dragør	0	0	0	0	0	0	0	1	117	2	120	0
Egedal	0	0	1	0	3	0	0	0	0	1	5	12
Fredensborg	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11	14
Frederiksberg	14	5	81	1	21	0	0	4	1	5	132	222
Frederikssund	5	0	0	0	14	0	0	0	1	3	23	6
Furesø	4	0	4	0	4	0	0	0	0	0	12	0
Gentofte	6	4	25	2	13	0	0	18	2	8	78	64
Gladsaxe	8	1	32	1	9	0	0	1	1	3	56	67
Glostrup	4	1	15	1	18	0	0	2	1	1	43	93
Gribskov	3	0	10	0	13	1	0	1	4	0	32	16
Halsnæs	0	0	3	0	2	0	0	1	1	9	16	2
Helsingør	16	4	31	0	19	19	5	1	12	13	120	89
Herlev	3	0	6	0	4	0	1	0	1	11	26	5
Hillerød	9	0	37	0	13	17	0	11	2	4	93	174

Registrerings-kommune	Gaden	Natvar-mestue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminalforsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Hvidovre	12	1	53	0	26	2	1	0	0	2	97	131
Høje-Taastrup	7	0	33	1	8	0	0	1	0	2	52	66
Hørsholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ishøj	1	0	9	0	13	0	0	0	2	0	25	32
København	160	133	694	15	195	2	15	20	22	105	1.361	1.408
Lyngby-Taarbæk	8	1	1	0	4	0	0	0	0	0	14	16
Rudersdal	1	0	11	0	16	0	0	0	2	1	31	24
Rødovre	2	0	3	1	2	4	0	0	0	3	15	43
Tårnby	7	0	8	0	29	0	1	0	0	1	46	75
Vallensbæk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
I alt	276	151	1.095	27	454	53	23	67	171	185	2.502	2.699

Anm.: Tabellen viser antal borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for registreringskommune, det vil sige den kommune (typisk opholdskommunen), hvor personskeemaet til kortlægningen er udfyldt. I det tilfælde at der er udfyldt mere end ét skema for en borger, er der givet forrang til det skema, der indikerer borgerens opholdskommune frem for hjemkommunen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.7 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Sjælland. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminalforsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Faxe	3	0	1	1	6	0	0	0	1	1	13	6
Greve	4	0	2	0	10	0	2	1	2	3	24	44
Guldborgsund	0	0	108	1	3	0	0	6	6	1	125	124
Holbæk	3	0	22	0	6	0	1	0	0	2	34	24
Kalundborg	8	0	9	0	22	0	0	2	5	13	59	33
Køge	3	0	4	5	10	0	0	2	3	3	30	73
Lejre	0	3	44	1	3	1	0	0	0	15	67	56
Lolland	0	0	4	0	2	0	0	0	1	0	7	10
Næstved	3	0	31	1	19	0	1	1	3	5	64	96
Odsherred	0	0	2	1	9	0	0	0	0	0	12	14
Ringsted	1	0	5	1	6	0	0	2	4	6	25	43
Roskilde	13	0	6	1	19	0	0	2	3	25	69	103
Slagelse	11	2	29	63	15	0	2	8	5	12	147	155
Solrød	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Sorø	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	36
Stevns	0	0	2	1	1	0	0	0	4	0	8	22
Vordingborg	0	0	0	0	6	0	0	0	2	1	9	15
I alt	49	5	270	76	138	1	6	24	39	87	695	868

Anm.: Tabellen viser antal borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for registreringskommune, det vil sige den kommune (typisk opholdskommunen), hvor personskeemaet til kortlægningen er udfyldt. I det tilfælde at der er udfyldt mere end ét skema for en borger, er der givet forrang til det skema, der indikerer borgerens opholdskommune frem for hjemkommunen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.8 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Syddanmark. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Assens	4	0	4	1	3	0	0	4	2	3	21	17
Billund	2	0	22	0	3	0	1	0	1	2	31	23
Esbjerg	2	2	77	1	26	4	0	5	2	3	122	165
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fredericia	6	1	11	0	8	0	0	2	1	2	31	36
Faaborg-Midtfyn	2	0	9	0	10	1	1	2	3	0	28	77
Haderslev	1	0	61	0	2	1	0	1	0	0	66	64
Kerteminde	0	0	0	0	5	0	0	0	0	2	7	0
Kolding	3	2	42	1	10	0	0	1	4	1	64	72
Langeland	0	0	1	0	0	0	0	1	0	8	10	36
Middelfart	0	0	1	0	12	0	1	6	3	1	24	23
Nordfyn	0	1	2	0	3	0	0	0	1	2	9	18
Nyborg	0	0	1	0	5	0	4	0	3	1	14	34
Odense	7	20	75	1	21	1	1	2	4	4	136	143
Svendborg	6	3	62	1	5	0	0	2	1	7	87	42
Sønderborg	1	0	23	0	7	1	0	0	4	2	38	38
Tønder	0	0	0	1	4	0	0	1	1	0	7	19
Varde	2	0	28	0	0	1	1	1	0	0	33	28
Vejen	0	0	11	1	3	0	0	0	0	2	17	16

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Vejle	6	0	26	0	48	9	0	2	6	6	103	97
Ærø	0	0	1	0	1	0	0	0	5	0	7	10
Aabenraa	3	3	10	0	2	0	0	0	1	3	22	57

Anm.: Tabellen viser antal borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for registreringskommune, det vil sige den kommune (typisk opholdskommunen), hvor personskeemaet til kortlægningen er udfyldt. I det tilfælde at der er udfyldt mere end ét skema for en borger, er der givet forrang til det skema, der indikerer borgerens opholdskommune frem for hjemkommunen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.9 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Midtjylland. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Favrskov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Hedensted	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	8
Herning	8	5	103	0	14	0	0	2	1	4	137	149
Holstebro	5	0	36	0	6	0	0	2	4	0	53	42
Horsens	12	0	32	0	67	1	1	1	16	0	130	197
Ikast-Brande	2	0	3	0	7	0	0	0	1	1	14	22
Lemvig	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	14	14
Norrdjurs	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	11
Odder	0	0	1	0	14	0	0	0	1	0	16	5
Randers	6	0	23	0	17	9	4	4	3	8	74	68
Ringkøbing-Skjern	5	0	11	0	1	0	0	0	4	0	21	2
Samsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Silkeborg	8	7	71	0	13	0	0	0	2	2	103	71
Skanderborg	1	0	3	0	7	0	0	0	1	12	24	37
Skive	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Struer	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	4	0
Syddjurs	1	0	2	0	7	3	1	0	0	1	15	11
Viborg	0	0	39	0	2	0	0	0	0	1	42	65
Aarhus	73	30	231	6	173	3	2	7	11	19	555	770
I alt	122	42	577	6	329	16	8	17	44	48	1.209	1.490

Anm.: Tabellen viser antal borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for registreringskommune, det vil sige den kommune (typisk opholdskommunen), hvor personskeemaet til kortlægningen er udfyldt. I det tilfælde at der er udfyldt mere end ét skema for en borger, er der givet forrang til det skema, der indikerer borgerens opholdskommune frem for hjemkommunen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabel 3.10 Borgere i hjemløshed, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Nordjylland. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvar-mestue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslus-ningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2022	I alt 2019
Brønderslev	1	0	0	0	4	0	1	0	0	0	6	15
Frederikshavn	2	1	7	0	2	0	0	0	1	0	13	9
Hjørring	0	0	35	2	6	0	0	1	4	0	48	14
Jammerbugt	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	4	0
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariagerfjord	2	0	61	0	0	1	1	0	0	1	66	41
Morsø	2	0	2	0	1	0	0	0	0	0	5	7
Rebild	1	0	1	0	2	0	0	0	2	2	8	3
Thisted	2	0	45	0	3	2	0	2	3	0	57	25
Vesthimmerland	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	4	4
Aalborg	33	17	170	3	33	7	1	5	13	13	295	241
I alt	43	18	327	5	53	10	3	8	23	16	506	359

Anm.: Tabellen viser antal borgere i hjemløshed fordelt på hjemløshedssituationer, særskilt for registreringskommune, det vil sige den kommune (typisk opholdskommunen), hvor personskeamet til kortlægningen er udfyldt. I det tilfælde at der er udfyldt mere end ét skema for en borger, er der givet forrang til det skema, der indikerer borgerens opholdskommune frem for hjemkommunen.

Kilde: Egne beregninger.

VIVE